

ELOFIZETÉS

HELYBEN:

Egy évre ..... 24 korona.
Egy hónap ..... 2 korona.

VIDÉKEN:

Egy évre ..... 28 korona.
Egy hónap ..... 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:

4-betűs betű sor egyszer 20 fillér,
minden következőnél 16 fillér.

Éjféltér betű sor 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1911.

FŐSZERKESZTŐ:
STAUBER JÓZSEF.

Vasárnap, február 12.

Mai számunk főbb közleményei:

- A politikai tüzhelyről.
- Statisztika.
- A miniszter döntése.
- A szegényház botránya.
- Botrányhősök.
- Modern mártírok.
- Rotschild Albert báró halála.
- Az önálló bank elárulása.
- Kulisszabotrány az aradi színházban.
- Tarkaságok.

Miniszteri vörös ceruza.

Arad, február 11.

A kulturpalota nevezetes árlejtését megsemmisítette a miniszter. Ez volt az a nevezetes árlejtés, a mely mintha a logika keresztrefeszítésére történt volna. Az egyik munkát azért adták valakinek, mert olcsóbb, a másikat azért, mert drágább, tehát kétségtelenül realisabb a költségvetése. Az egyiket azért nem adták ki a legelőnyösebb pályázónak, mert a pályázót még nem ismerték, tehát nem tudták felőle, hogy eléggé megbízható-e, a másik azért esett el a munkától, mert — már ismerték. A városatyák tejeszédült a csavarmenetes indokolásban, a melylyel a tanács előterjesztését megtette, s ebben a bódult állapotban született meg az a különös határozat, a mely az első pillanat hatása alatt kiváltotta a nyilvánosság megütközését. A dolog eredménye az lett, hogy a kulturpalota építése megint eltolódott, — várjon a kultura, ha eddig várhatott — de a kellemetlenebb hatása az

volt a dolognak, hogy a határozat felebezések révén felkerült a miniszteriumba. Az adomabeli apa korlátolt fiát azért nem akarta az egyetemre küldeni, nehogy ott is megtudják, hogy a fia milyen számár, ezt a felebezést is azért az egyért kár volt beadni, mert minek azt a miniszteriumban megtudni, miként szoktak Aradon árlejtést játszani?

Megtudták, s a véleményüket eléggé kifejezte a felsőség vörös ceruzája, a mely át, meg átjárta ezt az árlejtést, s felforgatta egészen annak döntését. Ha egy kis felszisszen ennek hatása alatt az autonómia, — hát viselje magát ezután jobban az autonómia.

A multa nézve ezzel be is fejeztetett ez az ügy. A legfőbb dolog, hogy a kulturpalota építésének már nincsen akadálya, s hó olvadtával, idő melegedtével megkezdhetik az alapozását a régóta várt, régóta sürgött alkotásnak. A megvalósulások esztendőibe, a mely megosinálta a vashidakat, meghozta az elérhetetlennek hitt vasuti állomás építését meghozza a kulturpalotát is, a melyet szinte nehéz lesz egyétnek, mint tervnek hinni. Az a palota azonban, amelyet a közművelődésnek, a hazafias ereklék megbecsülésének, a művészeteknek és az irodalomnak emelni fognak, legyen emlékeztetője a palota építését megelőző eseteknek, legyen intője annak, hogy ilyesmik ne fordulhassanak megint elő.

Minél könnyebben ér valakit va-

lamilyen vád, annál nagyobb gondal kell az ellen védekezni. A vidéki városoknak első kötelességük mindazt elhárítani, ami a vidékieskedés látszatát borítja rájuk. A kulturpalota árlejtése pedig ilyen volt. Ürügyek keresztettek arra, hogy egyes munkálatokat olyanok kapják meg, akik a törvényhatóság egy vagy más részének kedvesebbek, szimpatikusabbak voltak, s ez ürügyek takargatására nagyon átlátszó volt az az okfejtés, a melyet a tanács kínált. Elvégre, ha árlejtés valami, az legyen árlejtés. Az árlejtés pedig legyen egyforma Budapesten, Aradon, Kajászón és egyebütt, mert a ceruza, a mérleg és az igazság egyforma Budapesten, Aradon és Kajászón. A ki pedig bíró, — a törvényhatósági bizottsági tag pedig, a mikor árlejtések fölött dönt, bírói tisztet gyakorol, — legyen elfogulatlan, szabad és önértetes. Egyéb ügyekben is baj, ha a városatyá gyönge és jó ember akar lenni; a mikor például a költségek szaporítása, jogosulatlan igények teljesítése elől azért nem akar elzárkózni, mert nem tud rossz ember lenni. Elhisszük, hogy a röstelni való és a felsőbb helyen is megbélyegezett árlejtésnek csak az volt a háttere, hogy ki ezzel, ki azzal nem tudott nem jó ember lenni. A miniszteri döntés ez alól föloldja a törvényhatósági bizottsági tagokat. Igaz, hogy alapjában véve, az árlejtés megsemmisítése a városatyákra nézve nem jelent olyan kellemetlenséget, amelyet különöseb-

Este.

A falu hallgat, ráborult az este,
Egy tücsök cirpel csak magányosan;
A holdvilág, mint üldözött lednyka,
Tépett felhők közt menekül, rohan.

Az esti szél ölelgeti a nádat,
Halk suttogás kél csókjai nyomán,
S míg hallgatom, el-elmereng a lelkem
A végtelenség csillagtáborán.

Azt est nyugalma szállott meg, a béke,
Pihen most minden földi küzdelem;
Beolvadok az egész mindenségbe,
És érzem, hogy ő egyesül velem.

Az esti szellő az én sóhajtásom,
A suttogás a vágyaim szava;
Átvonul halkán, millió érzést keltve,
A lelkemen e csöndes éjszaka.

Enyém a rózsza édes illatárja,
A csillagfény, a megborzongó nád —
S egy gondolatba fogva ezt a percet
Feléd küldöm, mint estéli imát.

Honvágy.

Ma kint talált, az utcát róva,
A sápadt téli alkonyat;
Osonva jött és zibbasztóan
Csókolta meg az arcomat,
Az üvegekre fútyolt himzett,
S a fényes, sárga ködön át
A gázlámpák fejére tette
A hideg mártír koronát.

Ma este olyan szegény voltam;
A vágyaim — letört sasok —
Dermedten holnapig se értek
S nem fújtak már a tegnapiak.
Az embereket néztem csöndben,
Közömbös, fáradt alakok,
Csüggedten jártak, tévovázva,
És mindegyikben — én vagyok . . .

Egy virágüzletkirakatban
Merev azaleák között
Ibolyák nyíltak szomorúan
A ködpárás üveg mögött.
Kis kék szemük esengve nézett,
Tán a tavaszról álmodott,
Míg kinn a köd szállt nehezkedve
És megfagytak a sóhajok.

Csak néztük egymást hosszan, mélyen
És összeforrunk melegen;
Te ugye érzed, kis virágom,
Hogy mért lett könnyes a szemem?
Mi, a tavasznak álmodói,
Mit keresünk a fagy között?
Mi hazavágyunk, napsugárba,
Ha zug a szél, ha száll a köd...

Hofbauer Elma.

A fehér folt.

Irta: Pogány Béla.

Schön Vilmos szegény ördög, de gondolkodó fej volt. Abban az időben midőn megismertem valósággal tengődött A Tisza Kálmán-téren lakott, a nyugati pályaudvar mellett egy kis bankban irogatta a címeiket és régi összeköttetései révén egy a Boráros-tér mögött lévő utcákésában a szatócánál vacsorázott hitelbe liptóit és szalámit. Budapest élelmi piacának e népszerű termékei már hónapok óta tették egyedülvaló táptálcát, amikor az én megismerésem látszólag új korszak hajna-i sugarait hintették Schön Vilmos életének sivár utjára. A fokozat mindössze annyi volt, hogy a szalámit bécsi virsli, a liptóit, tojásrántotta váltotta föl. A budapesti középosztály szegénységének a szimbolumai ezek az ételek. A kávéházi nyomor bor-

ben szívükre kell venni. Hanem ha ez a dolog sokszor ismétlődik, a világon a legkisebb dicsőség lesz az, ha valaki Aradváros törvényhatósági bizottsági tagja „lehet sze encsés lenni.“

Statisztika.

— A képviselőház ülése.

Távirati tudósítás.

Arad, február 11.

A ki öt perccel a lezajlott vihar után bement a terembe, alig hitette, hogy ugyanaz a képviselőház, a mely előbb még oly hangos volt. A statisztikai hivatal munkatere volt napirenden és az összes oroszlanok, a kik az imént még magukból kikelve, kiabáltak, most békésen nyeltek birtokstatisztikán, kivitel, behozatalon és állatszámolásán.

Náway Lajos elnök megnyitja az ülést. Az elnöki előterjesztések és beérkezett irományok után napirend előtt vita fejlődik ki, amelyről külön számolunk be.

A vihar lecsillapulta után Náway Lajos elnök: Attérünk a napirendre. Napirenden van a statisztikai hivatal munkatere 1911-re.

Jankovics Béla előadó ismerteti a kereskedelmi miniszter jelentését a statisztikai hivatal ez idej munkatervéről.

Földes Béla: Felszólal, hogy hibizonítsa, hogy a képviselőháznak nemcsak szenzációk iránt van érzéke. A statisztikai hivatal működése az ország fejlődésének ellenőrzése és így az egyes kormányok tevékenységének ellenőrzése, a képviselőknek tehát különösen kell érdeklődniük iránta. Rámutat a birtokstatisztika nagy fontosságára. Nagy nemzetgazdasági kérdések eldöntése lehetséges a statisztika segítségével. A választói jog dolgában nem is kell talán a statisztika rendkívül nagyfontosságára rámutatni. Sürgeti a választójogi statisztikát és ajánlja, hogy az egyszer már fennállt statisztikai tanácsot ismét felállítsák.

Sümegi Vilmos a Justh-párt sűrű helyesléstől kísérve, szintén a statisztika nemzeti és gazdasági fontosságát fejtegeti.

Baross János felszólalása után

Hieronymy Károly kereskedelmi miniszter reflektált a statisztikai hivatal munkájáról mondotakra. Különösen érdekes, amit a választójogi statisztikáról mondott. Kijelentette, hogy a kormánynak is érdeke és szándéka, hogy a választójogi adatok mielőbb a nagy nyilvánosság elé kerüljenek. A mi Sümeginék azt a kérését

illeti, hogy a statisztikai kiadások minden képviselőnek megküldessenek, figyelmeztet arra, hogy ezek a kötetek igen drágák és a képviselők legnagyobb része ugyse olvassa el. Aki kéri a hivataltól, annak szívesen megküldik.

Holló Lajos különösen a statisztika szociális jelentőségére mutat rá.

Hieronymy Károly kereskedelmi miniszter reflektált még a statisztikai hivatal működésére tett megjegyzésekre.

A Ház ezután egyhangulag tudomásul vette a jelentést.

Szünet után a Ház folytatta a bankjavaslat tárgyalását. Papp Elek és Szabó István mondotak beszédet a javaslat ellen.

Fél kettőkor áttértek az interpellációkra. Ráth Endre a ráckevei villamos vasut mizériái dolgában terjesztett elő interpellációt. Madi Kovács János pedig a kötelező állami népoktatás végrehajtása dolgában interpellálta a vallás- és közoktatásügyi minisztert. Ezután Déry Zoltán interpellációja következett, amelyről lapunk más helyén számolunk be.

A politikai tüzhelyről.

(A király itthon. — Mégis van terminus. — A bomba.)

(Fővárosi levél.)

A király itthon van. És tegyük mindjárt hozzá, hogy itthon érzi magát. A parlamentben ugyan röpködnek a bombák; de hát a harc katonai dolog és az ellenzék megtizedelése után előrelátható volt, hogy azok is vissza fognak löni. Am ez a csatározás többé meg nem változtatja a faktumot, hogy a nemzet, egy rövid kitérés után, visszakívánta a nyíltan hatvanhetes politikát. Hamarosan kiábrándult a negyvennyolcas vitézkötésekkel ékes hatvanhétből és a hatvanhetes bundába burkolt negyvennyolcából. Ledobta válláról ezt a cifra öltözetet és magára öltötte újból, a jól megtisztított régi köpenyegét. Nehéz volt a tisztító munka. Még nehezebb az átöltöztetés. De hogy a munka sikerrel járt, ki kételkedhetnék vajjon benne, hogy az e fölött való igaz öröm az első közt is; a legelső, a kiegyezés nagy-szerű munkájának még élő legnagyobb alakját, a királyt érintette a legérzékenyebben? A tizenkilencedik század második felének európai jelentőségű chef d'oeuvre-je vajjon kit érdekelhetne sorsával érzékenyebben, mint éppen őt? Egy fél-századnál nagyobb uralkodói multnak gerencoszlopa körül, a mai generáció már mint második haj-

tás őrzi az alkotók munkáját, ő mint az alkotók legelsője, a történelmi erő patinájával áll előttünk és fenséges alakjával védelmezi az oszlopot minden viharral szemben. A király mint ilyen pártok fölött álló fogalom, de hisz éppen a hatvanhét is, mint ilyen a pártok fölött álló nemzeti érdek következménye volt. Hisz éppen a koalíciós éra negyvennyolcas felelős egyéniségeinek kellett fejet hajtaniok az elcsavarhatatlan faktum előtt, hogy parlamenti szörszálhasogatással lehet különbségeket tenni a negyvennyolcas számlája javára a hatvanhét rovására: de alkotó nemzeti politikát csak hatvanhetes alapon lehet. Am mert ez a mi tiszta nemzeti politikánk tiszta igazsága, természetesen ma, amikor ennek az igazságnak elhomályosíthatatlan erejű politikáját képviseli a kormány és nagy többsége: a király nemcsak úgy van itthon, mintha csak éppen a budai szép rezidenciájában is el akarna tölteni néhány hetet, hanem jó kedvvel és jó reménységgel azért, hogy az ország a boldogulása jó útján továbbra is fejlődni fog és akar...

Mégis van terminus! Valahogyan úgy hangzik ez a kijelentés, mintha Polónyi mondta volna. Kaján mosolylyal kísérvén szentenciáját, hogy ez a terminus kutyaszorítóba kergeti a kormányt. Van terminus! Mintha Pozsgay Miklós dörgő hangja jelentené, úgy hangzik, ez az új márciusi idő. Pedig hát ezuttal nem Polónyi, sem nem Pozsgay hirdeti a terminust. Most már a maguk józan esze sütötte ki, hogy lesz terminus. Azaz: már van terminus. Hogy melyik lesz ez a terminus, azt egyelőre ma még nem tudhatjuk. Csak egyet tudunk; azt ugyanis hogy a miniszterelnök eddig még minden dolgot elintézte — terminusra. De természetesen a maga választotta terminusra. Jól tudta mikor kell kézbe venni a gyeploszarát. Megérezte a pszichológiai momentumot, amikor a nemzet ítéletére kell hivatkozni. Am jól látta azt is, hogy a három esztendő óta húzódo bankkérdést nem lehet máriól-holnapra áthidalni. Időközben tehát nekifogott a katonai reformok méregfogainak kitöréséhez és a két esztendő katonai szolgálatra való berendezkedés szociális jelentőségű nagy munkájának előkészítéséhez. Továbbá: kitűzve a cél a közigazgatás modernizálására és az általános választójog nemzeti irányban való biztosítására. Ki kételkedhetnék tehát

zalmos egyhangúsága van ebben a két életfajta-ban kifejezve.

Amikor Schön Vilmost megismertem, ő fejtegette ki előttem ezt az elméletet:

— Tudja uram — mondotta — egy ma-kulányit egy szederfa-alatt nyit tényleg ismernek Budapest nyomoráól. A statisztikusok összeolvasták már a szükséglakásokat, a repterek bejárták a lakhatatlannak tetsző, de zsúfolt odukat, hónapokint kiírják az újságok hányan vannak a munkanélküliek, megírják a nyomorokozta bűnöket, öngyilkosságokat. Ez is háborzongató statisztika. Csináltak már kimutatást az eladósodott emberekről, irtak szindarabokat a budapesti középosztály eme sorvasztó vérbetegségéről. De sohasem jutott eszébe senkinek statisztikát csinálni arról, hogy mit esznek az emberek Budapesten? Talán nem is lehetne megcsinálni ezt a furcsa számadást, pedig érdemes volna. Hogy orditana ebből Budapest nyomorát? Jó lenne megkérdezni a benteseket, mennyi avas szalonnát adnak el esténként. Jó lenne elmenni a vendéglősök sötétséibe, megtudni mennyi le nem ragott csontot adnak el naponta, ami a vendég asztalán ott maradt, s amire később családfejtartó szerep várakozik? Aztán a nyomor egy magasabb fajtájára lehetne következtetni, ha megállapítanánk azoknak a bécsi, debreceni, szepesi és dob-utcai felpár-virslieknek a számát, amelyeket a kávéházakban eladnak. Ha kinyomoznánk azokat a proletárokat, akik habos kávéval

delnek délután négy órakor és felpár virslit vacsoráznak mustárral. Ez az igazi cifra nyomorúság, sőt egészen komisz nyomorúság, mert az avas szalonnával és száraz kenyérral meg lehet tölteni a hasunkat, de felpár virslivel még soha senki sem lakott jól. Hát ezt a statisztikát kellene még kitalálni.

Mikor Schön Vilmos ezt a mondatot befejezte, egyszersmind megette a felpár debreceni utolsó fatját is. Vett egy darab kenyeret s azzal törülgette föl, mintegy illusztrálva a saját utolsó szavait, a maradék mustárt

— Pedig ezért a pénzért mennyi töpörtyüt lehetne enni!

Elővette egy cigarettát.

— Ez is egy külön uszora — pattogatta a szavakat — de az én tón áldja meg azt a Német Pált, az én cigarettá-uszorásomat. Egyiptomi módon elkészített hetes donányból csinálja. Borzasztó rossz, de mindég, nem mondják az emberről, hogy komisz trafikcigaretta sziv, bár ezért a hetes dohányból készült cigarettáért is éppen elég, ha másfél krajcárt fizet az ember. Higyje el uram, drágább ez, mint az egyiptomi.

Aztán savanyu és rezignált pillanatok következtek.

— Azért — mondta a végén — mégsem én vagyok a legutolsó. Mindig ezen vigasztalodom. Van az én bajomnál nagyobb baj is. A betegség, butaság és szegénység: ez a Nyomor szentháromsága. Jó, hogy ebből a szent-

háromságból nekem csak a szegénység jutott. Ezen meg még lehet segíteni.

A hetes dohány füstje egy kicsit piszkos-szinű, homályos, rendszertelenül kavargó volt, de Schön Vilmos szép álmokat tudott bennük látni.

— Én nem szoktam csalódní az érzéseimben. És most azt érzem, hogy rövidesen föl fogok törni. Föl Ur leszek. Nem olyan, aki eszik, hanem olyan, aki még annál is nagyobb ur. Csalni fogok. Nem egy embert csalog meg, hanem mindenkit, aki utamba kerül. Mindenki-vel elhitetem, hogy kiváló vagyok, különös vagyok, aki nem olyan, mint a többi. Az emberek első pillantásra ítélnek, nem néznek meg bennünket komolyabban. És én rajtam a legelső pillanatban meglátják, hogy más vagyok mint a többi. Jön a tél. Most már az utcán csinálom meg a karriéremet. Ha a meleg szobába lépnek, leolvadna rólam az érdekességem. Jőjjön, magának bevallom a titkomat.

Fizettünk, aztán karon fogott és vezetett, vonszolt a Károly-körútra. Ott megállt, egy ruhásbolt előtt és rámutatott egy bundára. Közönséges, ócska bunda volt, rajta egy táblácska:

Valódi angol városi bunda

46 korona.

vajjon a miniszterelnök eddigi munkája okos végzése során, hogy ennek a munkának egyes etape-jai közt ne legyenek terminusok? Oh igenis van terminus. Azaz mondjuk úgy amint kezdtük: mégis van terminus! Szóljon úgy ez az új jelszó, mintha azt mondanák: Mégis mozog a föld.

Mert hát a politika is csak élet, illetve csak az a politika politika, amelyben van élet. Mint a francia mondja: amiben van mouvement. Eddig ez a politika csupa élet és minden jelensége életrevaló. Hát kell hogy ezzel a bankvitával szemben is megnyilvánuljon az életrevalósága. Addig, amíg a vita az általánosság medrében, „a kimerítő vita” jegyében folyik, folydogálása utját fölösleges volna megzavarni: ám a védtelen vita első stációjánál ki kell ugornia a bokorból a nyulnak. Akkor aztán már célba is lehet venni. És ezen a ponton dől el a terminus pontos napja, sőt órája. Amikor a vita többé nem vita, hanem obstrukció és mint ilyen, alkotmányellenes fegyver az alkotmányosan dolgozó kormány és pártjának munkája ellen, szóval, amikor megkezdődik majd az „utonállás”, amikor aktuálisá lenne kormány és ellenzék közt a hatalmi kérdés, akkor igenis elérkezett a terminus ideje... Van tehát terminus. És amint eleddig is a kormány minden terminusra jól végezte kötelességét, erre a terminusra is el fogja végezni... Mert: mégis mozog a föld. Van terminus!

A bomba tehát még csak ezután fog elszülni. Aminthogy a látható csalódások játéka úgy tüntetné fel a dolgokat, mintha az ellenzék apró petardái, melyeket a levitézlett kétkülaesosok helyezgetnek el, igazi csatát teremthetnek. Ezek az apró-cseprő harcocskák csak gyermekjátékok, az igazi döntő nagy ütközethez képest, melynek első részlete kint isten szabad ege alatt folyt le, a másik részlete pedig a nemzeti képviselő márványpalotájában fog lezajlani. Hogy milyen lesz? Hogy mi a kormány taktikája? Ki tudná ezt ma megmondani? És ha tudná, vajjon megmondhatná-e? A hadvezér is a siker döntő momentumában látja csak teljes világossággal, hogy kötelessége milyen mértékű fegyverre kényszeríti. Aminthogy csakis a szükséges, okos és biztos mérték biztosítja az igazi sikert. Ma még tehát a vezérgondolat lehet tiszta, a kivitel módját az inspi-

ráció diktálja. A vezérgondolat irányában pedig csak jót és okosat lehet csinálni: ha megyünk előre az egyenes uton. De nem falnak, nem fal ellen; hanem a látható, megfogható és visszaszorítható obstrukció ellen, hogy többé ne bombázhassák a magyar parlamentarizmus nehezen felépített várfalait... Bombával tehát a bombavető ellen, de csak olyan időben és olyan céllal, hogy a kártékony elemet söpörje el. Ez a vélemény általánossá vált már azok körében, akik az ország jó érdekében meg fogják majd kezdeni a hasznos bombavetés munkáját...

A miniszter döntése.

A kulturpalota építéséről. — Megváltoztított közgyűlési határozat. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, február 11.

Heves és izgalmas vita után döntött a múlt év szeptember havi közgyűlésén a törvényhatóság a kulturpalota építési munkáinak vállalatba adása felett. A közgyűlés a tanácsnak bizottsági szakvéleményen alapuló indítványát egyetlen változtatással elfogadta. A közgyűlési fűtéssel nem a javaslatba hozott Benoid gáz részvénytársaságot, hanem Husserl Manót bízta meg. Erős küzdelmet állott a tanács, mert a javaslatának ellenzői igen sok igazságos és találó érvet állítottak sorba egy-egy munkacsoport odaitélésénél a versenytárgyalási szakbizottság véleménye ellen is, mely nem épült egységes elvek alapján, hanem egyszer az olcsóságot, másszor a megbízhatóságot, sőt még néha az ajánlattévőnek azt a tulajdonságát is kereste, vajjon az illető mióta van társasviszonyban a kompanistájával.

A közgyűlés határozata ellen a vállalkozásból kimaradtak mind felebbeztek a belügyminiszterhez, aki ma érkezett leiratával alaposan megrostálta a törvényhatóság intézkedéseit és a felebbezőknek adott igazat, utasította a város közönségét, hogy azokat bizza meg a munkák végrehajtásával.

A közgyűlési határozatnak vastető, kőfaragó lakatos, üveges, vízvezetéki és csatornázási munkák vállalatba adására vonatkozó rendelkezéseit jóváhagyom, írja miniszter.

Jóváhagyja továbbá a vasbeton munkákat

Kocsis Lajos ajánlata szerint, de kötelezi, hogy részletes terveket mutasson be.

A határozat harmadik pontját — folytatja a leirat — melylyel az ács munkára nézve a Bozsik és Román társvállalkozók olcsóbb ajánlatával szemben Vlatt István drágább ajánlata azzal az indokolással fogadtatott el, hogy nevezett ajánlattévők nem képeznek céget, feloldom. Bozsik és Román társvállalkozók ugyanis felebbezésükben azt állítják, hogy ők a munkára társultak, és megbízhatóságukat az aradi kereskedelmi és iparkamarának állítólag az ajánlathoz osztott, de az iratok között fel nem található igazolványa tanúsítja. Felhívom ehhez képest a város közönségét, hogy nevezettek megbízhatóságáról szívesen meggyőződést és ha e tekintetben kifogás nem merül fel, az ács munkákat nevezett társvállalkozóknak ítélje oda. Mert az a körülmény, hogy nevezettek céget nem alkotnak, az elutasításra indokul nem szolgálhat.

A közgyűlési határozatnak a tetőfedő munkálatra vonatkozó részét a miniszter jóváhagyja, mert a Mittner József által bemutatott cserép anyaga és kivitele sokkal jobb, mint a többi vállalkozóé.

Az említett határozatnak a bádigos munkákra vonatkozó részét feloldom és felhívom a város közönségét, hogy Husserl Manót olcsóbb ajánlatának indokolására utasítsa és ha nevezett ajánlatának olcsó árait pótlólag megfelelően indokolja, ezen munkát nevezettnek ítélje oda.

Az asztalos munkára nézve hozott határozatot szintén feloldom és felhívom, állapítsa meg szabatosan, hogy Paladies György ajánlata tényleg elkészen érkezett-e be, vagy nem. Nevezett a felebbezésében ugyanis azt állítja, hogy ajánlatát kellő időben adta be, azt a versenytárgyalási bizottság elismerte és ennek alapján ajánlatát is vette. Amennyiben Paladies György állítása beigazolást nyer, tekintettel, hogy ajánlata a legolcsóbb és megbízhatósága ellen észrevétel nem merült fel, nevezettnek ajánlata lesz elfogadandó.

A közgyűlési határozat tizedik pontját, amelylyel a figurális szobrásmunkák Nagy Sándor szobrásznak adattak ki, megváltoztatom és elrendelem hogy a szóban levő munkákra nézve Rubleczky Géza budapesti szobrász ajánlata fogadtassék el, mert igazolt kép-

Schön Vilmos végigcirógatta a szeméttárgaival a bu dát, az an megszólalt:

— Ez az enyém lesz.

Pőzbe vágta magát

— Meghódítom vele ezt a nyomorult várost, amely magának vallhatja a nyomor szentháromságát: buta is, beteg is, szegény is. Könnyű vele végezni.

Rám nézett, látta, hogy nem látom a szándékait, nem értem az eszközeit.

— Lásna ez nem is olyan közönséges bunda — magyarázta — mint azt ön gondolja. Alig-alig látzik, de van valami rajta, ami karaktert ad neki. Egy folt a gallérján. Komisz, a hamisnál is hamisabb szőrme van rajta, de leghatul a nyakán, a nagy feketeségben van egy fehér folt. Csak akkora, mint egy ötkoronás. Nem is a bunda kell nekem, hanem ez a fehér folt. Ez csinálja meg az én karrieremet.

Néztem ő meg mosolygott.

— Hát nem tudja, hogy ez a beteg, buta és szegény Budapest szereti a külön embereket? Hát ilyen bundát viselni egész életen át nem elég különös-g? És én megesküszöm, hogy ilyen ben fogok járni egész életemben minden télen. A fehér folt. Ez lesz az én talizmánom. De nem ak télen mas-or is. Lesz gondom rá, hogy állandóan viseljem.

— És ha csalódik? Ha nem ülnek föl az emberek a külső jelnek?

Schön Vilmos gúnyosan mosolygott.

— Nem ismeri ezt az országot. Hát nem tudja, hogy itt a pepitanadrág két embert tett rengeteg hatalommá? A Podmaniczky Frigyes báró kockás ruhái, a Gromon Dezső nadrágjai, a Meszlényi Lulu vörös szegfüi, a Freystadtler lovag lapos cilindere megoolandítja az embereket. Ha ezer nagy tulajdonságuk lett volna olyan nagyok, amihogy alig-alig volt, nem lettek volna olyan nagyok, mint a pepitanadrágokkal és a vörös szegfükkel.

De hogy lehet ilyeneket mondani — ijedeztem védcem merész kijelentéseim.

— Hogy? Majd meglásna. A pepitanadrág, a lapos cylinder ma már együtt eszközök. Most jövök majd én a fehér foltal. És kijelentem önöknek, nagy ur lesz belőlem. Csak már a pénzem együtt lenne.

— Mennyi hiányzik?

— Tíz korona. Érti, mikor tíz korona választja el az embert a baladás utjától? Tíz korona kell egy porkolábnak, aki megengedi, hogy a nyomorúság rabláncából kibontsam a kezeimet.

Kivettem a tárcámat és odaadtam neki az utolsó tíz koronámat. Schön mintha egy pillanatra alatt megnőtt volna. Az alázatos senkiből ember lett, gőgös, önérzetes ember. Megveregette a vállamat és leereszkedő jóindulattal szólt:

— Lásna, ezt okosan tette. Tudom, hogy ez volt az utolsó pénze, de nem sajnálom, hogy el kellett vennem magától. Ez a tíz ko-

rona, amíg magánál volt, hitvány, nyomorult tíz koronát jelentett, semmi mást. Abban a pillanatban, amikor az én kezem termékenyítő ereje körülöleli, abban a pillanatban buja anyaméhvé változott, amelyben a vagyon fogantatik. Okos volt ön, fiatal ember egészen okos.

Szólt és bement a boltba. Megvette a bundát.

II.

Másnap este egy előkelő vendéglőből jött ki. Pénze ugyan nem volt, de vacsorázott. Egy brilliáns kézmozdulat mutatott, amelylyel a fizetést elintézte.

— Majd holnap... Hát meg lehetne ezt csinálni bunda nélkül? Sőt többet mondok, e fehér folt nélkül? Ugy-e, nem?

Harmadnap este kerestem a kávéházban. Nem volt ott. Főlkutattam a legrejtettebb sarkokat, ahol az ismeretlenség homályába burkolózhatott. Nem volt sehol. Ekkor szolgálatkészen ugrott előm a pincér.

— Talán bizony a Schön nagyságos urat tetszik keresni?

Inogni kezdtem a lábamon a csodálkozástól. A pincér azonban félreértette ezt a lelkiállapotomat s magyarázatokkal szolgált.

— A Schön nagyságos ur, akinek itt hátul — elkezdett a feje mögött a gallérján vakarászni — olyan fehér foltja van.

zettsége mellett ajánlata csaknem egy ötöd részével olcsóbb, mint Nagy Sándoré.

A határozat tizenkettedik pontját, melylyel a központi fűtőmunkákra nézve Husserl Manó ajánlata fogadtatott el, szintén megváltoztatom és elrendelem, hogy ezen munkálatoknál a Benoid-gáz részvénytársaság ajánlata fogadtassék el, mely cég, mint helyi iparos is, a munka kellő kivitele iránt biztosságot nyújthat. Ezt Husserl Manó aradi bádigos mester annál kevésbé teheti, mert hozzám közvetlen beérkezett beadványa szerint is a központi fűtési berendezések létesítésével eddig nem foglalkozott, erre a munkára most szándékozik szakértőket szerezni s a munka ellenőrzésével is idegen céget kíván megbízni.

A tanács legközelebbi ülésén tárgyalja a leiratot.

A szegényház botránya.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

A a február 11

A városi szegényházban Zöld Erzsébet halála alkalmával napvilágra kerülő mizériák keletlenül érintették magát a hatóságot is. Alkalmunk volt több vezető tisztviselőtől hallani, hogy halvány sejtelmük sem volt arról az Ázsziáról, mely a városnak ezt az emberbaráti intézményét most oly nagy mértékben kompromittálja.

A szegényházzal kitűnt, hogy igen távol áll attól a céltől, melynek teljesítésére hivatva van.

Ennek az az oka, hogy a város a szegényügyet még ma is olyan patriarkális elavult formák között kezeli, mint ezélt ötven évvel és a szegényházi botrány napnál világosabban bizonyította, hogy ez nagy szociális kérdés eg szűcses modern alapokra fektetendő. Tudjuk hogy ez nemcsak Aradon van ugy és nem lokális jelenség, melynek rendezése első sorban állami feladat. De az tagadhatatlan, hogy a helyi hatóságoknak is vannak teendőik ezen a teren és pedig sürgősen kell cselekedniök, mert a baj annyira erőődik, hogy végre is radikális operációra lesz szükség.

Aradon a társadalmi jótékonykodás óriási erkölcsi és anyagi erőket köt le. Ezeknek összeszerelése végcél, a városi szegények támogatása érdekében kikerülhetetlen feladat.

Csak rá akartunk mutatni a helyzetre, hogy minden érdekelt figyelmét ráirányítsuk a kérdésre.

A tegnapi szomorú esemény következtében, mint azt megirtuk — Sarlot Domonkos és Tisch Mór dr. főorvos a szegény házban vizsgálatot tartottak és erről jelentést tettek Vargassy polgármesternek.

(A polgármester intézkedése.)

A polgármester ezek alapján ma a következőket jelentette a tanácsnak:

A szegények házában Zöld Erzsébet oly körülmények között halt el, hogy az orvosi vélemény szerint a hulla felboncolása vált szükségessé, mert azon gyanu merült fel, hogy megfagyott. Intézkedéseimre a főkapitány és a főorvos azonnal megjelent a szegények házában és ott helyszíni vizsgálatot tartott, mely vizsgálat eredményeként a főkapitány javaslatba hozta a fűtőkészülékek megvizsgálását, esetleg kicserélését, az üvegezési munkák azonnali teljesítését, 25 szalmazsák, 25 gummi lepedő 120 evő kanál és egy facsaró gép beszerzését, a toltosztás beszüntetését, a szárító helyiség azonnali felszerelését és az elmebetegek elhelyezésére szolgáló helyiségek megfelelő berendezését. Tekintettel arra, hogy a szegényházban talált állapot nemcsak egészségi ártalmat okoz, de az elhelyezettek életveszélylyel is jár, ennél fogva a szükséges intézkedéseket a csatolt határozattal megtettem. Kérem a tett intézkedéseim tudomásul vételét.

A polgármester a következő határozatot hozta:

A városi szegények házában levő egészségi ártalmat, sőt az elhelyezettek életveszélyt okozó állapotok megszüntetése végett a főkapitány előterjesztésére utasítom a mérnöki hivatalt, hogy a szegények házában levő fűtőkészülékeket a főkapitány közbejöttével azonnal vizsgálja meg, hogy képesek-e azok a termek rendes fűtő ére és különös gondot fordítson az elmebetegek helyiségeiben levő fűtőkészülékekre és amennyiben azok nem megfelelőek, a fűtőkészülékek beszerzésére közvetlenül a tanácshoz azonnal tegyen előterjesztést, továbbá vizsgálja meg az elmebetegek elhelyezésére berendezett helyiségeket és amennyiben ezek nem felelnek meg a célnak, a szükséges átalaki-

tásra, berendezésre, esetleg építkezésre tegyen a tanácshoz sürgős előterjesztést. Urbán Endre üvegest felhívom, hogy a szegények házában szükséges ablak-üvegezési munkákat a tél és hidegebb időjárás folyama alatt írásbeli megrendelés bevétele nélkül a gondnok felszólítására azonnal teljesítse; azon munkák elszámolása a gondnok által igazolt kereseti kimutatások alapján eszözölendő.

A kamarást utasítom, hogy a szegények háza részére a főkapitány közbejöttével 25 db megfelelő széles 120 cm. hosszú gummi lepedőt, 120 db bádigos kanalat és egy facsaró gépet szerezzen be.

A gondnokot utasítom, hogy a tollfosztást a téli hónapokban szüntesse be, a jelenleg tollfosztásra használt helyiséget pedig ruhaszárításra használja. A mérnököt hivatalt utasítom, hogy a ruhaszárításhoz szükséges lécberendezést a városi ács és asztalossal haladéktalanul készítse el.

A tisztí főorvost felhívom, hogy a szegények házában orvosi szolgálatot teljesítő kerületi orvost szigorúan ellenőrizze, hogy köteleességét pontosan teljesíti-e; megjelenjen minden nap a szegények házában és hogy a vizsgálatot nemcsak az elhelyezettek gyógykezelésére, hanem az élelmezésükre és gondozásukra és az esetleges egészségügyi ártalmakra kiterjeszti-e. Az esetleges mulasztásról hozzám azonnal jelentés teendő.

(A főkapitány rendelete.)

Sarlot főkapitány a következőket rendelte el:

Denczig Béla szegényházi gondnoknak meghagyom, hogy személyes felelősség terhe alatt a szegényházi ápoltak szobájának kellő fűtéséről a szobáknak naponta való többszöri bejárása után gondoskodik. A szobák melege állandóan 16 R. foknál kevesebb nem lehet, hogy ez akadály nélkül megtörténhessen minden szobába 2 napi fűtésre elegendő fa legyen a folyosókon elhelyezve. Gondoskodjak arról is, hogy a kályhák éjjelre kellően fával megakasszanak.

Ha ablak törik, annak bevágatásáról késelelem nélkül azonnal gondoskodik. Addig is míg más intézkedés történik a tollfosztást szüntesse be és az erre c lra használt helyiségben a ruhát kötelekre terítve szárítsassa. Ügyel-

— Azt kerekem.

— Tass csak helyet foglalni, ez az ő asztala. Vacsora után jönni fog.

Leültem. Az asztalon a gyufatartóba egy papírlap volt beleülve ezzel a fölrással:

Lefoglalva

nagyságos Schön doktor ur részére.

A nagyságos Schön doktor ur kissé későn jött, már tíz után, de jó szivar volt a szájában és élkeledően mozgott. Az alázatos, rongyos Schön egyszerre fölem kerekedett és ezt nem sajnálta tudomásomra adni.

— No, fiacskám, én már jó uton vagyok. En már bejutottam a siker útjára. It állok a túkolatnál, a delánál. Most már csak válogatok a delának melyik ága a legrovidebb, melyiken lehet leggyorsabban a nyílt tengerre jutni. A jóét nyílt tengerre.

Olyan meggyőződéssel beszélte hogy hinnen kellett a sikereiben, az elővendő jöletében.

De baj van, fiacskám, bji! Utálom a zárt helyiségeket. Itt le kell vetnem a bundámat és úgy érzem mindig, mintha a fehér folt helyén nagy szakadás tátongna és kilátsona a pi-zkás fehéremem. Még csak három napja hordom ezt a bundát, de már érzem, hogy ha a fehér folt ninc rajta, nem vagyok egész ember. Hígyje meg, nincs seaki, aki

meg ne fordulna utánam az utcán: „Ki ez az érdekes ember?” Haram alatt azonban már akadnak olyanok is, akik ismernek. Pincérről és hasonlókról megtudták, ki vagyok. „No hallja — mondják a másoknak — ezt sem ismeri? Ez a Schön doktor. Nagyon jeles ember.” A másik vár egy kicsit, aztán helyben hagyja: „Ja, a Schön doktor? Mért nem mondja?” És holnap már ő magyarázza másoknak, hogy ki vagyok.

Ugy tekintetem már az ő sorsát, az ő boldogságát, mint a saját magamét.

— De mi lesz nyáron? — kérdeztem agógóva — akkor nem lehet viselni a bundát.

— Maga kis pupák, nézzén ide.

Megfordította a fejét és közvetlen tarkója fölött a hajában ott volt ugyanaz a fehér folt, ami a bundáját tette érdekessé.

— Lássá, ez eddig a természetnek egy kihasználatlan adománya volt, amelyet még maga sem vett észé. Most majd felhasználom. Nézzé, mennyire tudok vele bánni. Ott ül a harmadik asztalnál két nő és egy macska. Két perc múlva nem fogok más őt beszélni, mint az én fehér foltomról. Hát meg ha felveszem a bundámat.

Nem telt bele két perc, amely alatt Schön fészkelődött, már észrevették a nők a fehér foltot és foly on arról beszéltek. Oda hívták a pincért.

— Mondja ki az az érdekes ember ott?

A pincér lenézően mosolygott.

— Ugyan kerem nagysága. A Schön doktor ur!

III.

Két hónap múlva Schön Vilmos feleségül vette a kávéházban érdeklődő hölgyek közül az idősebbiket, aki özvegy asszony volt és az első ura után egy elsőrangú belvárosi férdi üzlet maradt rá örökségképpen. A macska, aki vele ült a kávéházban, már benne ült a nyeregben, de Schön kiűtötte onnan. Könnyű volt neki, hetek alatt legendás alakká lett.

Az esküvő után való napon fölkerült a neve az üzlet főé ilyenformán: Sugár Vilmos divátárüzlete. Az emberek érdeklődtek és szájról szájra járt a városban:

— Óriási dolog, hogy egy ilyen zseniális ember mint Sugár dr. üzletet nyit. De lesz is belőle valami.

Nem telt bele felesztendő, egész Budapest ismerte. Télen mindig szenzációsabb volt a megjelenése, mert a hajának a fehér foltja ott volt a pendant a téli kabátja nyakán. Két ilyen fotja csak egyetlenegy embernek lehet és ez ő, Sugár Vilmos, vagy ahogyan városzerte hívják: Sugár doktor ur. Nyáron csak egy fehér folttal díszkedhetett, de kánikulában, szezontalan időben egy is elegendő.

A téli kabátot egész Budapesten ő öltötte föl először, de utána siettek ugyanezt csele-

jen arra, hogy a hideg időben a folyosók ajtai mindig betávo legyenek.

Ezek között mind csak ideiglenes intézkedések, melyek a baj gyökereit nem irtják ki.

Elnök engedélyt nem szabad megadni az épületben való munkák pincéjében. Elnök engedélyt nem szabad adni utolsó napjait kegyelem-könyvéren elülő agyaktanyók közlő dugni.

Tisch Mór dr. orvosnak van igaza aki tegnap a főkapitánytól a Szentgyörgyházban rámutatott az óriási és felhasználatlan kertre így szólott:

— Ezt a területet be kell építeni!

— Mi őt? — kérdezte a főkapitány.

— Pénzből — felelte igen helyesen a főorvos.

(A boncolás eredménye.)

Ma délután boncolták fel Auszterveil László dr. és Pozsgay István dr. törvényszéki orvosok Zöld Erzsébet tetemét. A boncolás eredményéről Auszterveil dr. így nyilatkozott:

— A boncolás megállapította, hogy Zöld Erzsébet súlyos szívbetegségben és vesebetegségben szenvedett. A baloldali közveleken oka szívbénulás volt. Hogy a betegségnek minő szerepe volt a halál előidézésében, azt nem lehet megállapítani. A hideg mindenesetre hozzájárult. Az olajnyomástól való ütődések és zúzódások nyomai találjuk, melyeket a dühöngő örült önmaga okozhatott.

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) Az Aradi Kereskedők Takarékos és Hitelesítő Egyesülete február 11-én vasárnap délután 11 órakor az Aradi Kereskedők Körében nagyteremben tartotta az évi közgyűlést, a melyre a szövetkezők közül meghívták. Az ülést a főnök vezette.

(*) A szabadgondolkodók aradi egyesületének megalakulása teljesen észrevétlenül, és nében indult meg nemrégiben Aradon egy mozgalom, amelynek kiindulási pontja a város minden progresszív gondolkodású polgárát és a modern felvilágosodás minden hívét egy szabadgondolkodó egyesületbe egyesítené. Az egyesület fiókja lesz a szabadgondolkodók országos szövetségének. Az alakulás vasárnap délután 5 órakor lesz a városban nagyteremben. Ez alkalommal üdvözlés vendéglátás lesz az egyesületnek, Fűber Oszkar dr., budapesti tanár irodalmi munkásságán révén országosan ismert szociológus. Aradi előadásait nagy érdeklődés mutatkozik. Az alakuló gyűlésen a Galilei kör Rudas Bódog szigorú orvos személyében képviselteti magát.

kedni mindazok, akik valamit tartottak magukra. Természetesen, ma már nem a negyvenhat koros Lundárné volt szó. Ezt az ő zsebet meg tudta, ma már huszoroszi Sugár Vilmos. Szenzációs, szép tunda volt gyönyörű fehér fűttel a nyakán. Maga a szörnyű dyan, hogy még a szécsnek is gondolkodni kellett, milyen ártat viselte azt előbb?

Az első közszereplése március üzenetében folyt le, amikor is egy jászberényi vendéglő asztaltársaságát ruházta rá a szónoki írtet. Nyilván azt hitték, hogy miniszteri tanácsossal van dolguk.

Azóta egy évi munka következett gyors karrierjében. Egy zord novemberi napon valami fővárosi ügyben deputáció ment a belügyminiszterhez. Nagy gyűlés-szék volt előbb, ahol mindenki meglepetten ő is, aki most már a nagyon rossz nevű Sugár Vilmos nevet viselte. A két szimmetrikus fehér fűtt föl-fűttűnt minden emeln, sőt, igen sokszor beszédeket is mondott. Így ismét az ő nyászberényi gubergán akadt a nagy közbizalom meglehetősen lomha szemre.

Megjelentek a miniszter előtt, akinek Sugár ut súlyos igazságokat csapkodott a fejéhez.

— Igen, tudom — gondolta magán a miniszter — ez a híres demagóg. Hogy is hívják? Igen nagyon jól emlékszem a dupla fűttjára. Tudom már: Sugár Vili.

Botrányhősök.

— Vihar napirend előtt. —

javirati tudósítás.

Arad február 11.

Az elvetett magvaiból hirtelen kikelt a viharok terebélyes fája. Olyan tombolás színhelye volt a képviselőház, aminőnek párja alig akad a közelmúlt történetében. Szenvedélyes szitkok szegződnek egymásnak s a terem közepén, Polónyi Géza vezérsége alatt öklök szegződnek a munkapárt felé.

Azon indult meg a kavargás, hogy Návay Lajos elnök napirend előtt rendreutasítja Zlinszky Istvánt nyilatkozata miatt, amelyet a tegnapi ülésen tett. Tomboló lárma következik erre, Polónyi Géza a munkapárt zajongása közt viharelnöknek címezi az elnököt.

Az elnök az ellenzék tombolása közt utasítja rendre Polónyit is s hivatkozik Justh Gyulára, mint a házszabály illetékes magyarázójára.

Justh iszonyú zürzavarban emelkedik szólásra. De szavait alig hallják.

Perczel Dezső hosszasan leekézteti Justh Gyulát s szavaira az ellenzék tomboló zajban tör ki, úgy, hogy a szónokot alig lehet hallani.

Már zárt ülést kérő íveket iratnak alá az ellenzéki padosorokban, mikor Návay alelnöknek végre sikerült rendet teremteni.

Ezután Justh Gyula emelkedik szólásra. Kijelenti, hogy mindenkitől hajlandó elfogadni leekét politikai morál tekintetében, csak éppen Perczel Dezsőtől nem, aki a híres zsebkendő szavazással tette nevét ismeretessé.

Justhnak e kijelentésére a munkapárti tábor mozdul meg s esap olyan zait, hogy Justh szavai elvesznek az óriási zajban.

Justh után újra Perczel Dezső szólal fel, majd ismét Justh beszélt pokoli lárma között.

Az érték nélküli zenebonának a folyosón is volt folytatása, Sándor Pál és Justh összeszóvalkoztak és majdnem tetlegességre került a dolog.

Részletesen az alábbiakban ismertetjük a napirend előtti vihar folyását:

A mai óriási botrány, amely a Ház legviharosabb ülésére emlékeztetett és a melynek nemesak az üléssteremben, hanem a folyosón is voltak rendkívül izgatott, izzó jelenetek, mindjárt az ülés elején kezdődött. Návay alelnök

Langyos, mint mondani szokás, meggyújtó választ adott a miniszter. Hogy így, hogy így, minden jóra fordul. A deputáció levele távozott. A miniszter azonban kézen fogta Sugárt és visszatartotta.

Kérek alásan — mondta — maradj — egy pi aatra. Te nagyon jól tudod, hogy nem tehetem. Nem tehetem, úgy értem. Égtem Hazudnom kellett. Tőled írt most minden. Meg kell érteniök. Hiszen te tudod már, öregem. Égtem is ismersz: én nem szoktam hátatln lenni...

Sugár ragyogó arccal távozott és az n imádkozott, hogy a jövő választások csak tétre esenek, mert akkor szenzációs tenyomást tud az emberekre tenni.

Mam esődött. A választások tétre este és a miniszter nem volt hátatlan Budapest egyik kerület választotta meg. A választás után pár nappal levelet kapott tőle. Így írt:

Fiatal barátom!

Itt küldök önnek tíz koronát. Az öné. Ne fiedje el, hogy ha majd egyszer megjelenik az ön szemé előtt is az a vörös szegű, vagy pepitan drag, vagy f-hér felt, amely kivezeti önt a delta akombakomaiból a nyit tengerre, akkor mindig lesz egy barátja, aki a negyvenhatból meg hányzó tizet hozádia. Jóakaró barátja Sugár Vilmos orsz. képviselő.

tizenegy órakor nyitotta meg az ülést és a múlt ülés jegyzőkönyvének hitelesítése után utólag megróttá Zlinszky István képviselőt, tegnapi beszédében használt azért a kifejezésért: „Nem követi a pénzügyminisztert a gyanúsítások piszkos mocsarában.”

Zlinszky nem volt a Házban, de az ellenzék nagy zugása közben felállt Polónyi Géza és azt mondta, hogy az elnöknek nincs joga egyes képviselőket utólag megróni. Nincs joga őket utólag személyükben kritizálni és megrovásban részesíteni. (A jobb oldalon zugás, a baloldalon általános helyeslés.)

Návay: Visszautasítok minden felszólalást, amely az elnök nyilatkozatával foglalkozik. Az elnök intézkedéseinek bírálata ellen a mentelmi bizottsághoz fordulok, mert az elnök viselkedésének megítélése csak a képviselőház többségének a joga.

Nagy zaj keletkezett erre a baloldalon. Egyszerre többen is közbekiáltották:

— Ohó, ohó! Elnöknek pártatlannak kell lenni!

A jobb oldal „Csendet” kiabált, az egész Ház már izgatottan és feldultan lármázott. Az elnök hosszú csengetéssel tudott csak nagy nehezen egy kis csendet teremteni.

(Justh Gyula példája.)

Amikor már beállott egy kis csend, az elnök újra felszólt:

— Amikor Justh Gyula volt az elnök, ő tett olyan deklarációt, hogy az elnöki ténykedések elbírálása a Ház többségének a joga. Amit mondott, abból semmit sem von vissza.

Az elnök kijelentése után még nagyobb lett a nyugtalanság a Házban. Ekkor felállott Justh Gyula és a házszabályokhoz kért szót.

(Rendreutasított pártvezér.)

Justh Gyula kijelentette, hogy az elnöksége idején soha hasonló megrovást nem használt, tehát amit Návay mond, az nem felel meg a valóságnak.

Óriási zaj keletkezett erre. Viharos taps a baloldalon, a jobboldalon a padokat kezdték döngötni erre. A baloldaltól átkiáltották: Rendre, rendre!

Návay elnök a nagy zajban folyton csöngött. Amikor szóhoz juthatott, rendreutasította Justhot.

Justh újra felszólt és kijelentette, hogy a rendreutasítás nem változtatja meg azt, amit mondott és ami a tényállás és amit Návay minden rendreutasítás dacára is újra állít és fenntart. Návay előbbeni kijelentése igenis nem felel meg a valóságnak!

Ekkor Návay újra rendreutasította Justhot. Örületes kavargás és lárma keletkezett a Házban.

Justh János magából kikelve kiáltotta:

— Orosz дума! Ez nem parlament!

Sámegei, Batthyány Pál, Hammersberg László, Eitner Zsigmond, Beck Lajos, Kun Béla egymásután kiáltották: Menjen Oroszországba! Orosz dumába elnököljön! Kancsuka kell a kezébe! A jobbpárt a padokat kezdte döngötni, a balpárt ugyanezzel felelt képviselők ugráltak fel és kiabáltak át egymáshoz. Percékig tartó lármában és kavargásban szinte minden felfordul.

Justh Gyula még állt a helyén és mire lecsillapodott a lárma, folytatta beszédét:

— Az elnöki eljárás, amelyet most tapasztal, nagyon emlékezteti Perczel Dezső zsebkendő elnökségére. Amikor egy zsebkendő lobogtatásával akarták elnémitani a szólásszabadságot!

A baloldalon kitört a viharos tetszés, a jobboldalon nagy zugással fogadták.

(Perczel Dezső beszél.)

Leirhatatlan siketítő, kaotikus zaj közepette állt fel Perczel Dezső, hogy szót kérjen a házszabályokhoz. Beszélni kezd, de szavait elnyeli a pokoli lárma, úgy, hogy alig lehet néhány kikapott szót meghallani abból, amit beszélt. Körülbelül ezeket mondotta:

— Nem tudom, milyen okból, milyen alapon, az én nevemet is belekeverték a vitába. Lehet, hogy ez is ugrató szándékkal történt. Tessék utána nézni a Ház naplójában és megfognak győződni róla, hogy úgy első, mint második elnöklésem alatt szigorúan az alkotmányosság szellemében jártam el.

Óriási lárma támadt ezekre a szavakra újra. Eitner Zsigmond, Justh János, Batthyány Pál és mások felugráltak helyeikről, a padokat csapkodták és a baloldal fülsiketítő zajongása közepett kiáltották össze-vissza:

— Zsebkendőlovag!

— Ő merészel parlamentárizmusról beszélni!

Báró Lévay Lajos a jobboldalról átkiált harsány hangon. De a baloldal tulkiabálja és lehurrogja.

Polonyi Géza: Egy egész ország ítélte el őnt.

Ezalatt Perczel tovább beszél, de a szavakat a hatalmas zaj nagyrészt elnyelte. Közbekiáltások:

— Üljön le! Ne beszéljen! Micsoda vakmerőség!

Perczel Dezső: Az egész zsebkendő-historia valétlanság!

Ujból kitört erre a pokoli lárma, mire Perczel így fakadt ki:

— Valódi parlamentárizmus lebegett szemem előtt, amelyet a mi szerencsétlen házszabályaink akadályoznak meg.

Ezek a kijelentések a végletekig felfokozták a dühöt és izgalmakat. A jobboldal tapsol Perczelnek: a baloldalon zsebkendőket lobogtatnak. A zaj egészen a menydörgésszerűségig növekedik.

— Ő mer valódi parlamentárizmusról beszélni!

— Zsebkendőhős!

— Menjen Oroszországba!

Éktelen ordítózással felel a jobboldal. A zaj között áll fel Justh Gyula szólásra.

A zaj oly arányt ölt, hogy nem lehet hallani Justh Gyula szavait sem. A jobb oldal most Justhot akarja megakadályozni a szólásban.

Elnök: Csendet kérek! Különösen a jobboldalt kérem, hogy legyen tekintettel a parlamentárizmusra és hallgassák meg a szónokot, akinek joga van a szólásra.

Justh Gyula: Perczel igazi parlamentárizmusról beszélt. Neki van pedig a legkevesebb joga és ő az utolsó is, aki igazi parlamentárizmusról beszélhet. Ő, aki zsebkendőlobogtatással akarta elintézni a parlamentárizmust.

A baloldal falrengető tapsokkal honorálja Justh szavait. Zugás, kiáltozás. Igen sokáig tart a lárma, aminek az vet véget, hogy a képviselők nagyrésze kivonul a folyosóra.

(Folytatás a folyosón.)

Bent az ülésteremben megkezdtek a statisztikai hivatal munkarendjéről szóló miniszteri jelentés tárgyalását.

A Ház ülésén alig volt egy-két képviselő. A jobboldali folyosón Perczel Dezső, Nyegre László, Sándor Pál, Dániel László és Pál erősítették, hogy most van itt a legfőbb ideje, hogy megcsinálják a házszabályrevíziót.

Viszont a baloldali folyosón Justh Gyula körül csoportosult az ellenzék és mert nem intették el a nagy zajban a tulajdonképeni kér-

dést, van-e joga az elnöknek, utólag képviselőket megróni, arról tárgyaltak, hogy szünet után zárt ülést fognak kérni, erre azonban nem került sor.

A függetlenségi képviselők egy csoportba verődve állottak a folyosón, amikor a botránynak a folyosón váratlan folytatása lett. Sándor Pál ugyanis arra ment és odakiáltotta a képviselőknek:

— Ez nem parlamentárizmus, hanem disznóság!

— Disznóság igen, a mit az elnökség csinált!

— Nem! Amit önök csináltak, az disznóság!

Erre a folyosón tört ki a pokoli zaj.

— Menjen innen!

— Ne molosztálja az embereket!

— Ne beszéljen!

A csödület a folyosón egyre nagyobb lett. Ekkor Berzeviczy odalépett Sándor Pálhoz és karjánál fogva el akarta vezetni. De Sándor Pál kikapta a karját és kiáltott:

— Nekem nem imponál Justh hangos beszéde.

— Pedig nemrég még nagyon imponált — vágott vissza Justh.

Az emberek már-már szemtől-szemben álltak egymással, amikor sikerült végre Sándor Pált elvezetni onnan, mire csend lett a folyosón.

Sándor Pál magyarázatot kéretett Pálffy Sándor gróf és Lévay Lajos báró útján Justh Gyulától.

A függetlenségi párt vezére így nyilatkozott:

— Ezt a szót „disznóság” nem használtam. Már fél év óta nem hagyta el ez a szó a számat pedig sok disznóságot láttam.

Sándor Pál ezzel a magyarázattal megelégedett.

Modern mártírok.

(Hangversenyőrj.)

(Kávéházi jelenet.)

Az egyik ur: Rég nem láttam magát Bergengoczi ur. Mi az, valami baj volt?

A másik ur (keserűen): Beteg voltam. Két hétig feküdtem.

Az egyik ur: Csak nem valami komoly baj?

A másik ur: Nono. Elég komoly. Negyven és fél fok láz. Hideglelés. Görcsök. Szaggatások a fülben. Epilepsziás rohamok. A hajam is kihullott.

Az egyik ur: Ne mondja, ne mondja. És milyen betegsége volt?

A másik ur: Egészen újféle betegség. A kütteges tifusz és a paralízis progressziva között áll. *Idioszinkrazia koncertis* a neve. Három orvost konzultáltam. Nagyon súlyos ügy volt. Majdnem belepusztultam.

Az egyik ur: Soha se hallottam róla. (Gyanakodva): Nem kolerája volt Bergengoczi urnak?

A másik ur: Nem, nem, bár azt hiszem, a kolera jobb ennél. De hat évi fegyházat illaván mindenesetre könnyebben elviselnék.

Az egyik ur: Ugyan ugyan. És mitől kapta ezt a bajt?

A másik ur: Mitől? Inkább azt kérdezze, hogy kitől? Kiktől? Majd megmondom. A *Schwesteren* Jakabtól, *Pitinszky* Szaniszlótól, *Sofár* Elizától, *Hurmester* Bilytől, meg a *Hörg* Hurttól. De bizonyos, hogy *Fagott* Archibald is hozzájárult. Hogy a jó isten akárhová tegye őket!

Az egyik ur (csodálkozva): Kik ezek? Soha se hallottam róluk.

A másik ur: Persze, hogy nem ismeri őket. Hiszen maga nem jár hangversenyekre ugye?

Az egyik ur (szégyenkezve): Bizony nem. Csak nyáron a ligetbe. Sétahangversenyre. De a „Cigányszerelmet” kétszer megnéztem. Jó zenére nem sajnálom a pénzt.

A másik ur: Boldog ember. Maga száz évig fog élni. Milyen jó dolga is van némelyiknek. Magának nem kell háromszor egy héten szmokingot öltetni és nyolctól-tizenegyig klasszikust hallgatni. Hegedűn, meg zongorán, meg brácsán, meg harmoniumon, meg okkarinán, meg filharmoninán, meg üstdobon. Drum drum, meg cin-cin, plim-plim, meg plum-plum. Brrr... Még most is ráz a hideg, ha rá gondolok.

Az egyik ur: De hát mért megy el, ha nem szereti? Hisz nem muszáj.

A másik ur (keserűen): Nem muszáj? De hogy nem muszáj. Hiszen ujjal mutatnának rám, lekicsinylő megvetéssel beszélnek rólam, ha elmulasztanám meghallgatni „a világ legnagyobb művészt”. Mert tudja *Hammerschlag* bácsi, mind egyik a világ legnagyobb művésze. Meg a legelső. Én az idén már tizenhetet meghallgattam és mindegyik a legelső volt. (keserűen) Miért nem döntik el végre, hogy melyik a legelső? Mit kinozzák az embert? Mért kell nekem tizenötször meghallgatni ugyanazt a programot, mikor egyszer is sokallom. Hisz szép a *Paganini* „Roszorkánytánc”-a, de nekem a Luxemburgi gróf jobban tetszik.

Az egyik ur: Hát akkor menjen a színházba. A Diósy nagyon herceig honne.

A másik ur: De mikor nem mehetek. Hiszen próbáltam. A nyolcadik koncert után kijelenttem, hogy nem megyek el többet. Nekem elég volt. Nem tudok enni, nem tudok inni, minden gromobojt elveszíték, álmomban *staccatok* meg *crescendok* ülnek a gyomromra és a multkor nem tudtam egy sluszt megkötni, mert nem jutott eszembe az a *Schopin*, amit előző este hallottam. Kétezer koronát vesztettem Schopin miatt. Ki fogja azt nekem megfizetni?

Az egyik ur: Hát ért a zenéhez?

A másik ur: Fénét. Hiszen nekem öröklött botfülem van. A Schopin dalról kiderült, hogy egy kuplé volt, amit Zerkovitz csinált. Az nem jutott eszembe. De hiába beszéltem a feleségemnek. Azt mondta: „Fiam, a világ legnagyobb művészt, *Hörg* Hurt nem akarod meghallgatni? Hiszen az emberek ujjal fognak ránk mutatni!” No *Hörg* Hur jól beadott nekem. Alig hogy vége volt a koncertnek és hazamentünk, görcsöket kaptam és elvesztettem az eszméletemet. Két hétig aztán csak kis kottákat láttam. Egyszer meg szörnyű álmom volt. Egy öreg fehérszakállu ember jelent meg az ágyam mellett. Azt mondta: „Liszt Ferenc vagyok” és fejbe vágott egy bassz-kulccsal. Akkor ki akartam ugrani az ablakon. Borzasztó volt az *Hammerschlag* bácsi.

Az egyik ur: No de most már vége van. Most már többé nem kell monni hangversenyre.

A másik ur: Nem. Azaz várjunk csak. Mi van ma? Vasárnap. Ja igen. Pénteken még el kell mennem egy koncertre.

Az egyik ur: El kell menni? De hisz maga beteg. Minek megy el?

A másik ur: No hallja. A *Bronchitisz* Izsót talán csak meg fogom hallgatni? A világ legelső művésze...

Örs.

Az ARADI KÖZLÖNY telefonszámai:

Szerkesztőség (éjjel-nappal)	— — —	357
Szerkesztőség (csak éjjel használható mel- tékállomás)	— — —	151
Kiadóhivatal és hirdetés osztály	— — —	151
Nyomda	— — —	151

Rothschild Albert báró halála.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, február 1.

Rothschild Albert báró a bécsi bankház feje, ma reggel 67 éves korában szívizéhség következtében meghalt. Hosszu munkában eltöltött fényes sikerekben gazdag életpálya zárult le az ő halálával. Rothschild Albert báró Magyarország pénzügyi műveleteiben is tevékeny részt vett és úgy Ausztriának, mint Magyarországnak nagy hatalmu bankárja volt. Bécsben széles körökben igaz részvétet váltott ki halála, mert az elhunyt milliókat áldozott jótékony célokra, kórházakra és más emberbaráti intézményekre.

Bécsi gyönyörű palotája találkozója volt az osztrák szellemi élet, politika és tudomány kitünőségeinek, addig, amíg neje *Bettina* bárónő élt. Ennek halála után csendesek lettek a palota kapui.

A király és az udvar többször kitüntették Rothschild Albert bárót. A király kinevezte az urakháza tagjává, magas rendjeleket adományozott neki, a főhercegek többször megjelentek nála, Ferenc Ferdinánd trónörökös pedig ismételt vadászvendége volt.

Családi élete

Rothschild Albert báró 1874-ben vette át a bécsi ház vezetését atyjától, Rothschild Salamontól, aki tudvalevőleg Wodianer Salamonnal és Sina Simon báróval együtt a lánchíd építésének finánciális részét bonyolították le. Az elhunyt bárónak hét gyermeke született. Egyik fia nem sokkal anyja halála után megőrült, ma is a steinfeldi elmegyógyintézetben ápolják. Harmadszülött fia megtörte a családi tradíciót, nem lett bankár, hanem a katonai pályára lépett. Most a hatodik dragonyos ezred hadnagya, ismert sportember, aki nagy versenyistállót tart. Egyik leánya már férjnél van. Két évvel ezelőtt történt, hogy másodsülött fia titokzatos körülmények között meghalt. Akkor azt suttozták, hogy öngyilkos lett, mert apja ellenzte, hogy egy kávéházi felirónót feleségül vegyen.

Betegsége és halála.

Az öreg báró néhány nap óta betegeskedett, nem járt be bankházába, titkárával és cégének főbb tisztviselőivel, otthon intézte az ügyeket. Ma reggel jobban érezte magát. Korán reggel meleg fürdőt vett, majd a fürdő után lepihent egy kerevetre és újságokat olvasott. Fél tíz óra tájban rosszul lett, esőngtetett komornokának, de mire a hű eseléd besietett, ura már agonizált és néhány perc múlva kiszenvedett. A Reun-gasseban levő évszázados üzlethelyiség ormára kitűzték a gyászlobogót. A Rothschild-ház feje most Rothschild Lajos báró lesz, aki az osztrák Kreditanstalt igazgatója.

Az elhunyt kiváló műgyűjtő volt. A Haigassei palotában mesés műkincseket és drágaságokat gyűjtött össze. Rothschild Albert báró halálának hírére egymásután roboztak kocsik autok százai a palota felé. Bankigazgatók, a ház régi barátai sietve jöttek tudakozódni, igaz-e a halálhír. A megrendítő hírre a tőzsde is gyászt öltött.

Az elhunyt báró mint sportsman is ismeretes volt, nagy versenyistállót tartott és a budapesti gyepek állandó látogatója volt.

A temetés ideje.

Bécsből jelentik: A délután folyamán a Rothschild-palotába számos részvétlívrat érkezett. Temetése az eddigi dispoziciók szerint kedden febr. 14-én délelőtt 11 órakor lesz a Haigassei gyászszobából. Az elhunytat a köz-

ponti izr. temetőben levő családi mauzoleumba temetik felesége mellé.

Rothschild báró hagyatéka.

Bécsből jelentik: Rothschild Albert br. hagyatékából $\frac{1}{2}$ — 1 percentet a bécsi betegápolási intézmények alapjára fognak levonni. Azt hiszik, hogy ez az illeték körülbelül öt millió koronát fog kitenni. Ugyanez az illeték Rothschild Náthán hagyatékánál öt és fél millió koronára rugott. Az elhunyt vagyona ezerkétszáz millió korona. Osztrák törvények szerint hagyatéki adóba körülbelül 25 milliót fognak levonni. Ez az adó Rothschild Náthán vagyonánál kilenc millió korona volt.

Hogy keletkezett a Rothschild vagyon?

Mindig érdekes egy nagy vagyon története, különösen ha ahhoz tradíciók is fűződnek. A történelmi jelentőségű vagyonok közül az elsőség természetesen a Rothschild vagyoné, mely egy évtized előtt szinte hihetetlen nagyságúvá növekedett meg a szerény alapból.

A rengeteg vagyon eredete 1801-ből a napoleoni háborus időktől datálódik. Ekkor érte Rothschild Mayer Anselmet az egyszerű majnafrankfurti bankárt az a kitüntető bizalom, hogy I. Vilmos, a hesszeni választófejedelem kinevezte udvari ágensévé.

Mikor Napoleon az apró német fejedelemségek ellen kimondotta a könyörtelen megsemmisítést, a félelmében menekülő választó fejedelem Rothschild Anselmre bízta, mintegy két millió márka vagyonának kezelését. A zseniális bankár olyan ügyesen manipulált a rábizott pénzzel, hogy nemcsak a megbízó fejedelem kapta vissza a pénzét megduplázva, hanem Rothschild is keresett pár milliót a gondjaira bízott milliókból.

Ez a pénz volt a Rothschild vagyon tulajdonképeni alapja és a hesszeni választó fejedelem ajánlására léptek az összes európai fejedelmi személyek üzleti összeköttetésben a Rothschild házzal.

Hatalmas pénzügyi műveleteik és minden országra kiterjedő összeköttetések tették később szükségessé, hogy Frankfurton kívül, még Bécsben, Párisban és Londonban is létesítsenek bankházakat, melyek ma is a legtekintélyesebbek és leggazdagabbak az egész világon.

Az államok hitelezői.

Európában még ma is legtöbb pénze van a különböző Rothschild csoportoknak, melyeknek vagyona egy némileg elágazott családnak együttműködő pénze. Ezek a csoportok, vagy őszintebben szólva: ezek a családok a maguk óriási vagyonát bármily gyengén, de a lehető legbiztosabban kamatoztatják. A pénzüik sohasem jövedelmez nekik többet egy százaléknál, — s ez a pénz a mint tovább megy egy-egy bankcsoportnak, majd onnan egy államnak a birtokába, minden lépésnél gyarapodik egy-egy kezességi garanciával és minden lépésnél drágul egy egész vagy legalább fél százalékkal. Rothschild adja a pénzt például egy nagy bankcsoportnak egy százaléért: a pénzért felelős a csoportnak minden egyes tagja, s e tagok maguk is gazdagok. A csoport tovább adja a pénzt valamely nagy banknak, s már nem egy, de két százaléért, és azután ez a nagy bank adja a pénzt a magyar államnak már nem két, hanem három vagy esetleg négy százaléért (mert a közvetítés rettenetesendrán). Mire a Rothschild pénze az állami kasszába kerül, magának Rothschildnak még mindig csak egy százaléket jövedelmez, de most már kezes érte a párisi Rothschild-csoporthoz tartozó minden nagy intézet, felelős egy nagy bank, kezes a magyar állam, és a magyar államnak minden élő s a

kölesön teljes visszafizetéséig születendő minden polgára. Mint emlékeztet, a mostani 560 millió állami kölcsönt is a Rothschild ház segítségével tudta megszerezni Lukács László pénzügyminiszter. Ez a Rothschildok eljárása az államokkal szemben: hogy a kisebb gazdasági egységekkel szemben mennyire óvatosak: le se lehet írni. Egy-egy nagy közgazdasági vállalatnál álmodni sem mer senki arról, hogy talán Rothschildok adnának egy kis pénzt, még ha a biztosítékok megvannak is rá.

Az amerikai milliárdos már nem nézi a biztosítékokat. Egy csatornaépítésbe fél órai értekezés után befektet háromszáz milliót, mert valószínű, vagy legalább lehetséges, hogy nyerni fog rajta. A nagy vállalkozásokon hol sokat nyer, hol sokat veszít a tőke; a mérleg nem igen billen nagyot, s az amerikai szédületes sikerek azt bizonyítják, hogy az okos méréség többet ér az okos félénkségnél.

Tréfák Rothschild Albertről.

Egész kötetre való apró történet kering a pénzügyi világban a most elhunyt milliárdosról. Egy alkalommal az osztrák szocialista újságok kiemeltlenül támadták, mert szociális célokra keveset áldozott. Amikor már vehemensebb volt a támadás, mint ahogyan Rothschild remélte, elhatározta, hogy az egyik munkáslap szerkesztőjét magához kéri és valahogyan megalázza. Elhallgattatni nem akarta, mert tudta, hogy az lehetetlen. Még a Rothschild cégnek sincs annyi pénze, hogy a szocialista támadásokat leszerelje.

Az egyik munkásújság redaktora meg is jelent Rothschildnak Bécsben a Haugasse 22. szám alatt levő fejedelmi berendezett palotájában.

— Mit kíván tőlem méltóságod? — kérdezte a szerkesztő Rothschildtól.

— Csak arra kérem — szolt a pénzfejedelem — sziveskedjék nekem megmondani, miért támad az ön lapja engem folytonosan?

— Ön rengeteg vagyonnak az ura. Mi pedig ellenségei vagyunk annak, hogy a tőke egy kézben összpontosuljon.

— Hát akkor önök szerint az én vagyonomat fel kellene osztani?

— Természetesen. Ha az ön vagyonát felosztanánk Bécs minden szocialistája között, egy-egy szocialistára legalább 34 korona esnék, amennyire mi ismerjük az ön millióinak számát.

Rothschild mosolygott:

— Igazán? Már azt is kiszámították; hogy egyre mennyi esnék?

— Igen, egy körülbelül.

A milliárdos ekkor az erszényébe nyult és kivett 34 koronát.

— Nézze barátom — mondta a szocialista vezérnek — én odaadom az önre eső részt a vagyonomból, de azután szüntesse be a támadásokat.

Az is nevezetes dolog, amikor Ferenc Ferdinánd, akinek a palotája szomszédos a Rothschild báróval, átüzent a milliárdos főkertészéhez, hogy küldjön át neki egy speciális virágfajt, amely csak a Rothschild kertjében volt meg.

A főkertész természetesen nyomban jelentést tett a dolgról főnökének, aki a trónörökös küldöncének ezt felelte:

— Mondja meg a fenséges urnak, hogy én megtagadtam a virág kiadását. És azt is mondja meg a fenségeknek, hogyha valamit kérni akar, egyenesen Rothschild Alberthez és ne a főkertészhez forduljon.

Jó egy pár évvel ezelőtt egyszer Rothschild Albert Budapesten tartózkodva a Nemzeti Casinóban ebédelt. A pompás ebédnél Radics Béla cigányprimás hozta a szebbnél-szebb magyar nótákat. Rothschildnak nagyon tetszett a muzsik,

de azért mikor eltávozott csak egy forintot adott át a cigánynak.

Rádics Béla nem akart hinni a szemeinek. Csak nézte tenyerében az árva kis pénzdarabot, aztán így morfondált magában:

— Ha nem tudtam volna, hogy Rothschild, a borraivalól nem tudtam volna meg, hogy többszörös milliomos, de most már megértem, hogyan lehetett milliomos.

IRODALOM ES MUVÉSZET.

A színház műsora:

Vasárnap: Délután mérsékelt helyárakkal: *Sárga liliom*, színmű. Este rendes helyárakkal: *Luxemburg grófja*, operett. *Rátkay Márton* felléptével. C) bérlet.

Hétfő: Hivatalnok urak, színmű. *Rátkay Márton* felléptével. A) bérlet.

Kedd: *Kis lord*, vígjáték. Bemutató-előadás, B) bérlet.

Szerda: *Kis lord*, vígjáték. C) bérlet.

Csütörtök: *Édes öregem*, operett. *Meguntam Margitot*, vígjáték. Kétfős bemutató-előadás. A) bérlet.

Péntek: *Édes öregem*, operett. *Meguntam Margitot*, vígjáték. B) bérlet.

Szombat: *Ember tragédiája*, dráma, C) bérlet.

„A Testőr“ bécsi sikere.

Távirati tudósítás.

Arad, február 11.

Molnár Ferenc szellemes komédiája „*A Testőr*“ ma diadalmasan állotta meg helyét a bécsi kényes közönség előtt is.

A *Deutsches Volkstheater* színpada hosszú évek óta nem látott ilyen nagy és osztatlan sikert, mint aminőt a magyar szerző darabja aratott. A darab címe megváltozott. Eredetileg Bécsben „*Der Leibgardist*“ Berlinben pedig „*Der Hofgardist*“ lett volna a címe. Minthogy azonban Bécsben, illetve Berlinben a császári testőröknek ez a neve, a cenzura a cím ellen kifogást támasztott. *Molnár* leleményesen oldotta meg a kérdést. Felcserélte a két címet és így a darab Bécsben már „*Der Gardeofficer*“ címmel került színre.

Attól is félték, hogy a bécsi közönség tüntetést fog rendezni a magyar szerző ellen *Beöthy László* múlt heti levele miatt, melyben bejelentette, hogy osztrák színészek vendégszereplésére nem reflektál. Ez azonban nem történt meg.

A közönség rögtön a darab hatása alá került és feszült figyelemmel kísérte végig minden jelenetét. Az első felvonás után tizszer, a második után tizenegyszer, a harmadik után tizenkétszer tapsolta ki a szerzőt. Az előadás igen jó volt. *Krammer Lipót* és *Müller Paula* a két főszerepben elsőrangú produkáltak. A darabot *Polgár Alfréd* ültette át német színre és fordította át németre.

* **Rátkay Márton vendégjátéka.** A Királysínház boszorkányos ügyességű komikusát *Rátkay Márton* ismerte meg ma este az aradi közönség. A megismerkedés után mindjárt kegyeibe is fogadta a kitűnő komikust, aki a Balkáni hercegnő Blatz szerepében homeri kaegásokat váltott ki a közönségből, bravuros táncművészetét pedig valóságos tapsorkánokkal jutalmazta a lelkes publikum. A kitűnő vendégnek minden táncot három-négyszer kellett megismételni. A mai bemutatkozás után *Rátkay* mindig szívesen látott vendég lesz az aradi színpadon. Nagyszerű partner volt *Sz. Rontay Boriska*, akinek bájos táncával alig tudott betelni a közönség. *Diósy Nusi* szép volt, kedves volt, *Beregi* kitűnő *Maxa* és *Huszár* pompás jergiusza ma is tetszettek. *H. G.*

* **Biró Lajos felolvasása a Kölcsey-egyesületben.** A Kölcsey-egyesületnek csütörtökön délután lesz a nyolcadik felolvasása, melyen vendéglőadó *Biró Lajos* a *Sárga liliom* kiváló szerzője lesz. Népszerű magyar íróval fog ekkor megismerkedni az aradi közönség. *Biró Lajos* eredeti finomságu novelláival és regényeivel minden magyar szépirodalmi lapnak legkedveltebb írója, a napisajtóban megjelenő társadalmi és művészeti elmélkedéseivel pedig a magyar értelmiség tizezreinek kifejezője és irányítója. „Az Újság“ B jegyű rövid cikkei országsszerte rövid idő alatt oly tekintélyessé tették a nevét, amilyen ugyanabban a lapban már régen a magyar zsurnalisztika másik szép-író filozofusa: *Quintus*. A *Sárga liliom* országos sikere nálunk is már szeretett és nagyra-becsült író ért. A Kölcsey-egyesület nagy sikerei közé számíthatja, hogy a sokat dolgozó *Biró Lajost* meg tudta nyerni előadó munkatársának.

* **Isaye nagyságát és egyedülvalóságát** semmi sem igazolja jobban, minthogy a *Weisz Leó* cég, amely ezt a nagyszabású hangversenyt rendezi, ma Temesvárról kapott megrendelést, illetőleg temesvári zenebarátok foglaltak le több elsőrendű helyet. Ezzel az elsőrendű helyek csaknem teljesen elfogytak általában csak kevés jegy kapható még *Weisz Leó* üzetében. (Telefon 280.) 6951

* **Színész a tébolydában.** Pécsről írják ezt a különös történetet: A szekszárdi színtársulat tagja *Szabó Dani* a minap átutazott Pécsen és hirtelen az a gondolata támadt, hogy jó volna szép csendesen bevonulni a pécsi elme-gyógyintézetbe. Az olyan kis színtársulatok sorsa, mint amelynek ő is tagja volt, csupa hányódás. Városról-városra jární, mindig idegenben, mindig otthon nélkül. *Szabó Dani* a külvilág zajától elzárta elme-gyógyintézet csendes nyugalma gondolt. Ott nincs túlekedés, nincs intrika, az élet robotos harcátak még csak a szele sem súnt oda: Istenem milyen jó is volna a nagy sárga ház lakójának lenni! Nagyon vágyódott *Szabó Dani* a csendes házba. Ahány városban megfordult, ahány orvos az urjába akadt, valamennyivel megvissgáltatta magát.

— Orvos ur vizsgáljon meg, hogy bolond vagyok-e, vagy szélhámos? — Ezt a fura szembeállítását mondotta el minden orvosának. — No igen — szokta tovább magyarázni. — Én erősen hiszem magamról, hogy bolond vagyok. Ha ez igaz, akkor rendszerben van. De ha nem, akkor csakugyan szélhámos vagyok. Szélhámos seját magammal szemben, mert azzal bolondítom magam, hogy bolond vagyok.

S lám azok a rossz máju orvosok! Világért sem mondták ki volna rá a boldogító bolond szót. Mind egészségeinek találta.

— Jaj kerem — szokta mondogatni — úgy látszik csak igaz marad az, amit nekem egy előkeif állású ur mondott, hogy az elme-gyógyintézetbe csak miniszteri protekcióval lehet bejutni. Olyan keresett hely az.

Szegény *Szabó Daninak* persze nem volt miniszteri protekciója. De volt türelme. Kitar-tása. Kopogtatni az ablakon is, ha az ajtón kiutasítják. És ez a kitartó türelem meghozta neki is a várva várt eredményt.

Mikor első ízben kopogtatott a szomorú palota kapuján, — épen délután volt, — megütkezésével hallotta, hogy csak délelőtt van rendelés.

— Hogyan, — fakadt ki *Szabó Dani*, — hát Pécsen csak délelőtt szabad megbolondulni, délután nem? Micsoda elme-gyógyintézet, micsoda közigazgatás!

Hanem aztán kopogtatott délelőtt is és addig kopogtatott, amíg bejutott. Ma már, sugárzó arccal, kicsattanó boldogsággal mesélte

ismerőseinek, a színészkollegáknak, hogy sikerült a kis ügy: bejutott az elme-gyógyintézetbe. Nemesak úgy megfigyelésre, ha em állandóan.

Szabó Dani holnap elfoglalja helyét a tébolydában, ahova oly régen vágyakozott.

* **Csányi Mátyás Pécsen.** Pécsről írják: A színházban ma a pécsi önkéntes tűzoltóegyesület rendezett nagyszabású kabaretestét, hogy annak tiszta jövedelméből felszereléseit megújítsa, alapját növelje. A rendezőség, amely *Schultz Ferenc* tűzoltóparancsnok vezetésével már hetek óta fáradozott az estély sikerén, büszkén látta is eredményét. A nézőtér egészen megtelt és a jótékony cél érdekében a rendes színházi bevételen felül a sok felülfizetés is hozzájárult a jövedelem szaporításához. A est műsora különben több érdekes bemutatkozással is szolgált. *Csányi Mátyás* a jövő évi karmester, mint zongoraművész mutatkozott be. A szimpatikus és édeskes megjelenésű fiatal művész, aki nemcsak zeneszerző is szép sikert ért el jelenlegi szerződési helyén, Aradon. „Péter Abbe“ című egyfelvonásos operájával, mesteri kézügyével és dinamikával játszotta el szerepét. Arra a jóhírnévre, amely őt, mint a bécsi *Leschetitzky* tanítványát megelőzte, teljesen méltónak mutatkozott.

* **Japan színtársulat az aradi színházban.** A színügyi bizottság ma délután *Varjassy Lajos* poigármester elnöklésével tartott ülésén engedélyt adott *Szendrey Mihály* színingazgatónak, hogy március első felében két estét át a színházban japán vándortársulatot vendégszerepeltethessen.

* **A színész nő oroszlanja.** Volt idő, amikor a színész nőnek a bérelt fiakkor is elég volt reklámul. Ma már másutt tartunk. *Fodák Sári* automobillal dolgozott. *Petrás Sári* egyszerű ügetőkkel, ismét más valaki (vele is mindenkinek a nevét nem lehet emlékezetben tartani) repülni tanult grófnő vagy bárónő lett és így tovább a reklám nagyszerű útjain. A fővárosban azonban a primadonna-kultusz régeideje hanyatlóban van és vele együtt az üres reklámozás: a ló, a kocsi, a repülőgép, valópör, esküvő, szerződészegés, automobil, korteskedés, nyitertezés és sajtópör kime t a divatból. De a vidéken, ahol az emberek még naivak és boldogabbak, ott még van foganatja egy-egy jól kieszt primadonna ötletnek és ekképpen jelentékeny a hatása is. Ezuttal csak egyet mondunk el, de igen markáns esetet, a melyet Győrből írnak. Az ottani színházban van egy igen kedves énekes primadonnája, *Szentgyörgyi Lenke*. Legutóbb azt olvastuk, hogy kifütyülték és megabucogták, amiért egy délutáni előadásán sem meg nem köszönte a tapsokat, sem ujrázni nem akart. Ezuttal a baj kevésbé komoly. A művésznő a Győrben tartózkodó Ala sereglettől megvásárolt egy nyolc hetes oroszlan-kölyköt. És ezt az eseményt, bevalljus, a mi hibánkból is, néhány nap múlva tudni fogják mindenfelé, a minthogy tudnak sok sok színész nő egyéb, ügyesen kidolgt reklámjáról

* **Kereskedők aranykönyve** nev alatt rendelkezésre álló könyv a sajtó, mely a kereskedőket érdeklő összes fontosabb törvényeknek rövid, de szabatos ismertetését és egyéb a gyakorlati életben szükséges tudnivalókat foglal magába. A könyvet *Az Üzlet* nevű kereskedelmi szaklap olvasói ajándékképpen kapják. Ezen *Dr. Radványi László* szerkesztésében megjelenő szaklap kiadóhivatala (Budapest VI Podmanitzky-u. 57) az érdeklődőknek ingyen küld mutatványszámot.

* **Az Uránia vasárnapi műsora** feloleli a látványosságok legérdekesítőbb újdotságait. Mindenre kiterjedő gondossággal úgy van összeválogatva ez a műsor, hogy a különböző műfajok, — dráma, bohózat, természet utáni felvételek — legérdekesebb produktumai kerültek egy műsorra. A gyávaság című dráma a francia rémuralom legborzalmasabb jeleneteit eleveníti fel izgalmas dráma keretében. A Niagara teltessen új felvételben, a természetes szépségek

megkapó eredetiségében vetíti vászonra a gép. Sokat kacag a közönség a hazugság klasszikus atyamesterének, Münchhausen bárónak immár valóra vált kalandjain. Végtelen kedves és szívekhez szóló dráma az Artatlan című amerikai tárgyú kép, melyet minden egyes előadás alkalmából megtapsol a közönség. A vasárnapi műsoron mutatják be a híres berlini állatkertről készült legújabb mozgófényképet. 175

* **Vasárnapi előadások az Apollóban.** A holnapi ünnepi előadások műsorát nagy körültekintéssel állította össze az Apolló-színház. Fesztői szépségű természetutáni felvételek, mesteri tökélyvel megkonstruált nívós drámai képek s a legfrappánsabb bohózatok kerülnek bemutatásra. A műsor slágere egy nagyszabású dráma, amely egy amerikai bankár házában játszódik le. A dráma dióhéjba foglalt története az, hogy a családfőt, a bankárt egy rablóbanda elcsalja hazulról és ezt az időt arra akarják felhasználni, hogy a házat, amelyben a bankár három leánya tartózkodik, kirabolják. Az egyikük egy ládában be is jut a házba. Amikor a bankár egyik leánya a tükör előtt áll, kinyúl a ládából s behúzza a közeli asztalon levő ékszerket. Ezt a jelenetet a leány végignézi a tükörből. Az első pillanatban megtántorodik az ijedtségtől, aztán összeszedi minden lelki erejét s egy kis papírszeletkére kusza sorokat ír. A papírszeletkén közli a második szobában tartózkodó nővéreivel, hogy azonnal telefonáljon a rendőrségre, mert rablók vannak a házban. A cédulát a kis hugával illetékes helyre juttatja. Csakhamar meg is jelennek a rendőrök a házban és izgalmas küzdelem után elfogják a ládában levő rablót és a két hordárt, akik a ládát a házba vitték, mert szintén a rablóbandához tartoznak. Ezen az idegizgató drámán kívül könnyekig kacagtató bohózatok teszik eléggé meg nem becsülhetővé a holnapi előadásokat, melyek délutántól kezdve szüntelenül esti tíz óráig tartanak, 177

Az önálló bank elárulása.

— Lukács László leleplezi a koalíciós kormányt. —

Távirati tudósítás.

Arad február 11.

A képviselőház mai ülésén Désy Zoltán interpelláció alakjában tette szövé Lukács László pénzügyminiszter csütörtöki beszédének azt a részét, melyben ez Kossuth Ferenc eljárását az önálló bank kérdésében jellemezte elítélőleg. A koalíciós kormány már 1907-ben megkötötte a kiegyezést Ausztriával, melyben a bankközösséget tíz évre biztosította és Kossuth 1908-ban még mindig ígérte az önálló bankot.

Lukács válasza a koalíciós kormány szemfényvesztő eljárását napvilágra hozta és bejelentette a Háznak, hogy a kiegyezési szerződésnek vannak titkos pontjai, melyek az ő állítását igazolják.

Azokat a titkos megállapodásokat ellenzéki és munkapárti képviselőkből álló bizottság meg fogja vizsgálni.

Az ügy így a parlamenten kívül intéződik el, de azért az ország meg fogja tudni, hogy Wekerléék még a saját kabinetjüknek a tagjait sem informálták őszintén tetteikről. Sem a ma felszóltat Andrássy Gyula gróf, sem Désy Zoltán nem tudtak állítólag Wekerle-Kossuth eme megállapodásáról.

Mély hatással voltak a Háza Lukács kijelentései és a bizottság kiküldése ellen tiltakozó Désy az ülés után kénytelen volt a kérdésnek parlamenten kívüli elintézéséhez hozzájárulni.

A rendkívül érdekes eseményeket a következőképpen mondjuk el:

Titkos megállapodások.

Délután fél kettő tájban Désy Zoltán állott fel szólásra, hogy elmondja a Ház naplójába bejegyzett interpellációját. Szóvá teszi a

pénzügyminiszter csütörtöki beszédét, akinek igazságtalan támadásával szemben kötelességének érzi megvédeni a koalíció politikáját. A pénzügyminiszter azt mondta róla, hogy mindig Wekerle nagy egyénisége mögé bujlik. Tiltakozik ez ellen. Ő soha sem bujlik senki mögé. De itt távollevők lettek megtámadva, akik nem tagjai a Háznak. Ezeket meg kell védenie azoknál a kötelekknél fogva, amelyek a koalíciós kormányhoz és politikájához fűzik. A pénzügyminiszter kétségbevitte az ellenzék harcának erkölcsi jogosultságát, holott a koalíció vezéreit éppen az erkölcsi érzés tultengése bénította meg a gyakorlati eredmények elérésében. De van-e erkölcsi jogosultsága a pénzügyminiszternek a vádaskodásra. A miniszter azt a nyilatkozatot tette, hogy a koalíciós kormány 1907-ben megállapodott a bankszabadalom meghosszabbításában az osztrák kormányval és Kossuth később mégis az önálló bankot hirdette. Ha ez igaz lenne, Kossuth nemcsak inkonzekvenciát, de képmutatást és megtévesztést is követett volna el. A szerződést, melyre a pénzügyminiszter hivatkozott Wekerle annak idején bemutatta a képviselőházban. Ebben a szerződésben egyetlen szó sincsen oly ígéretről, mely a bankszabadalom meghosszabbítását biztosította volna. Felolvassa a szerződést szó szerinti szövegében és utal arra, hogy ők semmiféle kötelezettséget nem vállaltak a bankszabadalom meghosszabbítására nézve. Ezt különben annak idején Wekerle is kijelentette. A pénzügyminiszter azt is mondta, hogy a szerződés még a bankszabadalom meghosszabbításának feltételeit és módzatait is megállapította. Ez is ellenkezik a valósággal.

Lukács a szerződés titkos megállapodásaira hivatkozott. Ez az eljárása feljogosítja a szónokot arra, hogy ezeket a titkos megállapodásokat ismeresse. Kijelenti, hogy a szerződés anyagi tartalmát nem módosították a titkos megállapodások. A bankszabadalom tekintetében a kormány a szabad kezet igenis fentartotta magának. Ha a pénzügyminiszter ennek az ellenkezőjét állítja, bizonyítson. Ha vannak bombák, hadd robbanjanak.

Ezek után kérdi a pénzügyminisztertől, hogy miként szándékozik az ezen eljárása által egyfelől az akkori kormány és elsősorban Kossuth Ferenc reputációja és másfelől a képviselőház és a miniszteri állás tekintélye sérelmére elkövetett hibáját jóvátenni?

Wekerle kétféle kijelentése.

Lukács László rögtön szólásra emelkedik. Kijelenti, hogy a Wekerle-féle bejelentésben, amit Wekerle a Ház előtt tett annak idején csak az volt benne, amit a koalíciós kormány a nyilvánosságnak szánt. A titkos megállapodások nem fődik ezt a nyilvános közlést. Az utolsó betűig fentartja, amit mondott. A következő proposíciót teszi a Háznak. A titkos aktákat elvi okokból nem teheti a Ház asztalára. Ez a törvényhozás beavatkozása lenne a végrehajtó hatalom jogkörébe. Kéri az ellenzéket, küldjön ki a maga soraiból két bizalmi férfit, kettőt fog delegálni a munkapárt is. A maga részéről hajlandó e bizottság elé terjeszteni összes bizonyítékait, csupán azt kívánja, hogy adjanak neki erről írásbeli elismerést. (Nagy zaj.)

Felkiáltások a baloldalon: Nem csinálunk kaszinót a parlamentből. Ez nem lovagias ügy! Tessék az aktákat a Ház elé hozni!

A jobb oldalon szakadatlanul tapsolják és éljenzik a minisztert. Percekig tart az ünneplés, úgy hogy Andrássy Gyula gróf, aki személyes megtámadtatás címén szintén szólásra jelentkezett, nem tud szóhoz jutni. Lukács egy pillanatra kiment a tereméből, de csakhamar zúgó tapsok között tér vissza. Végül lecsendesedik az ünneplés zaja, és Andrássy feláll:

Andrássy — a védő.

— Azért beszél, mert a nevét említették és mert a Wekerle kabinet egyetlen jelenlevő tagja. A pénzügyminiszter itt oly állítást tett, amelyre nézve távollevő miniszter társai nevében is becsületbeli kötelessége nyilatkozni.

Felkiáltások a jobboldalon: Hiszen itt van Polónyi is. (Zajos derűtség.)

Andrássy Gyula gróf: Résztvett minden tárgyalásban, de oly megállapodás, amilyenről

Lukács beszél, közöttük létre nem jött. A szó mindig hive volt a közös banknak. Hasznosnak tartotta volna, ha a kiegyezéssel a bankügyet is elintézik. Függetlenségi kollégáim — mondja a szónok — ezt nem akarták megtenni. Ok változatlanul ragaszkodtak az önálló bankhoz. Hiszen éppen azért nem tudtunk megegyezni 1907-ben és ezért kapesoltuk ki a bankkérdést a kiegyezésből. Ha a kérdéses titkos szerződés létrejött volna, Wekerle ezt megmondotta volna. Hogy mi van az emlegetett jegyzőkönyvben, nem tudom. Lehet, hogy a pénzügyminisztert egyes szavak félrevezették. A valóság az, hogy a függetlenségi miniszterek az egész vonalon fentartották álláspontjukat. A felhozott vádat tehát határozottan vissza kell utasítanom. Szólok, hogy a miniszter ur oly vádakkal jön elő, melyek bizonyítására titkos akták kellenek (Hosszas éljenzés a baloldalon.)

Andrássy után, akit a baloldali lázasan ünnepele, ismét Désy jelentkezett szólásra.

Marostordai Désy Zoltán.

— Aki nem tud nyilvánosan bizonyítani — mondja — az ne vádaskodjon. (Öklével ráüt az asztalra.) Az olyan gyanúsítást, amelyet nem tudnak bizonyítani, úgy hívják, hogy hazugság...

Désynek erre a kijelentésére óriási lármá és kavardás támadt a jobb oldalon.

— Eláll, eláll — kiáltják. Rendre, rendre! (Hosszantartó nagy zaj a jobboldalon.)

Elnök: A képviselő urat rendreutasítom. (A jobboldal felé.) A képviselő urak most már kénytelenek esendben lenni.

Désy Zoltán: Csak általános tételt állítottam fel. Férfiak vagyunk, gavallér emberek. En ha vádolni akarok egyenesen, nyíltan támadok és bizonyítok is.

Madarassy-Beck Gyula báró (Désy felé): Itt nem lehet Marostordát játszani. (Óriási zaj.)

Hentz Károly (Désy felé kiált): Honnan vette a titkos aktákat?

Zlinszky István: A régi néppártból.

Felkiáltások jobbról: Mi van az államtitkári esküvel

Désy Zoltán: Nem fogadhatom el a miniszter által felajánlott elintézési módot.

Zajos felkiáltások a baloldalon: Interpellációt nem lehet négy urra elintézni. Ez országgyűlés, nem kaszinó.

Désy Zoltán: Andrássy Gyula gróf kijelentette, hogy amit Lukács László mondott, nem felel meg a valóságnak, ezért is, ámbár pártja minden kérdésben elfogadná a választott bíróságot, nem megy bele, mert itt interpellációra kell válaszolni.

Ellenzéki terror.

Lukács László újra szólásra jelentkezik. Ismétli, hogy a bizonyítást a Házon kívül társadalmi uton akarja eszközölni. Ha az ellenzék nem küldene ki a maga részéről két tagot a bizottság, ő abban az esetben is kéri a bizottság kiküldését.

Zajos felkiáltások balról: Mondjon le!

Lukács László: Szavakkal és fenyegetésekkel nem engedem magam megfélemlíteni. Kérem válaszlát tudomásul vételét.

Désy Zoltán rövid felszólalása után Polónyi azt indítványozza, hogy a Ház döntsön formálisan a pénzügyminiszter biróküldési indítványáról.

Elnök kijelenti, hogy itt csak arról lehet szó, tudomásul veszi-e a Ház a miniszter válaszát, vagy sem. Így is teszi fel a kérdést.

A Ház a miniszter válaszát tudomásul vette. Az ülés negyed 4 órakor ért véget.

A titkos akták átvizsgálása.

Budapestről jelentik: A képviselőház mai ülése után Désy Zoltán megkérte Zichy János grófot, közvetítse Lukácsnak azt az üzenetét, hogy a négytagú bizottságot a parlamenten kívül mint magán ember elfogadja ugyan és döntésének magát aláveti, de mint politikus az interpellációjára adott feleletként annak megállapításait nem akceptálja.

A munkapárt részéről Tisza István gróf és Perczel Dezső foglalnak helyet a bizottságban.

Kulisszabotrány az aradi színházban.

(A primadonna és a karmester harca)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, február 11

„A balkáni hercegnő” ma esti előadásának második felvonása után Szendreyne Rontai Boriska és Diósy Nusi primadonna a tenyérsattogásokra nagy buzgalommal sokszor jelentek meg és mir-nix-dir-nix össze-vissza csókolgatták egymást. Hogy ez a nyilvános alszeretkezés különböző gondolatokat ébresztett a nézőben, az csak természetes.

— Nini, — mondták többen — a balkáni hercegnő pusziszkodik a szobalányával.

Viszont mások úgy gondolkodhattak, hogy a két divának különös jó napja lehetett ma, ha műsoron kívül, nem is egészen közkívánatra összecsókolják egymást a függöny előtt. Valószínűleg ez gondolhatta magában Csányi Mátyás karmester is, aki a felvonás után fölsietett a direktorné öltözőjébe, hogy a ma esti sikerhez gratuláljon.

— Igazán pompásan táncolt, mondta a karmester, aki az öltözőből kijövet szembe találta magát a csillogó, hódító kosztümben fényelgő Diósy Nusival:

— Szentelen! — kiáltotta a primadonna és a szeme úgy vibrált, mint amikor Szergiusz nagyherceget elfogatja a második felvonás végső jelenetében.

— Tessék? szolt Csányi.

— Disznó betyár, — hangzott a primadonna szava.

• Ebből természetesen izgalmas jelenetek fejlődtek, amelyek kitöltötték a felvonásközt. Hogy mi történt voltaképpen és miért zajlott le ez a nem színpadképes vihar, azt így mondják el az eset szereplői.

Csányi karmester szerint ez az oka a botránynak:

— A primadonna állandóan ellenségeskedik velem. Az oka az, hogy egy alkalommal kérdőre vontam: miért nem jár föl rendszeren a próbára, hiszen így nem lehet az előadásokat jól előkészítenem. Erre ő nagysága leköpött előttem és szó nélkül kifutott a színpadról. Ugy-e ez furcsa eljárás egy előkelő primadonnától. A ma esti jelenet így történt: Én a második felvonás után bementem a direktorné öltözőjébe. A direktorné azzal fogadott, hogy Nusi nagyon haragszik, mert állítólag én megzavartam őt az énekben. „Én nem tudok róla, hogy megzavartam volna, — szoltam — itt ugyilátszik félreértés van.” — Ezzel kiléptem az öltözőből s szembe találtam magamat Diósyval. A primadonna rámrontott s miközben felém emelte a kezét, folytonosan rendezetlen vallási viszonyomat emlegette az állattanból vett olyan nevekkel, amelyek ellentétei a mókusnak. Én persze nem hagytam magam.

— Ne bántsa a vallásomat, mert maga már sok pénzébe van azoknak, akik velem egy hiten vannak.

Erre ő olyan kifejezéseket hallatott, amelyekre önkéntelenül is boldogult katonaeveim jutottak eszembe.

A veszekedés annyira elfajult, hogy a tagok körénk sereglettek és Polgár kollégám megakadályozott abban, hogy egy kis asztalt használjak föl testi épségem megvédésére a primadonnával szemben. Szótválasztottak bennünket. De majd ismét találkozunk — a színházi törvényszék előtt...

A sajnálatos eset másik szereplője Diósy Nusi, így adta elő az affért:

— Már régebben észrevettem, hogy Csányi nem rokonszenvezik velem és görbén néz rám,

holott erre semmi okot nem adtam. Én mindenkivel jóban vagyok, senkit meg nem bántok. Tanum rá az egész szintársulat. Nem tudom mit vétettem a karmesternek, elég az hozzá, hogy ő megragadott minden alkalmat, hogy nekem kellemetlenkedjék. Így történt ezelőtt két héttel is. A „Hercegisasszony”-t próbáltuk. Zongora próba volt. Akkoriban meg voltam hülye, alig tudtam beszélni. Megkérdeztem, megtartjuk-e a próbát? Csányi dühösen rám förmedt:

— Persze hogy meg. Hozassa el azonnal a kottáját.

Elküldtem a kottáért a szobalányomat. Mikor visszajött megkértem a karmestert, játssza el egyedül a partitúrát. Én rekedt vagyok, különben is otthon tanulom be a szerepet. Csányi nem is hallgatott végig, felugrott és rácsapott a zongorára:

— Maga akar nekem instrukciót adni? Maga ostoba liba. Buta teremtés. Örüljön hogy tanitom.

Ez a váratlan támadás úgy meglepott, hogy alig tudtam szóhoz jutni. Csak ennyit mondtam neki:

— Pfuj!

és otthagytam a zongoránál. Azóta leszűlt a viszony közöttünk és nem is köszönünk egymásnak.

Csányi haragját minden alkalommal kifejezésre igyekezett juttatni. Így volt a mai előadásnál is. Már az első felvonásnál úgy dirigált, hogy sohasem tudtam követni. Hol előrerohant, hol meghátramaradt. Nem akartam elmérgesíteni a dolgot, lenyeltem hát a kellometlenkedést. „Az első felvonás közben azonban egy kolleganóm odajött hozzám és elmesélte, hogy Csányi a kávéházban már napok óta női becsületemet mélyen sértő dolgokat pletykál. Ez annyira izgalomba hozott, hogy alig tudtam játszani. A második felvonás után elmondtam ezt a direktornak és kértem, hogy védjen meg. A vállát vonogatta.

— Ez a ti magánügyetek. Nem avatkozhatom belé.

Ezzel otthagytott. Nyomban utána feljött Csányi és egyenesen a direktornéhoz tartott:

— Gratulálok. Nagyszerű volt. Fényesen játszott. A többiek egészen oltórpültek maga mellett.

Lekicsinylő, gunyos pillantást vetett rám. Odafordultam hozzá:

— Karmester ur, úgy hallom, hogy ön a hátam megott sérteget és pletykákat terjeszt rólam. Kérem hagyjon fel vele.

Csányi vörös lett, dühbe gurult és elkezdett kiabálni:

— Ezt kikérem magamnak. Fogja be a száját. Szentelen, közönséges teremtés! Maga hiszterika!

Mondott még súlyosabb dolgokat is és kiköpött előttem. Elhagyott a türelmem.

Nem volt kihez fordulnom segítségért. Felémletem a kezemet és pofon akartam ütni. Ő elkapta és végigkarmoit a kezemfejen. Nézze csak — mondta panaszosan és megmutatta a kezét, amelyen tényleg meglátszott egy kis véres karcolat nyoma. Kirántottam a karomat, de ekkor Polgár Sándor közbelépett és szótválasztott bennünket. Nem tagadom, hogy nem maradtam adósa Csányinak a sértésekkel. De szeretném látni azt, aki hallgatagou türi, ha így szidalmazták. Így áll a dolog. És én nyugodt vagyok s hiszem, hogy ebben a sajnálatos ügyben nekem fognak igazat adni.

Nem kell különös zseniáltság annak megállapításához, hogy ez a két nyilatkozat rengeteg lényegbeli eltérést mutat. A primadonna másként tudja és a karmester is másként látja azt, ami

velük történt. De hát istenkém, ki csodálkoznék ezen hiszen olyan kis csatát, mint például a waterloói csata, minden történetíró másképpen látta és különféleképpen mondta el. Nem csoda tehát, ha a ma esti színpadi ütközet, amely pedig jóval nagyobb jelentőségű, mint a waterloói csata, szintén nem tudják egyöntetűen előadni a primadonna és a karmester.

MULATSÁGOK.

(=) **Próbabál.** Rendkívül jól sikerült táncpróbát rendezett ma este a Fehér Kereszt nagytermében Szathmáry Etelka, kitűnő táncitanítónő vezetése alatt álló diák-kolón. A táncvizsga kilenc órákor kezdődött, amely időre a nagyterem zsufolásig megtelt báli publikummal, amelynek soraiban különösen a növendékek szülei voltak nagy számban. A próbabál kezdetekor Dengl Béla a növendékek nevében talpraesett beszédben üdvözölte Szathmáry Etelkát, s hálás köszönetet mondott azért a lelkes, odaadó munkáért, amelyet velük szemben tanusított, s hálájuk kifejezéseken gyönyörű csokrot nyújtott át neki. Két magántánc is került bemutatásra: magyar táncot adott elő Papp Bella, cigánytáncot Dürer Augustza mutatott be. Az ügyesen, graciózan eljettett táncokat a publikum megújráztatta, s az előadó leánykákat, valamint tanítónőjüket Szathmáry Etelkát hosszasan, melegen ünnepelte. Majd kezdetét vette a tánc, amely az éji órákban ért véget. A próbabálon megjelentek:

Urasszonyok: Darvas Lajosné, Resetarits Lajosné, Alfandri Jakabné, Dengl Dezsóné, Zinner Viktorné, Kosztolányi Imréné, Radványi Józsefné, Meer Arminné, Papp Károlyné, Ramler Jánosné, Endre Gézané, Tóth Pálné, Popper Károlyné, Reicher Károlyné, Polgár Sándorné, Berger Lipótné, özv. Reicher Simonné, Zachariás Istvánné, Bíró Tamásné, Komlós Dezsóné, Konicsek Emilné, Steiner Miksáné, Fülöp Endréné, Drössel Ferencné, özv. Sámson Izidorné, Geller Izidorné, Kapuczi Emilné, Vágó Gáborné, Morgenstern Gyuláné, ifj. Szathmáry Istvánné, Hunyady Józsefné, Szalay Zsigmondné, Urbányi Béláné, Sonn Adolfné, Cserő Gyuláné, Herzog Györgyné, Boros Lajosné, Rényi Miklósné, özv. Varga Elekné, Nagy Jánosné, Steiner Samuné, Iritz Sándorné.

Leányok: Szathmáry Irénke, Darvas nőv., Alfandri Böske, Dengl Vilma, Radványi Margit, Meer Böske, Papp Bella, Heim Irma, Kamur Mici, Endre Janka, Tóth nőv., Popper nőv., Berger Jenny, Szende Margit, Zachariás Margit, Mairovitz Adél, Róna Böske, Bíró Irén, Vanicsek Margit, Steiner Vilma, Fülöp Irma, Drössel nőv., Deutsch Mici, Kapuczi nőv., Vágó Manci, Morgenstern Rózsi, Hunyadi Ilonka, Szalay nőv., Urbányi Ilonka, Lamm nőv., Cserő Erzsé, Herzog Ella, Nagy Ilonka, Rényi Magda, Varga nőv., Nagy Etelka, Bórn nőv., Iritz Böske, Dürer Augustza.

(=) **A kisszentmiklósi férfi dalegyet által** 1911. február 4-én a Philip-féle vendéglő termében rendezett műkedvelő színelőadással és hangversenyvel egybekötött táncvigalom föllíftetőinek névsora: Nopcsa Elekné báróné, Maszny János, Ujaradi iparos dalkár 10—10 kor., Szax Róbert, 4 kor., Neszmerák Imre 2 kor., Pomersheim János 1 kor., Zapf György 40 fill., Stuchlik Imre 20 fill., Szalich József 20 fill., Szalich Mihály 20 fill., Philipp Róbert 20 fill., Liszafeld István 40 fill., Triebel Ferenc 40 fill., Steingasszer N. 60 fill., Schusztér Ferenc 40 fill., Finster Ferdinand 20 fill., Busch János 4 kor., Schlencz L. 40 fill., Hiwert N. 1 kor., Jung F. 80 fill., Tritthaler J. 40 fill., Metz F. 40 fill., Fent Antal 40 fill., Hesz Ferenc 20 fill., Schill J. 40 fill., Straub F. 40 fill., Hesz Jakab 40 fill., Freund A. 2 kor., Morschl Ferenc 1 kor., 40 fill., Buchbecker F. 20 fill., Filler M. 40 fill., Welsch F. 20 fill., Welsch M. 1 kor., 20 fill., Denk J. 20 fill., Stefanovits D. 20 fill., Neamtu János 1 kor., 20 fill., Gebeli R. 20 fill., Kirsch J. 1 kor., 20 fill., Herman F. 20 fill., Stósz K. 20 fill., Ratacs J. 40 fill., Wolf P. 20 fill., Welsch F. 20 fill., Bär J. 20 fill., Hoffmann 40 fill., Kristofcsák Gyula apát. esp. plebános 5 kor., Hackl Ignác 1 korona. Köszönet és hála a jószívű föllíftetőeknek.

HIREK.

Ellopott és megkerült

Tintoretto-festmény.

— Rejtélyes kóplopás a Szépművészeti Muzeumban. —

Távirati tudósítás.

Arad február 11

A Szépművészeti Muzeumban tegnap délután egy nagyértékű Tintoretto-képet lopott el valaki a muzeum egyik kisebb helyiségéből. A lopásra csak ma reggel jöttek rá. Tegnap délelőtt sokan látogatták a muzeumot, de valamennyien uriemberek és uriaszonyok. A Tintoretto-kép tulajdonképpen csak vázlat és Nemes Marcellé. Az ellopott vázlat Santa Maria del Orto templom oltárképének a vázlata, Szent Ágost ábrázolja, Szent Ágost társaságában. Értéke huszezer korona. A tolvaj valószínűleg kabátja alatt rámostól együtt vitte el a műremeket.

A rendőrség azonnal megindította a nyomozást. A kép ma azután teljesen váratlanul és véletlenül, nem is a rendőrség útján, megkerült. Ma délután három óra felé ugyanis a Szépművészeti muzeum portásánál megjelent egy hordár és Beer József restaurátor, a muzeum hivatalos restaurátorának lakása után kérdezősködött. A hordár egy csomagot tartott a kezében. A portás egész véletlenül, gyanútlanul megkérdezte, hogy mi van a csomagban erre a hordár szolgálatkészen megmutatta annak tartalmát. A portás a legnagyobb megdöbbenésére az ellopott Tintoretto-képre ismert.

Erre a felfedezésre nagy riadalom keletkezett. Azonnal értesítették a rendőrséget, amely a portást vallatóra fogta. Poremba József, 153. számú hordár, akinek állomása a Józsefköruton van, a következőket vallotta:

Ma délelőtt tizenkét óra tájban egy sárga felöltős, tizenkilenc-husz éves fiatalember szólított meg, s megkérdezte, hogy hajlandó vagyok-e egy diszkrét megbízást vállalni. Hajlandónak mutatkoztam erre. Együtt mentünk el Müller antikváriushoz, akitől a fiatalember háromszáz koronát kért a képért, de az csak tíz koronát ajánlott érte. Több antikváriushoz mentünk, de mindenütt kosarat kaptunk. Végre Beer Lajos antikvárius száz koronát ajánlott fel, de csak azzal a feltétellel, ha előbb a képet apja, Beer József szépművészeti muzeum restaurátora megbecsüli.

— Hagyja ezt a képet itt nálam, mondta Beer Lajos s délután jöjjön vissza.

Ezt azonban a fiatalember nem akarta megtenni s eltávozott Beertől. Megpróbálkoztak még több képkereskedőnél, de mindenütt sikertelenül.

E közben fél kettő lett, a fiatalember el akarta tőlem venni a képet, de én a taksámat követeltem. A fiatalembernél nem volt pénz, s ezért megbizott, hogy adjam el a képet s délután fél háromkor legyek a József-köruton a megszokott helyemen. Erre én fel akartam keresni Beert, s ezért jöttem a muzeumhoz, ahol megfogtak.

A rendőrség e vallomás alapján elment a József-körutra, ahol egy hordár elmondta, hogy fél háromkor ott volt egy sárga felöltős fiatalember, aki a 153. számú hordárt kereste. Amikor azonban meghallotta, hogy a hordár a szépművészeti muzeumhoz ment, hirtelen felugrott egy villamosra, s eltűnt.

A rendőrség még nem akadt a fiatalember nyomára.

— Időjárás. Az aradi meteorológiai intézet jelentése szerint a hó 12-én az időjárás: enyhébb, elvélve csapadék.

— Udvari ebéd. Budapestről jelentik: A budai királyi várpalotában ma este 6 órakor udvari ebéd volt, amelyen a Budapesten időző főhercegek és főhercegnők is részt vettek. Az udvar tagjai az udvari ebéd után résztvettek az *Opera Izabella-bálgán*, amely fényesen sikerült.

— A bankprovizórium meghosszabbítása. Budapestről jelentik: Holnap minisztertanács lesz, amelynek tárgya a bankprovizórium meghosszabbítása. Két javaslat fog felmerülni, az egyik az, hogy hosszabbítsák meg a provizóriumot, amíg a bankjavaslat Ausztriában és Magyarországon törvényre nem lesz, a másik javaslat az, hogy öt hónapra, május 31-ig hosszabbítsák meg a provizóriumot.

— Mit tudnak a Justh-párt alelnökei. Budapestről jelentik: A *Pester Lloyd* holnap reggel megjelenő számában visszatér Justh nyilatkozatára, kijelenti, hogy a pénzügyminiszter abban a szerencsés helyzetben van, hogy a függetlenségi párt igen előkelő tagjaira hivatkozhat, akik szintén tárgyalnak vele és részt vettek a legtöbb beszélgetésben, amelyet Justh folytatott. Miután ezek az urak csodálatosképpen nem tartották szükségesnek, hogy saját akarataikból ebben az ügyben nyilatkozzanak. A függetlenségi párt ezen előkelő tagjaihoz a *Pester Lloyd* a következő két kérdést intézte. Először: azt a meggyőződést nyerték-e a Lukács Lászlóval való tárgyalásoknál, hogy Lukács László az önálló bank híve, másodsor: szerezték-e tudomást ezek az urak a tárgyalások alatt arról, hogy Lukács László a függetlenségi pártba be akar lépni. A szóban levő függetlenségi képviselők neve Holló Lajos és Batthyány Tivadar a párt alelnökei.

— A második katolikus templom. A tanács ma tartott ülésén foglalkozott Csernoch János püspöknek a második katolikus templom ügyében küldött átiratával. A számvevőséget utasította, hogy mutassa ki a templomépítési alap nagyságát. Az átiratot véleményes jelentés tétel céljából a közgyűlés templomépítési bizottságának adta ki a tanács.

— Hegedüs Loránt megbetegedése. Budapestről jelentik: Hegedüs Loránt a delegáció hadügyi albizottságának előadója megbetegedett és sürgősen Meránba kellett utaznia. A hadügyi költségvetést ezért a plenumban csak a hó vége felé fogják tárgyalni.

— Elhunyt politikus. Budapestről jelentik: Szontágh Pál, a parlamentnek hosszú időn át volt tagja, a volt szabadelvűpárt egyik korifeusa ma kilencven éves korában meghalt.

— A közönség köréből. Hehs Vilmos gyógyszerész ur az alábbi levél kíséretében huszonöt koronát küldött hozzánk, hogy azt *Sarlot* Domokos főkapitány kezéhez juttassuk, vegyen rajta fűtőanyagot a Szegény-ház részére. A levél a következőképp hangzik:

Nagyságos Varjassy Lajos urnak Arad. szab. kir. város polgármesterének Aradon. Megbotránkozással olvastam az Aradi Közlöny e hó 11-iki számában, hogy az építészeti bizottság elhatározta, hogy mindaddig, míg a színházban a központi fűtést bevezetik, a város pótolja azt a fűtő anyagot, a mely a színházgató által kötelezőleg elfűtött anyagon túl szükséges a megfelelő temperatura eléréséhez. Az igazgatónak kötelessége befűtteni a színházat, ha nem teszi, fűtessen be a rendőrség az igazgató számlájára, de tiltakozom a jó érzés nevében, hogy akkor, a midőn a városi szegény-házban szegény nyomorult emberek kiveret kutyák módjára megfagynak, akkor egy fényes jövedelmű magán vállalatot a város költségére tüzelő anyaggal vagy bármilyen mással lásson el. Tisztelettel Hehs Vilmos. — A huszonöt koronát rendeltetési helyére juttatjuk.

— Császár házasságok. Mihajloviics Miklós nagyherceg, aki mint történettudós nagy hírnevre tett szert, most adta ki legújabb művét, amelyben I. Sándor cár és nővére, Katalin nagyhercegnő érdekes levelezéseit bocsátja közre és megmagyarázást igyekezik azt a benső viszonyt, amely a két testvér között fennállt. Leveleiben néha oly gyönge, forró kifejezéseket használ, hogy azt hihetnők. Szerelmes ember írta. Nővére házassági terveit iránt rendkívül érdeklődött úgy, hogy majdnem kétségbeesett, amikor meghallotta, hogy nővérét I. Ferencz osztrák császárral akarják összeházasítani. Első felháborodásában ezt írja nővérének: „Nem tudok borzongás nélkül gondolni arra, hogy ön olyan ember legyen, mint amilyen Ferenc császár, aki csunya, öreg és mindig piszkos. Senki a világon nem fog engem meggyőzni arról, hogy ön ezzel az emberrel boldog lehessen.”

Katalin azonban más véleményen volt és ezt válaszolta a cárnak:

„Ön azt mondja, hogy én öreg, csunya és piszkos. Öreg. Talán csak az ön szemében. (Ferencz akkoriban 39 éves volt.) Csunya? Aki rólam azt mondja, hogy egy szép férfiare rém bevozmást tud gyakorolni, az megrágalmaz. Piszkos? Meg fogom mosdatni! . . . Minden egyes ok közül, melyeket házasságom ellen felhoz, legkevésbé az erényre gondoltam. Önök az erénnyel nagyon gyenge lábon állanak. Nyíltan bevallom, hogy sem önt, sem miniszterét nem tartom szentnek. Csodálkozom azon, hisz ön már 15 évvel, a miniszter pedig talán már 20 évvel ezelőtt kóstolt bele az életbe.

A házassági tervet az osztrák udvar ellentárlása hiúsította meg, amelynek természetesen nem lett volna nyére egy görög-keleti ortodox császárné. Még kínosabban lepte meg I. Sándort Napoleon terve, aki az erfurti találkozás alkalmából (1808.) közölte a császárral abbeli szándékát, hogy Beauharnais Josephinétől elvált és Katalin kezére vágyik. I. Sándor pedig ki nem állhatta Napoleont és kizártnak tartotta, hogy a nagyhercegnő az ajánlatot elfogadja. Nővére azonban, elölleg környezetétől, ismét más véleményen volt. Kijelentette, hogy szívesen feláldozza magát Oroszországotért és elfogadja Napoleon ajánlatát, ha az előáll vele. Nemcsak I. Sándort, hanem az özvegy cárnét, Maria Feodorovna is kétségbeesítette a 20 éves nagyhercegnő hallatlan viselkedése. Hogy Napoleonnak lehetlenné tegyek a közeledést, hamarosan összeházasították Katalint György oldenburgi herceggel, aki a nagyhercegnő saját kijelentése szerint szerény és igénytelen ember volt.

— Gazdasági előadások a katonaság részére. Az aradi m. k. honvédegyalogsági zászlóaljparancsnokság, Hauser Henrik őrnagy, zászlóaljparancsnok kezdeményezése folytán, a honvédelmi miniszterium intencióinak megfelelőleg, a honvédség kötelekezésében álló altisztek és a földmives osztályhoz tartozó legénység részére gazdasági oktató előadások rendezését vette tervbe azzal a céllal, hogy az oktatásban részesült legénység az e révén elsajátított gazdasági ismereteket a polgári életben minél sikeresebben érvényesíthesse és hasznosíthassa. Hauser őrnagynak kezdeményezését az Aradvármegyei Gazd. Egyesület elnöksége igen melegen karolta fel, s az aradi m. kir. gazdasági felügyelőséggel karöltve az előadások tervezetét már össze is állította. Az előadásokat február és március hó folyamán tartják meg. Az előadásokon mint előadók Meiszner Ernő gazdasági felügyelő, Laner Károly gazdasági segédfelügyelő, Pál Miklós és Forgách Lajos gazdasági szaktanárok, továbbá a gazdasági egyesület részéről Ipolyi-Keller Iván ügyvezető titkár és Kemény Szilárd titkár fognak közreműködni.

— A szegény tanulók kenyérszájában a jövő héten felügyelnek: Róka Józsefné és Fischer Irén. Adományok: Gyulányi Rozsáné 10 kg. liszt, 4 kg. dara, 1 kg. cukor, 1 zacskó dió és 2 doboz süteményt; dr. Heits Nándorné 1 zacskó burgonyát; Jakabffy Andorné 24 liter bab és 5 kg. zsírt; Harmat Józsa 100 db narancsot. Hálás köszönetet mond özv. Hauser Károlyné h. özvegynek.

— **Elhagyott aradmegyei község** címen lapunk legutóbbi számában panaszos levelet közöltünk, amely szerint Körösbökény (Buttyán) községben mióta a körorvos Budapesten betegen fekszik, egészségügyi tekintetben rendkívül súlyos állapotok vannak. Erre vonatkozólag ma Körösbökényből arról értesítenek bennünket, hogy a helyzet korántsem olyan rossz, mint a panaszos levél írója mondja. A jósáshelyi járásorvos Löw Albert teljesen egészséges és mindennap kimegy Körösbökénybe. Popper Irma körösbökényi igazgató tanítónő tanúsága szerint az iskolában az egészségi viszonyok normálisak. Pajzs községben volt difteritisz még Fekete dr. körorvos megbetegedése előtt, de most már a járvány szünetelt.

— **A székesfővárosi Szent Rókus kórház** főorvosi már egy emberöltővel ezelőtt megállapították, hogy a természetes Ferencz József-keserűviz rendkívül kedvező vegykatrészeinél fogva nemcsak könnyen bevehető, hanem a többi keserű-gyógyvizekhez képest kisebb mennyiség bevétele után még rövidebb idő alatt hoz kedvező eredményt, mint azok. Ezért mint igen hatásos hashajtót a Ferencz József vizet kiválóan ajánlják. — Kapható gyógytárakban és fűszerkereskedésekben. 24-IV

— **Érdekes jóslások.** Lassan, de annál biztosabban kezdünk visszatérni a középkorhoz; az astrologusok ujabban nagyon mozognak és igyekeznek régi tekintélyüket visszaszerezni, melylyel egykor emberek és királyságok sorsát intézték. VII. Eduárd király halála adott alkalmat ismét egy csomó angol astrologusnak, hogy lapjaikban eldicsekedjenek, milyen pontosan beválnak a jóslásaik. Kár azonban, hogy ezek a jósök soha nem beszélnek tisztán, érthetően. Jóslásaik és intelmeik hatástalanok maradnak, mert alig érti meg (két valaki. „Kedvezőtlen körülmények zavarják meg a király horoszkopját” — írta 1909. év nyarán az „Astrological Magazine” — „a Mars és Saturnus egy nagyon kritikus pontban fognak találkozni oly távolságra a Naptól, ami a király súlyos betegségére enged következtetni.” Ha a csillagjós ennél többet nem mondott volna, úgy csakugyan meg kellene bámolnunk jöhetőségét, de volt a jóslatnak folytatása is: **A betegségnek azonban nem lesz komoly következménye.** Ez az utolsó mondat teljesen lerontja a jóslat értékét. A „Zadkiels Almanac” most azt írja, hogy ő még a király orvosait is figyelmeztette az uralkodót fenyegető veszélyről, de az orvosok nem törődtek intelmeivel.

— **Semmi körülmények között ne engedjék meg a királynak, hogy a tavasszal idegen országba utazzék** — írta a csillagjósok közt nagy tekintélynek örvendő „Almanac” szerkesztője. Az intellem nem is volt hiábavaló, mert a király tényleg a biarritzai uton hullt meg és ehhez még az is járult, hogy oly időben tért vissza, amely a csillagok állása szerint rendkívül kritikus volt rá nézve. Ha visszautazását három hónappal elhalasztotta volna, úgy még most is életben lenne. Az astrologusok figyelmeztetését annál is inkább tekintetbe kellett volna venni, mert évekkal ezelőtt megjövendölte már valaki és az benne is élt a köztudatban, hogy az angol nemzetet 1910-ben súlyos csapás fogja érni.

Hogy a kételkedőket minél jobban meggyőzzék arról, hogy a csillagjóslás nem üres hóbort, az említett lapok egész sereg nagyon figyelemre méltó dolgot beszélnek el. Így például Walthamstowban élt egy **Ralph** nevű ember, aki ugyanabban az órában született, ugyanabban az órában nősült és pontosan ugyanabban az órában halt meg mint Eduárd király. Még sokkal érdekesebb egy Hemmings nevű rövidárkereskedő esete, aki György királylyal született egy napon. Azon a napon, amelyen a király trónra lépett Hemmingsnek meghalt az apja és így ő örökölte az üzletet, szóval ő is trónra jutott. A királylyal egy napon nősült meg és ugyan csak 15 gyermeke volt.

— **Az Aradmegyei Takarékpénztár** holnap, e hónap 12-én délelőtt 10 órakor tartja saját helyiségében XL. évi rendes közgyűlését.

— **Kossak udvari fényképészeti műterme a Budapesti Izabella bálon.** Kossak József cs. és kir. fényképészeti műterme a királyi Ope aházban lezajló Izabella-bál főrendezője. Ől avonmegtisztelő meghívásban részesült, hogy az ott megjelenő előkelőségekről fényképfelvételeket eszközöljön. Ennek folytán ifj. Kossak Sándor, a helybeli műterem leendő főnöke ma Budapestre utazott, hogy anyjával együtt az ott megjelenő összes urhölgyek béli ruháiról felvételeket tegyen.

— **Főuri regény.** Fényes katonai temetés volt a napokban Bécsben. A regény egyik igen kiváló tábornokot vitték a főúti útjára, aki több csatában vett részt és érdemei a legfőbb hadur környezetébe juttatták. A koporsó mögött haladt az uralkodó képviselője is és a gyászmenet rendkívül impozáns látványt nyújtott. A diszes menet végén azonban néhány gyászoló haladt, akiknek egyszerű külseje ellentét a diszes társaságtól. A beavatottak azonban hamarosan megállapították, hogy a szürke emberek a Stern-család tagjai voltak. A tábornok özvegye ugyanis „született” Sternleány volt. De nem kell hinnünk, hogy e szerény hangzású név egy szerelmi regényvel van összefüggésben. A hetvenéves katona nagyon is józanul cselekedett, amikor a bécsi Lipótvárosból egy Stern nevű urnak a leányát elvette Stern kisasszony a nyolcvanas években híres szépsége volt a császárvárosnak. Rendkívül elegáns és sikkes megjelenésével mindenütt feltűnt. Egy Kettlewess nevű angol lord, aki abban az időben futólag Bécsben tartózkodott, megismekedett a szép zsidó lányal. Az ismeretségből rövidesen házasság lett és a dúsgazdag főur hazavitte Angliába feleségét, aki így módon a régi skót királyokkal jutott rokonságba. Néhány évvel ezelőtt lord Kettlewess meghalt és az özvegy gyermektelenül maradt vissza. A nagy vagyon némileg leolvadt ugyan, de még mindig két millió koronányi tekintélyes sumrát tett ki. A szép özvegy visszaköltözött hazájába és két évvel ezelőtt a nyarat Ischlben, az osztrák előkelőségek üdülőhelyén töltötte. Ott vonta magára a tábornoknak érdeklődését, aki ugyanakkor szintén ott időzött a király környezetében. Minthogy pedig a derék, öreg katonának rangján kívül egyebe nem volt, pályázott az elegáns, gazdag özvegy kezére s nem eredménytelenül. A tábornok, aki mellékesen báró is volt, nejevé tette az egykori Stern kisasszonyt s a szép zsidónő ez időtől kezdve, mint a kegyelmes ur felesége, még az udvari ünnepeken is szívesen látott vendég volt. Most ismét özvegy lett, de azt mondják, nem sokáig marad az. Mert a szép asszonynak a magyar főrangú világ egyik ismert tagja udvarról és legközelebb el is fogja venni. Így kerül majd a szép Stern-leány Anglián keresztül Budapestre, ahol bizonyára szintén van rokonsága...

— **Birtokcsere.** Az elmúlt héten Aradon a következő birtokváltások történtek: Koncek András az aradi Szélt. utca 12. sz. házat 14800 korért Neubauer Ödön és nejeének. — Szabó István és neje eladják az aradi Kis Molnár-u. 5. sz. házat 5600 kért Leszni János és nejeének. — Horváth János eladja az aradi Közép-utca

27. sz. házat 4400 kért Korodi István és nejeének. — Vig Erzsébet eladja az aradi Bercsenyi-utca 23. sz. házat 4400 k-ért Márián József-nek. — Berecz István és neje eladják az aradi Demeter-utca 43b. sz. házat 17600 k-ért Volni Ferenek. — Schneeberger Márk eladja Kápolna-utca 6. és 6a. sz. házakat 25000 k-ért Fábrián József és nejeének. — Nagy György és tulajdonos társa eladják az aradi Demeter-utca 43. sz. házat 6000 k-ért Gulyás János és nejeének.

— **Nyilvános köszönet.** „Első aradi jótékony-célú Nagybercsényi asztaltársaság” február hó 4-én tartott jól sikerült mulatságán a következők voltak szívesek felülfizetni: Nagy Sándor dr. 20 korona, ifj. Müller József 20 korona, Abend György, 12 korona 40 fillér, Szántay Lajos 10 korona, Szántay Béla 10 korona, Zimmermann János 5 korona, Knechtl Géza 5 korona, Balogh Dávid 5 korona, Eisele Ferenc 5 korona, Vajda Zsigmond 5, Szilágyi Jakab 5, Apró István 5, Martini János 5, Nagy Kálmán 5, Zsunkán Jenő 5, Róth Samu 5, Schreiber Lajos 5, Keresztury Gyula 5, Grünvald Simon 5, Schwarcz Zsigmond, Novotny Lajos 5, Sorgenfeld Károly 5, Herceg Gábor 5, Czerman János 5 koronát, Siketnéma segélyező asztaltársaság 6 korona, Keresztény asztaltársaság 5 korona, Scharle József 4, Rónay N. 4, Vince Péter 4 koronát, Vendeli Dezső 3 kor-t, Böhm Samu 3, Nagy Lajos 3, Sárossy István 3, Főry N. 2, P. A. 2, Kánya Géza 2, Pelegrini Dávid 2, Avarfi Imre 2, Strauber József 2, Nagy Adolf 2, Beck József 2, Weisz Márton 2, Fauer Péter 2 koronát, Fried József 1 korona 20 fillér, Szida Lázár 1, Dobró N. 1, Sashegyi Sándor 1, Fekete Bálint 1 koronát, Fürbáher Ferenc 80 fillér, Szabó Sándor 60 fillér, Klein Ferenc 60 fillér, Strauber Károly 60 fillér, N. N. 60 fillér, Leitinger Péter 20 fillér. A fentnevezett adakozóknak hálás köszönetet mond az elnökség.

— **Köszönetnyilvánítás.** Az aradi izr. népkönyha részére az elmúlt héten a következő adományok folytak be: Nemess Gézáné 20 K., Hajós Arpádné, dr. Vágógyi Lajosné, Fodor Klárka Bpestről, Kuttu Gyuláné, Tenner József, Wallfisch Ármán 10—10 koronát adományoztak, mely szíves adományokért ez uton mond hálás köszönetet az elnökség. A védasszonyi tisztet a jövő héten: Goldschmidt Miksáné, dr. Steinitzer Pálné és Ungár Arminné urasszonyok töltik be. Fodor Klárka (Budapest) 10 koronát adományozott az aradi izr. nőegyletnek, mely szíves adományért ez uton mond hálás köszönetet: az elnökség.

— **Születések, halálozások és házasságok.** Az aradi anyakönyvi hivatalban e hó 11-én a következő születéseket, halálozásokat és házasságok kötöttéket jelentettek: **Született:** Beck Márton rendőrnek Antal nevű fia. Bruder János bádognak Ignác nevű fia. Lukács Gergely fuvarosnak Gergely nevű fia. Wolner Dávid metszőnek Olga nevű leánya. Metzl Vilmos ügynöknek József nevű fia. Mészáros Ferenc vasúti kézbesítőnek Ferenc nevű fia. Jovni Péter v. tüzoltónak György nevű fia. Kleits József pincérnek Gizella nevű leánya. **Meghalt:** Bognár Tamásné 46 éves napszamosnak neje. Stojanovics Miklós 77 éves ács s. Petróczy Ignác 75 éves kőműves s. neje. Drágya János 48 éves faelárusító. Özv. Szabó Györgyné 72 éves magánzónő. **Házasságok kötött:** Pillér Ernő pincér Ács Teréziával. Stenczinger Géza kenyérgyári hiv. Meritz Josefával. Engi József lakatos Király Máriával.

— **Francia likőrök** legbiztosabb készítésére, — házilag — a likőr aroma 1 üveg 60 fillér Vojtek és Weisznál. 201

SALVATOR

kiváló bőr- és lithiumos gyógyforrás

vese- és hólyagbajoknál, köszvénynél, cukorbetegségnél, vörhenynél, emésztési és lélegzési szervek hurutjainál kitűnő hatása. — Természetes vasmentes savanyuvíz.

☉ Kapható ásványvízkereskedésekben és gyógyszerárakban.

SCHULTES ÁGOST

Szinye-Lipóczi Salvatorforrás-vállalat, Budapest, V., Rudolf-rakpart 8.

Egy hölgy

436

aki bőrének egészségben tartására figyelmet fordít, különösen a nyári szeplők eltávolítására, a bőr puhántartására és fenér taintjére és ezt meg is akarja tartani az csakis Steckenpferd-Lilientej szappannal mosakodik a (lófejű) bot védjegyyel Bergmann és társ cég Teschen a/E gyárából. Darabja 80 fillér, amely minden gyógytárban és drogeriában kapható.

TARKASÁGOK.

(A kakas.) Egy aradi hivatalnokról jegyezzük föl ezt a kis történetet. A hivatalnok nagyon gyakran kimaradozik éjszaka. Sőt nem egyszer megtörténik, hogy hajnalban megy haza.

A héten már ötször történt meg ez. Tegnap a felesége dühös szemrehányással illette.

— Még se járja, hogy ilyenkor jársz haza. A kakasom odakiált már félórja kukorikol. Hiszen már reggel van.

— Ugyan drágám, hiszen még csak éjfél van.

— Az nem igaz, — mondja a feleség — már hajnal van. A kakasom kukorékol. Mégse járja, hogy állandóan akkor jársz haza, amikor a kakas kukorékol. Ezen segíteni kell.

A férj helybenhagyólag szól:

— Ugy van, segíteni kell rajta.

Az asszony örömmel kérdi:

— Hogyan? Ezután korábban fogsz haza járni?

— Nem. Hanem a kakasodat le fogom vágni.

(A képviselő felesége.) Egy Aradon is jól ismert képviselő a minap nagy beszédre készült. Valamelyik ismerőse megkérdezte tőle:

— Igaz, hogy holnap nagy beszédet mond? Három óras beszédet mond?

— Lehet, — feleli a honatya — de csak akkor, ha a feleségem is el tud jönni a karzatra.

— Persze, azt akarja, hogy ő nagysága élvezze a beszédjét.

— Dehogyan — szól a képviselő nevetve — én akarom élvezni azt, hogy végre a feleségem jelenlétében jól kibeszélhetem magam és ő még csak közbe se szólhat.

(Orvosi tanácsra.) Két háziúr csevegett egymással február első napjaiban.

— Hallom, hogy megint emelted a házbéreked. Hiszen már fölvet a pénz.

— Nem, barátom, hidd el nem kapzsiságból teszem.

— Hanem?

— Orvosi tanácsra. Az orvosom izom gyuladást konstatált nálam és azt tanácsolta, hogy reggelenként vassulyókat emelgessek. Hát én szót fogadtam neki és emeltem a házbéreked.

TANÜGY.

(—) Gyengeelméjük felvétele. A borosjenői gyógypedagógiai nevelés és foglalkoztató állami intézetbe a jövő iskolai év kezdetétől több növendéket vesznek föl. Felvétetnek a nevelőintézetbe 7—10 éves, a foglalkoztatóba 14 éven felüli tanításra és foglalkoztatásra alkalmas gyengeelméjű gyenge tehetségű egyének. Ugyaz ingyenes, mint a fizető feltételekről bővebb tájékoztatást nyújt bárkinek az intézet igazgatója: Csapó György Borosjenő Aradmegye.

Fattinger husrostos kutyalepénye.

A legjobb és legégszesebb étel minden kutyának.

Kapható Aradon az „Aradvármegyei Gazdasági Egyesületnél”.

Polsterer H. Wr.-Neustadt 24

(Fattinger szabadalmazott husrostos kutyalepényének és baromfitápszerének gyára.)

Óvakodjunk utánzatoktól. 6826

TÖRVÉNYKEZÉS

§ Muzsai főhadnagy büntetése. Szegedi tudósítónk táviratozza: Ma délelőtt hirdette ki Tóth alezredes hadbíró a hadbíroság ítéletét Muzsai János honvédfőhadnagy előtt, a ki november 4-én agyonlőtt egy Gabriel Rózsi nevű leányt. A bíróság a főhadnagyot gondatlanságból okozott emberölésért négy hónapi fogsázbüntetésre és főhadnagyi rangjában való elbocsátásra ítélte. Büntetésébe a vizsgálati fogságot nem számítják be, a többi vádat, a melyet a Muzsai ellen tettek elejtették, Muzsai az ősszel a budapesti egyetemre orvostanhallgatónak fog beiratkozni.

§ Tizenöt éves gyilkos. (Esküdtszéki tárgyalás.) Mundra Onuc tizenöt éves drauci legény a múlt év decemberének egyik vasárnapján a fonókába ment. Ott volt a szeretője Popovic Flórica, akinek azonban Feresán Vazul csapta a szelet. Mundra Onuc nem sokáig teketőrízott, amikor látta, hogy vetélytársa nem mozdul a lány mellől, sőt ölelgeti és csókolgatja, felkapta ölmos fejű botját és rátámadt Feresára. Többen közbeléptek, elvették a harcias szerelmestől botját és ki akarták tuzkolni a fonóból. Mandruc azonban kiszabadította magát, előrántott egy ócska rozsdás revolvert, és kétszer rásütötte a vetélytársra. Az egyik lövés Feresán füle mellett a falba furódott, a másik azonban a tüdejében hatolt és néhány perc alatt megölte a fiatal legényt. Mundra Onucot a csendőrök letartóztatták. Az ügyészség szándékos emberölés büntetése miatt emelt ellene vádat. Mi volt ebben az ügyben a fő tárgyalás, de ítéletre nem került a sor. Tekintettel arra, hogy a vádlott fiatalkorú és hogy több tanu állítása szerint a véres tett elkövetésekor meglehetősen be volt rugva, a bíróság elrendelte a vádlott elmebeli állapotának megvizsgálását és a tárgyalást az áprilisi ciklusra halasztotta el.

§ Teszlingéket vád alá helyezték. Az aradi törvényszék vádtanácsa ma foglalkozott Teszlingék ügyével. Nemrégiben ismertettük a vádiratot, melyben az ügyészség Teszling Ferenc, továbbá Hornung Salamon és Reiner S. Sándor temesvári kereskedők ellen csalárd bukás büntetése miatt emelt vádat. A terheltek a vádirat ellen kifogással éltek, amelyet ma tárgyalt a vádtanács. Több mint kétór i beható tanácskozás után a vádtanács a kifogásokat elvetette és Szokolczay Lajos ügyész felszólalása után mindhármukat vád alá helyezte. Ebben a soka hánytorgatott ügyben a fő tárgyalást a jövő hónapban fogják megtartani.

§ Esküdtszéki ítélet. Nagy András és társai bűnyében tegnap hozta meg a verdiktet két napos tárgyalás után az aradi esküdtbíroság. Az esküdtek Nagy András és két társát bűnösnek mondták ki, mire a három vádlottat a bíróság egyenként egy évi és három havi börtönre ítélte. A negyedrendű vádlottat a bíróság felmentette.

Miért gyönyörű a pesti nő?

Mert az arcórára rózsás, üde, friss, finom, hamvas és tiszkréteu matt. Ilyenné tette a Yes Porcellánpouder. Minden királynő, minden nagy színésznő azt használja. mert: minden pouder közül egyedül csak az Amerika Yes Porcellánpouder ártalmatlan, ezt a hítes vegyész bizonyítja és mert szépítő hatása biztos, millió esetben kipróbált.

1901

A Porcellánpouder csak „Yes” felírással valódi. Kapható az egész világon mindenütt. Az Amerikai Porcellánpouder R. T. magyarországi ártáktára: Budapest, IV. Keckeméti-utca 8. VIII. Rákóczi-ut 9. Árak: 5.— 3.— korona. Aradon kapható: Házu Beatrix, 8. Földes Koloman, Vajtak és Wetz, M. Dóka Hajós Árpád és Hegedűs Gyula cégnél.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

— Az aradi piac árairól ezt a hivatalos jelentést kaptuk: 1 drb kalarabé 4—12 fill., 1 drb kelkaposzta 4—10 fill., 1 kiló burgonya 5—7 f., 1 drb kaposzta 10—40 f., 1 kötés vörshagyma 4—8 fill., 1 kötés foghagyma 4—6 fill., 1 kötés zöldség 4—12 fill., 1 kötés zeller 2—2) fill., 4—5 drbtojás 40 fill., 1 liter tej 20—26 fill., 1 csomó tehén túró 8—12 fill., 1 liter tejfel 100—120 fill., 1 kiló vaj 280—300 fill., 1 drb rántani való csirke 150—175 fill., 1 drb csirke sütni 220—230 fill., 1 drb tyúk 300—350 fill., 1 drb kappan 350—400 fill., 1 drb sovány liba 400—500 fill., 1 drb kövér liba 800—1600 fill., 1 drb sovány kacsa 300—350 fill., 1 drb kövér kacs 500—700 fill., 1 drb pulyka 600—1000 fill., 1 drb karfiol 10—50 fill., 1 kiló fehér kenyér 30 fill., 1 kiló barna kenyér 26 fill., 1 kiló marha hus eleje 140 fill., 1 kiló marha hus hátulja 156 fill., 1 kiló marha hus pecsenye 164 fill., 1 kiló borjú hus 180 fill., 1 kiló borjú szelet 200 fill., 1 kiló sertés hus 176 fill., 1 kiló zsir 196 fill., 1 kiló szalonna 196 fill., 1 kiló juh hus 128—136 fillér.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

Táviriati üzenetek.

Budapest, február 11

Amerika $\frac{1}{2}$ -el olcsóbb. Kínaiat mérsékelt, vételkedő gyenge, 4 ezer nem változatlan.

Az árak 50 kilónként: számítva:

	Déli zárlat	2 órai zárlat
Busa 1911. áprilsra	11.52	11.52—11.53
Busa 1911. májusra	11.32	11.33—11.34
Busa 1911. októberre	1.89	1.90—10.89—10.90
Ross 1911. áprilsra	8.24	8.25—8.28
Ross 1911. októberre	8.14	8.15—8.18
Tengeri 1911. májusra	5.79	5.80—5.81
Zab 1911. áprilsra	8.69	8.69—8.68

Budapesti értéktőzsde. (Táv. jelentés.)

— Febr 11. —

Magyar aranyárjádék 4%	—	—	—	—	111.65
Magyar koronajárjádék 4%	—	—	—	—	91.90
Magyar koronajárjádék 3½%	—	—	—	—	4.26
Magy. földt. herm. kötvény 4%	—	—	—	—	92.50
Rorvát-szlavon földt. herm. kötvény	—	—	—	—	94
Magyar nyaroménysorsjegy kölcsön	—	—	—	—	373

Tiszszab. és szegedi sorajegy kölcsön	156
Osztrák járadék papírban	93
Osztrák járadék esztiben	9
Osztrák járadék aranyban	116
Osztrák koronajáradék 4%	93 10
1860. évi osztrák államsorajegy	163
Osztrák-magyar bankrészvény	19 93
Magyar hitelbank-részvény	867
Osztrák hitelintézeti részvény	625
Osztr.-magy. Államvasuti részvény	747. 0
20 frankos arany (Napoleonkor)	19 1
Német birodalmi márka	117 27 1/2
London vista	240.02 1/2
Páris vista	94 95
30 márkás arany	23 47

A Temesvári Lloyd-Társulat
Terményosztóinak hivatalos árjegyzése.

Távirati tudósítás.

(Árak 50 kilogrammonként korona értékben.)

1910. Febr. 11.

Buza (szokvány-minőség):	
75 kilogrammos	10 35--10 45
76	10 50--10 60
77	10 65--10 70
78	10 75--10 80
Buza (Temesvári kerek. ár):	
75 kilogrammos	10 80--10 55
Róza	7 15--7 20
Árpa	7 20--7 30
Zab	7 70--7 75
Tengeri(ul)	5 05--5 10

Budapest-kébányai sertéskereskedelm

— Febr. 11. —

Magyar előrend: Öreg nehéz páronként 400 kilo grammon felül súlyban — fillérig; közép páronként 300—400 kilogrammig érjedő súlyban — fillérig; fiatal nehéz páronként 350 kilogrammig felül súlyban 161—62 fillérig; fiatal közép páronként 251—320 kilogrammig érjedő súlyban 162—164 fillérig; könnyű páronként 250 kilogrammig érjedő súlyban 164—168 fillérig.

Felvásárlás: febr. hó 8 napján volt készlet 18370 darab, febr. 9. napján felvásárolt — darab, febr. 9. napján elszállított 109 darab, febr. 10. napjára maradt készletben: 1826 darab.
A hízott sertés fixiót irányzata Csekély forgalom.

Felelős szerkesztő
BOLGÁR LAJOS

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Vasárnap, 1911. február hó 12-én:

Détután 3 és fél óraker mérsékelt helyárakkal:

Sárga lilium.

Vidéki történet 3 felvonásban. Írta: Biró Lajos. Rendező: Keszler Ede.

SZEMÉLYEK:

A nagyherceg Beregi S.	Dr. Peredy Keszler Ede.
Thursó Viktor Dely Lajos.	Judit, a huga Harmath J.
Hessen Mázor F.	Dr. Asztalos Vass Jenő.
Nésházy Ladiszlav J.	Bokor Adám Polgár S.
Basarcsy Meltai J. nő.	Zilkoics Kulcsár L.
Katolnay Herold E.	Rád János Varnai Jenő.

Készlet délután 3 és fél óraker.

Este 8 óraker rendes helyárakkal:

C. bérlet C) bérlet

Rátkay Márton vendégfelleptével:

Luxemburg grófja.

Operetta 3 felvonásban. Írták: A. M. Wilner és Robert Bodanszky. Fordította: Gábor Andor. Zenéjét szerzte: Lehár Ferenc.

SZEMÉLYEK:

Keneé Beregi S.	Mencskoffi Herold E.
Basilovics Rátkay M.	Pavlovics Vihari Béla.
Kokozov Stára Benkőné.	Pélegrin Ajtai Ödön.
Brissard Vass Jenő.	Saville Szabó Lajos.
Didier Angella Wlassak V.	Boulangier Szabó L.
Vermont Dióssy Nusi.	Lavigne Polgár Béla.

Készlet este 7 és fél óraker.

**Kalhreiner-féle
Kneipp
malata kávé**

utólérhetetlen
előnyei folytán
naponta milliók
isszák. Egyedül
igazi családi
kávé! Cicsó és
■ egészséges. ■

312-I.

URANIA

színház.

Műsor 1911 febr. 12-én, vasárnap:

(Bérső Simonyn-utca 1. szám, Szabadság-tér mellett.)

1. Divatárusnők sztrájkja. Kacagató. — 2. Florenc. Látványosság. — 3. Gyáva-ág. Dráma. Művészi felvétel. Játsszák a Gymanese, az Odeon és a Rejane színház tagjai. — 4. Kikapós internátus. Humoros. — 5. A Niagara. Látványosság. — 6. Párba! a végzet. Szenzációs dráma. — 7. Baby és családja. Színes felvétel. — 8. Münchhausen kalandjai. A híres szájhős megvalósított hőstettei. — 9. Az ártatlan. Szenzációs dráma.

Előadások d. u. 3 órától kezdve.

Utolsó előadás este fél 11 óráig.

Az előadások tartama 2 óra.

Az előadásra bármikor be lehet menni.

Az előadásokon a cs. és kir. 33 gyalogezred zenekara játszik. — Cukrázda.

Helyárak: I. hely 1 kor., II. hely 60 fill., III. hely 60 fillér, IV. hely 40 fillér, V. hely 20 fillér.

APOLLÓ SZÍNHÁZ

az Andrássy-téri új Lloyd-palotában.

Urania Magyar Tudományos Színház aradi színpadja.

Műsor: Ma vasárnap 1911. február 12-én

1. Mekrai szárnyastenyészés. Természetutáni felvétel. — 2. Bagosdi ur kalapja. Kacagató. — 3. Sardanapal. Dráma. — 4. Gyógymód 106 után. Humoros. — 5. Szakkammergut Természetutáni felvétel. — 6. A bankár leánya. Dráma. — 7. Szereltem a vad ryugaton. Bohózat.

Az előadások délután 3 óraker kezdődnek.

Helyárak: Páholy fiúenként 1 kor. Zárt-szék 1 kor. I. és II. hely 60 fill., III. hely 40 fill., IV. hely 20 fill.

A hölgyek kéretnek a nézőtérre kalap nélkül megjelenni.

Az előadásokon katonazene játszik.

Ruhatar. — Buffet.

NYILTTER.

Nyilatkozat.

Alulírottak, mint Kreiner Rolf ur megbizottai kijelentjük, hogy a közte és Deuth Dezső ur között felmerült lovagias ügyben megbizásunk értelmében, — minthogy becsületbíróság összehívására megbizásunk nem volt, s minthogy az a látszat merült fel, hogy ellenfelünk a lovagias elégtételadás alól ki akar bujni, — minden további tárgyalást a magunk részéről beszüntetvén, megbizásunkat felünknél vissza adtuk.

Kijelentjük továbbá határozottan, hogy megbizónk és közöttünk az eljárás folyamata alatt a becsületbíróság összehívásának kérdése a beszéd tárgyát egyáltalában nem képezte és így ama esetleges feltevés, vagy állítás, hogy mi a becsületbíróság összehívásának kikerülését felünk megbizása folytán óhajtottuk volna — minden valóságot nélkülöz. Lippa, 1911. febr. 10. Bélics Mikos tkp. könyvelő. Masznyik Elemér szigorló orvos.

Az első magyar részvény serfözde mult évben forgalomba hozott és a külföldi Salvátor sört helyettesíteni hivatott sörkülönlegessége a

tavaszi részvénytör

február hó 1-től kezdve az alábbi helyeken kerül csapolás alá

Braun Gusztáv Fehér Kereszt szálloda

Kánya Géza városi sörcsarnok

Novotny S. Gambrinus étterem

és palackokban pedig minden jobb füszerüzletben és

Deutsch Mór első magyar részvényserfözde főraktárában.

Kávé és tea

Kivonat KOTÁNYI JÁNOS árjegyzékéből:

Nyers kávé:

Jamaika 1/2 kg.	...	K 150
Portorico 1/2 kg.	...	K 170
Cuba 1/2 kg.	...	K 170
Arany java 1/2 kg.	...	K 170

Pörkölt kávé:

Saját villanyerőre berendezett gőzkávépörköldémből

Jó minőségű 1/2 kg.	...	K 170
Finom minőségű 1/2 kg.	...	K 2—
Legfinomabb keverék (Cuba, Arany, Menádó, Mocca) 1/2 kg.	...	K 240

Tea:

Törmelék-tea 1/2 kg.	...	K 250
Congó-tea 1/2 kg.	...	K 3—
Családi keverék 1/2 kg.	...	K 5—
Legfinomabb Király-tea 1/2 kg.	...	K 6—
Ceylon-tea a legerősebb zamatu 1/2 kg.	...	K 6—
Kitűnő teasütemény-keverék 1/2 kg.	...	K 075

Rum:

1 liter családi tearum	...	K 170
1 liter finom braziliai rum	...	K 220
1 üveg 7/10 liter finom jamaicai rum	...	K 330

A világ-híru **Kotányi-paprika** eredeti dobozokban

Kotányi János

kávé- és tea-nagykereskedő.

Szeged, Budapest Bécs, Berlin, Abbázia,

ARAD,

Jozsef főherceg ut 3. sz., az „Arad Csa-nádi Gazdasági Takarékpénztár“ épületében.

Az ezen rovat alatt közlő tevért nem vállal felelősséget a szerkesztő.

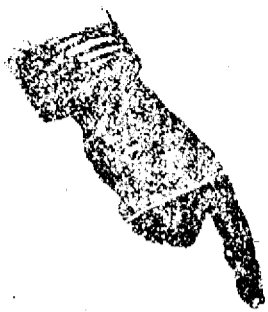
A világ legelegánsabb, legszebb, leglaposabb és legpontosabb órája

„Schild Fréres Co“ Granges Schweiz.

Aradon csakis

Weinberger Ferenc, Gallert és Fia és Assael H. és Fia

uraknál kaphatók.

EREDETI POPOFF-TEÁK!!

Elismert legjobb

Tea
és

Rum

beszerzési forrás

HANZU NESTOR

Vöröskereszt Drogeria

Arad, Weitzer János-u. 2.

Városi és megyei telefon 455. sz.

VALÓDI ANGOL RUMOK!!

A magyar és német
pótjegyzék megjelent!

Következő
ujdonságok
érkeztek

KERPEL IZSÓ

100,000 kötetes

kölcsönkönyvtárába

Karin Michaélis: A veszedelmes életkor, Egó: Kleinmann Márta, Molnár Ferenc: Hét águ síp, Balázsházy P.: Forrongások, Sudermann H.: Énekek éneke, Rákosi Viktor: Rejtett zugok, Őszi termés, Kis emberek világa, Croker: A hamupipóke, Kóbor Tamás: Ki a Ghattóból. Heltai Jenő: Kis mesés könyv. Jeruzalem Else: A Szent Skarabäus, Doyle C.: A Clomberi rejtély, Szomaházy: A karmester, Herczeg F.: Mikszáth Almanachja 1911-re, Kemal B.: Gülnihál, Biró L.: Elbeszélések, Mann: A boldogság akarása, Kóbor T.: Hamupipóke ónagyság*, Schaw: Cashel Byron mestersége, Dr. Hankó: Universum V., Green A. K.: Melyik a három közül, Diplomata: A hannoveri huszárok.

Németben: Storch Arthur: Licht und Finsterniss; Die Geheimnisse des Praters, Mihaelis Karin: Das gefährliche Alter, Audoux M.: Marie Claire Crocker B. M.: Entgleist, Franzos E. K.: Die Juden v. Barnow, Zittelmann K.: Vor den gros en Mauern, Georgy Ernst: Theater, Doyle Connan: Ein Duett, Franklin Edgar: Der Meergrüne Wandschirm, Rittland Klaus: Wenn die Fackel sich senkt, Boy-Ed Ida: Ein königlicher Kaufmann, Rosner Karl: Der Herr des Todes.

Kölcsöndíj: havonként 1 korona 40 fillér vagy kötetenként fizetve 10 fillér.

A vidéki bérlők is a legfigyelmesebb kiszolgálásban részesülnek.

A zenemű-kölcsöntárba
is meglepő szép
ujdonságok érkeztek.

Zenekölcsöntári díj havi 2 kor.
vagy füzetenként 20 fill.

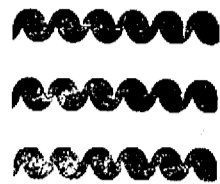
Legujabbak: Sas Náci: Akáclomboskis falumból. Farkas: Üzenet. Fall: Die erste Tour. Kun Uccu Sári. Fall: Die schöne Risette. Eysler: A halhatatlan lump. Zerkovitz: A kiknek a szívük fáj... Add ide!!! Tudja Isten Weiner: Csokolóztam. A hangli Grósz A pécskai cigánysoron. Vánkos nóta. Csillag nóta. Simkó: Ne korholjon édes anyám, Mikor mentél? Fall: Puppenmädel. Heidelberg: A Jasz — leány. Sas Náci: Letűnt a nap. Haitsd ide párom a fejedet. Kun M.: Pincér fizetek. Weiner: A pesti duhaj. Komáromy: Vándor keringő. Sas Náci: Gesztenye nóta, Jé maga az a Grün!? Nicholson: Nagysád ne siessen... Wollner: Néger Don Juan, Zerkovitz: Rövid az élet, hosszú a sir! Heidelberg: Dal a kiskoru Pistáról, A mama, Dr. Gelén: Fagyos história, Gerő: Nóta a Zsuzsáról. Fráter: Ha meghalok.

Egyes könyvek és egész könyvtárak vétele; könyvtárak kiegészítése és berendezése

KERPEL IZSU,

könyv-, zenemű és papír-kereskedése Aradon.

331

B

O

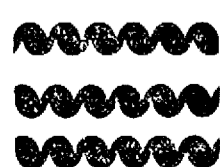
U

R

B

O

N

színes vagy vízi nyomás nélkül, teljesen maradvány- és hammentes, ami által teljesen ártalmatlan.

Gyári raktár nagyban és kicsinybeni eladásra

H U S S E R L M.

dohánykülönlegességi tőzsdéjében.

4565

Szivarkahüvely

Verge szivarka-papír.

Értesítés!

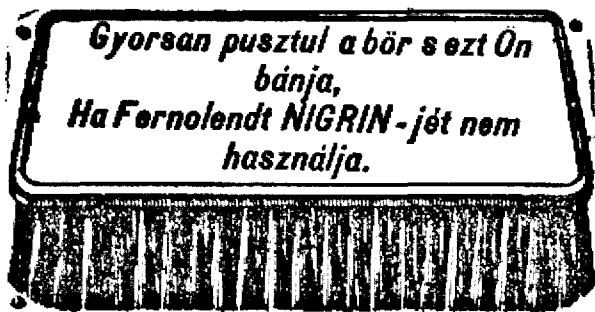
Tisztelettel értesítjük Arad és vidéke n. é. közönségét, hogy **LANTOS JÓZSEF** Arad, Andrassy-tér 20 szám alatt levő

női és férfi divatáru üzletét

igen kedvező feltételek mellett **megvettük** Tekintve ezen kedvező alkalmat, abban a helyzetben vagyunk, hogy az összes raktáron levő árukat teljesen a beszerzési áron árusítjuk el. — A nagyérdemű közönség becses pártfogását kérve vagyunk kiváló tisztelettel

GROSZ és LAPIKAS. 636

Az üzlethelyiség kiadó.

Gyorsan pusztul a bőr ezért Ön bánja, Ha Fernolendit **NIGRIN**-jét nem használja.

6835

Védjegy: „Horgony”

A Liniment. Capsici comp., a Horgony-Pain-Expeller

egy régióknak bizonyult készítmény, mely már sok év óta legjobb hatásúknak bizonyult kőarvénynél, csúsznál és meghűléseknél.

Figyelmeztetés: Súlyos hamisítványok miatt bevételekért óvatossá legyünk és csak olyan eredeti árukat fogadjunk el, mely a „Horgony” védjeggyel és a Richter cégjegyzéssel ellátott dobozba van csomagolva. Ár üvegekben K.-80, K.1.40 és K.2.- és ágyaztatás minden gyógyszerüzletben kapható. — Főraktár: Török István gyógyszerüzlet, Budapest. Dr. Richter gyógyszerüzlet az „Arany oroszlánhoz”, Prágában, Elisabethstrasse 5 nos.

7173

SAITANORRA

A húgyhajtó és húgyavoldó vizek királya. Bőr- és dűrlithion-tartalmú ásványvíz.

Kiváló vegyi összetétel következtében sikerrel alkalmazható vese-, húgykő- és hólyagbetegségekben, valamint cukorbetegségekben, csúszos bántalmaknál, továbbá a légző- és emésztőszervek hurutos bajainak gyógyítására.

Magyarországi: Budapest, V. Ferencz Nézőrakpart 22.
Közhírvételek: **EPERJES.**

Főelrusítók Aradon: Dür Gusztáv, a városnagyszomben, telefon 118. Nagy Farkas, telefon 826. Fejér Gyula, telefon 71. sz. 2e.1

EGGER EMULSIO

csak a védjeggyel valódi!

Minden sz. 16 adjon hideg időszokban gyermekeinek EGGER EMULSIÓT, mert ez erősíti a gyereket, előozdítja a csontképződést, fejleszti és táplálja. Hatásos ellenszere a köhögésnek, gyomorrengheségnek. Megbecsülhetetlen fogzási idején. Híres orvosok ajánlják, mert a legjobb csukamajaj preparátum, nincs kellemetlen szaga, jóízű, könnyen emészthető és elejét veszi a különféle gyermekbetegségeknek.

Egy üveg ára 2 korona a gyógyszerüzletben.

Postán 3 üveget bérmentve 6 koronáért a pénz előzetes beutalása után va. y ut. irattal küld.

„Nádor-gyógyszertár”
Budapest, VI., Váci-körút 17.

legyen és bérmentve küldjük a minden szülőnek nélkülözhetetlen füzetét: „Hogyan védekezzünk a gyermekbetegségek ellen?”
Kapható: Butori Földes Kálmán gyógyszer üzlet és Vajtek és Weisz dr. apótekiájában. 6653

AZ ARADI KERESKEDŐK KÖRE HELYESZKÖZLŐ OSZTÁLYÁNAK

heti kimutatása.
Hivatalos helyiség Szabadság-tér 7. sz. I. em.
Telefon 394. sz.   Telefon 394. sz.

Hivatalos órák: délelőtt 9—1 óráig.
Vidéki megkeresésekre — azoknak, a kik a körnek nem tagjai — csak válaszbélyeg ellenében válaszolunk.

1911. február hó 11.

Keresünk:

Vidékre: bányatársulat részére ügyes és megbízható fűszer és liszt szakmabeli segédet, aki perfect beszél és ír németül és románul is tud, továbbá 2 fűszer, rőfös és rövid, 1 rőfös és rövid, 1 vas és fűszer, 1 kézmű és fűszer és 3 vegyes szakmabeli magyar, román és részben német, tót és szerb nyelvismerettel bíró segédet és 1 tanoncot.

Alánlunk:

5 fűszer és rövid, 1 vas és fűszer, 1 bőr és 3 vegyes szakmabeli segédet.

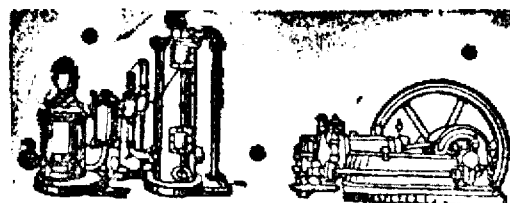
Az elhelyezés teljesen díjtalan; az Aradi Kereskedők Köre tagjai előnyben részesülnek.

AZ ARADI KERESKEDŐK KÖRE HELYESZKÖZLŐ OSZTÁLYA 301

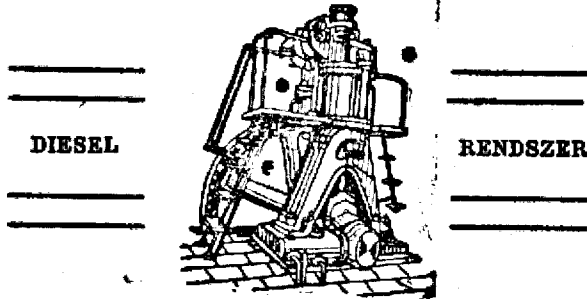
Klein Sándor,   Képpich Zsigmond,
titkár   igazgató

Kalmár és Engel

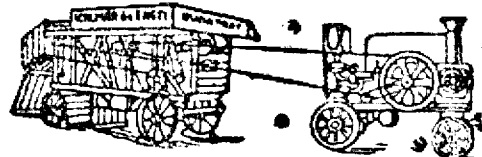
Motor és Gépgyár
Városi raktár és iroda: BUDAPEST, VI. Úteg-utca 19.
Világhírű!   Eredeti!   „Benz”

Szivógásmotor telep. — A jelenkor legolcsóbb üzemű „Benz” nyersolaj motor.

Elismert legjobb gyártmány. 6678
Ajánlja benzín-tokomobílos cséplőkeszítelt, melyek barmula o- egyaszerű szerkezetűek.

Teljes jótállás, kedvező fizetési feltételek. — Költségvetés és árjegyzék ingyen és bérmentve.

SEBEKET

gondosan kell megóvni minden tisztálanságtól

wert elhanyagolás esetén nagyon káros nehezen gyógyítható következményei lehetnek. Immar negyven éve a legkiválóbb közegeknek bizonyult a Prágai házi készítésű, megóvja a sebet, megakadályozza a gyulladást és a fertőzéseket, néhétleg hat és elősegíti a szövődést és gyógyulást.

POSTAI SZÁLLÍTÁS NAPONKÉNT.

1 tégely 70 fillér, 2 kor. 16 fillér előleges beutalása ellenében 4, 7 korona ellenében 10 tégelyt küldünk az oszt. magy. monarchia minden állomására.

Vigyázzunk a gyártmány és a készítő nevére, Ára és védjegyre. Valódi csak 70 fillér.

Főelrusító

B. FRAGNER,
cs. és kir. udvari szállító
Gyógyszertár „A FEKETE SAS”-HOZ.
Prága, Kleinseite, Ecke der Nerudgasse Nr. 203.
Raktár Ausztria-Magyarország minden gyógyszerüzletében.
A 4055

HOL kapható a legjobb és legolcsóbb

Pérezs Köszén
Kocsz Faszén és aprított Tüzifa

házhöz szállítva!
ALTMANN EDÉNÉL
Wesselényi-utca 48.
Telefon szám 46.   Telefon szám 48.

Kiadó

József főherceg-ut 12. sz. a. házukban f. é. május hó 1-től egy üzlethelyiség. Bővebbet az irodánkban Fodor és Reisinger.

107

Uj üzlet.**„Körösvölgy pálinka raktár”**

cím alatt új üzlet nyílt az Andrassy-tér 5. sz. a. (Almay-palota), ahol valódi szilvórium, törköly, rum, cognac és likőrök, valamint Almay-fele fajborok palackokban árusítanak.

Nagyérdemű közönségnek szíves támogatását kéri

Schwarcz Pál,

üzletvezető.

733

Elsőrendű

temetkezési vállalat

Pankota Fő-ut, motor végállomás. Jvegezett díszgyászokcsi, nagy érc, tölgyfa és lenyőfa koporsók raktáron a kegyeletos közönség részére készen áll. Finomabb, egyszerűbb szemfődek, koszorúk, koszoruszallagok, aranyos feliratok, fekete fátyol és fehér vállszallag, gyertyák, különféle cipő, hatisnya, szóval temetéshez való vagy tartozó cikkek elősmert szolid árban kaphatók

3068

Stolcz József,

asztalos és temetésrendező vállalkozó Pankotán.

— Alapítottatott 1879. évben. —

Ertesítés!

Van szerencsénk egy a helybell, mint a vidéki nagyérdemű közönséget tisztelettel értesíteni, hogy Aradon, Bockó-utca és Háltér sarkán, a Rákóczi-kávéházzal szemben egy teljesen újonnan berendezett

mosó és fényvasaló intézetet nyitottunk.

Hivallalunk minden e szakmába vágó munkákat, u. m.: gallérokat, kszelőket, kőrflingeket és bármilyen tehérműeket melyeket hófeherre mosunk. — Egyen tudatom a n. é. közönséggel, hogy 5 évet át a Müller-féle vegytisztító gyár gőzmosó osztályának vezetője voltam s így abban a helyzetben vagyok, hogy a leg nagyobb meglegedésre szolgálom ki b rendelőtmet. — A n. é. közönség szíves jóindulatát és támogatását kérve vagyunk

kiváló tisztelettel

Apró István és Társa

tulajdonosok.

449

Meghívó.**A Borosjenői Takarékpénztár Részvénytársaságnak**

1911. évi február hó 26-ik napján (vasárnap) délután 5 órakor Borosjenőn az intézet helyiségében tartandó

rendkívüli közgyűlésre**Tárgysorozat:**

1. A közgyűlés jegyzőkönyvét hitelesítő 2 részvényes kinevezése.
2. Az alaptőke felemelése, részben a tartalékalap egy részének az alaptőkéhez való csatolása, részben új részvények kibocsátása által.
3. Az alapszabályok 8, 9, 10, 14, 26, 53, 69 és 75 §-nak módosítása
4. Egy igazgatósági tag esetleges választása.
5. Az alapszabályok 22 §-ának értelmében teendő indítványok tárgyalása.

Borosjenő, 1911. évi február hó 6-án.

607

Az igazgatóság.

* Szavazati joggal a közgyűlésen csak az bír, aki részvényét a közgyűlés megnyitását megelőzőleg a társaság pénztárába le nem járt részvényeivel együtt leletette s azt a közgyűlést megelőzőleg már egy hónappal nevére iratta.

MAUTNER R. OLCSÓ ÁRUHÁZA.**Általános, feltűnő olcsóságok!**

Nagyobb tömegek vétele folytán alkalmam van az alatt elősorolt árukat jóval a gyári áron alól a n. é. közönségnek rendelkezésére bocsátani:

Vásznak, kanavász, mosódelén, francia delén, Liberti selyem batiszt, angol zephirek, ruhavásznak, asztalneműek, szőnyeg, függönyök, ágyterítők, stb, stb. szakmába vágó cikkek.

Nagymennyiségű angol férfi szövetek és angol női costum-szövetek félárban.

MAUTNER R.

Olcsó Áruháza Hunyadi-utca 1

Üzleti órák fél 8-tól 12-ig, délután fél 2-től 7 óráig.

391

Önnek óvni kell a feleségét.

1377

Minden család részére legfontosabb illusztrált könyv a tubó gyermekáldás ellen, melynek eredményét a hálairatok ezrel igazolják, diskréten küldöm 90 fillér magyar levél bélyegért. Frau Anna Kaupa, Berlin. S. W. 266. Lindenstr. 51.

Eladó

nagyobb vas- és fűszerüzlet részére alkalmas boltiállvány és egyéb berendezések, továbbá ajánlok saját telepemen készült I. oszt. gyökeres és sima

szőlőoltványt,

bor és csemege fajokban.

HOLZEISEN JÓZSEF

vas- és fűszerkereskedő

M.-PÉCSKA.

568

Ugyanott egy tanuló felvétetik.

Uj minta- és gazdasági gép asztalos műhely!

Van szerencsém az érdekelteket értesíteni, hogy Aradon, Mkes Kelemen utca 45 47 számu házban minta es gazdasági gép műhelyt nyitottam. — Elvállalok a legszakszerűbb kivitelben minden e szakmába vágó munkákat leggyorsabban és legolcsóbb árak mellett. — Szíves partfogást kér

4468

kiváló tisztelettel

Kronberger István

műasztalos.

Ugyes tanuló fölvetetik.

Laások kiadók!**Laások kiadók!**

Igen élénk forgalmu helyen Boros Béni-tér (Fő-ut) 15. számu házban

nagyobb és kisebb lakások részben fürdőszobákkal, kisebb, nagyobb üzlethelyiségek, installó 4 lóra, 1 nagy

gabona raktár

és egy 450 négyzetméter területű vasgerendákkal épített pincehelyiség, raktár vagy borpincének

f. évi május 1-től kiadók.

Bővebbet ugyanotta a házme-ternél.

575

Új képeretező műhely Aradon!

Értesítem úgy a helybeli, mint a vidéki közönséget, hogy Aradon, Salacz-utca 3. szám alatt egy a mai kor igényeinek teljesen megfelelő speciál

Képeretező műhelyt

nyitottam, hol raktáron tartom a legmodernebb képereteket dus választékban. 107

Képeretéseket saját műhelyemben a legprecízebben készítek. — Vállalok minden e szakmába tartozó munkákat a legjutányosabb árak mellett. — Üvegezési munkákat szolid árban eszközölök. — Olajfestményeket eladásra elfogadok!

Szíves pártfogást kér, kiváló tisztelettel
Freimann József.

6681

Fajtiszta *riparia portalis* alanyon oltott, elsőrendű, dus gyökérzetű bor- és csemegefajta

szőlő-oltványokat

sima valamint gyökeres és *riparia portalis* szőlőveszőket ajánl elsőrendű minőségben

HÁMORY-GAZDASÁG szőlőoltvány-telepe, ARAD.

Bővebb felvilágosítással szolgál: 4251

Deák Ferenc-utca 3. sz. alatt.

Telefon 229.

Alkalmi vételék és eladások

ékszertárgyakban

arany és ezüstművekben, Arad legnagyobb óra és ékszerárúháza

Deutsch Izidor

órák és ékszerész

Woltzer János-utca, Miskolc-palota

Zálogcédulák

arany és ezüstművek, gyémánt és Brilléne tárgyak a legmagasabb árban megvételnek vagy más tárgyra átvételre
TELEFON 438. TELEFON 438.

AKI

zamatos, igen finom Rumot akar készíteni, vegyen 30 fillérért egy üveg 881

Rumkivonatot.

Ebből a rajta levő utasítás szerint pár perc alatt 1 liter finom thea rumot készíthet.

Kizárólagos raktár:

Földes Kelemen

gyógyszerésznél

Legolcsóbb, legjobb bevásárlási forrás

TEA
és
RUM

ILLATSZEREK,
HÖLGYPOROK,
KÖLNI VIZEK,
SZAPPANOK

s minden egyéb háztartási szerekben.

Vojtek és Weisz
"drogeriája"

Arad.

Molnár Antal

épület- és bútorasztalos

Arad, Kápolna-u. 3 sz. (sajátház)

Elvállalja minden e szakba vágó munkák készítését, ugymint modern lak- és boltberendezéseket, portál és épületmunkákat a legmegbízhatóbb kivitelben, a legolcsóbb árért.

Kész bútorok legolcsóbb beszerzési forrása.

Szíves pártfogást kér kész szolgálattal 3951

Molnár Antal,

épület és műbútorasztalos.

Jó erkölcsű fiu tanulónak felvétetik.

500 koronát

fizetnek annak, ak **Bartilla**-fogvizének használatát mellett, fivesze 50 fill. valaha ismét fogfájást kap, vagy a szája büszk **Bartilla A. Sörkösef, (B. Winkler) Wien, 19/1 Sommer-gasse 1.** — Kapható Aradon minden gyógyszerárúháza, különösen Földes Kelemennél, Deák Ferenc-utca 11. sz. és Vojtek és Weisz. Kérjük mindenütt határozottan **Bartilla-féle** fogvizet. Hamisítványok feltüntetve 100 díjaztatnak. 711

Vendéglők, kávéházak és fűszerüzletek 418

adásvételét

ingyen közvetíti és sörkölcönöket leggyorsabban ki- eszközöl

Leonhardt

Arad, Fehér Kereszt-szálloda.

Telefon 162. sz.

Telefon 612. sz.

Páratlan minőségű

la. Porosz Szalon Fűtőszén, la. Porosz Diókokszt

jutányos árban kapható

Reusz Mór és Fia cégnél Arad, Boros Béni-tér 12.

Nélkülözhetetlen háziszer

'Doré' sósborszesz.

A Doré sósborszesz az összes használatban levő sósborszeszek közül a legjobb hatásának bizonyult.

A Doré sósborszesz kitűnő eredménnyel használható mint bedörzsölőszer, mindazon esetekben, midőn a bedörzsölést szükségesnek tartják, vagy ott, hol az orvos a bedörzsölést előírja. Különösen mindenféle reumatikus fájdalmaknál, fejfájás, lábfej, oldalszurás, hátfájás és osztes fájdalmaknál. 421

Belsőleg: 20-40 cseppet cukorra csepeentve kitűnő fájdalomcsillapító és gyomorerősítőszer.

Ára egy eredeti üvegnek utasítással együtt

44 fillér.

Főraktár: HAJÓS ÁRPÁD gyógyszer-tárában, továbbá: Ring Lajos gyógyszer-tárában és Vojtek és Welsz drogueriájában kapható.

Vigyázat a DORÉ névre.

FÖLDES KELEMEN

orvosi laboratórium Arad.

Végez:

Vizelet, köpet, bélsár, vér, gyomornedv vérvizsgálátokat.

Wassermann-féle Lues reakciót.

Malaria plasmodiumok kimutatását.

Vidal Ficker (Tiphus, Paratiphus) Punctios (umbalis, p'euralis abdominalis) folyadékok vegyi bacteriologikus és cytologikus vizsgálatait.

Toroklepedék, orrváladék, diphteria, szem és fül váladék bacteriologicus vizsgálata. Spirocheta palida kimutatása Sperma vizsgálata (azoosperma.)

Kórszövet-tani vizsgálatok, stb.

A vérvizsgálatokhoz szükséges vérvételre használandó steril kémcsövek az orvos praknak rendelkezésére állanak.

A vizsgálatok díjait a legméltányosabban állapítottam meg.

A vizsgálatokat **dr. Lukáts Jenő és dr. Posgay István** orvos urak végzik. 361

Gróf Potocki uradalom Gurahoncon

ajánlja szigoruan selejtezett

1658

2 éves II. oszt. bükkhasábfáját.

UGYANOTT KAPHATÓ

erdei és mezei talpfa és épület-fának alkalmas száraz tölgyfa.

Tisztviselők figyelmébe!

Osztr. magy. I. ált. tisztviselőegylet kolozsvári képviselősege (Kolozsvár, Ferencz József-ut 7. sz.)

nyugdíjjogosult állami-, megyei és városi tisztviselőknél, katonatiszteknek és nyugdíjasoknak mindennemű egyleti ügyben, ugyszintén

törlesztési kölcsönügyekben

díjmentes utbaigazítással és tanácssal szolgál. **Válaszbélyeg csatolandó.** 701

Gyermekek és felnőttek által

egyaránt kedvelt friss és kellemes ízű **Hajós-féle**

Csukamájolaj

most érkezett meg. E fontos és nagy táperejű szer kitűnő hatásának bizonyult mindenféle légzőszervi bajoknál, köhögéskor, fejlődésben visszamaradt gyermekeknél, stb. stb. 421

Ára egy üvegnek 2 korona.

Fagydagaganatok

elmulasztására, fagyviszketegség biztos megszüntetésére legjobb szer a „Frigin.”

Ára egy üvegnek ecsettel és utasítással 70 fillér.

Legjobb fekete

Hajfestő

a „MELOGEN“ Egy pár perc alatt bármely haját vagy bajuszt a legszebb állandó fekete színné lehet festeni anélkül, hogy a színt le lehetne mosni. Ára 2 korona.

Kitűnő amerikai gummi

a „NITER“ 6 darab egy eredeti fémdobozban 2 korona.

Fentli szerek kaphatók az egyedüli készítőnél:

Hajós Árpád

gyógyszertárában ARAD, Andrássy-tér 22. sz. a megyebizal szobában.

Oh jaj!

Köhögés, rekedtség és elnyálkásodás ellen gyors és biztos hatásúak

Eljén!

Megfojt ez az átkozott köhögés!

Egger mellpasztillái,

az étvágyat nem rontják és kitűnő ízűek.

Doboz 1 korona és 2 korona.

Próbadoz 50 fillér.

Fő- és szétküldési raktár:

„NÁDOR“

GYÓGYSZERTÁR

Budapest, VI., Váci-körút 17.

Egger mellpasztilla csakhamar meggyógyított!

Kapható Aradon: Berger Gyula, Földes Kelemen, Hajós Árpád, Erőss József, U. Kós László, Ring Lajos, Rozsnyai J. Örk., Hader Lajos, Vojtek Kálmán gyógyszer-tárában. Házsi Nestor és Vojtek és Welsz drogueriájában.

Szerkesztő: Meszényi Daniel gyógyszer-tárában. Nagy-Pécskány: Adler Gy. Lajos gyógyszer-tárában. Székelykő: Rokszin János gyógyszer-tárában. Székelykő: Csiky Lukács gyógyszer-tárában. Székelykő: Párdy Ede orv. gyógyszer-tárában.

Szolid bevásárlási forrás!

Urak figyelmébe!

Finom és izléses áruk!

M A I D T és S C H R O D T

Városi és megyei
telefon 765. szám.

angol uri divat, kalap és fehérnemű különlegességek üzletében

Városi és megyei
telefon 765. szám.

A R A D, Andrassy-tér 17. szám. Reinhart-ház.

A, Kisbirtokosok Országos Földhitelintézete

ez évi

rendes közgyűlését

1. é. márczius hó 5-én d. e. 10 órakor tartja meg Budapesten,
az intézet saját házában, V. kor. Géza-utca 2. szám alatt.

N a p i r e n d:

1. Az évi üzleteredményről szóló igazgatósági és felügyelő-bizottsági jelentés tárgyalása.
2. A zárszámadások felülvizsgálása és az évi mérleg megállapítása.
3. A tiszta jövedelemről való rendelkezés.
4. Az alapszabályok módosítása.
5. A kilépés folytán megüresedett három igazgatósági és az elhalálozás folytán megüresedett egy igazgatósági hely betöltése.
6. A felügyelő-bizottság tagjainak megválasztása és díjazásának megállapítása.
7. Esetleges egyéb indítványok.

608

Az alapszabályok 27. §-a szerint az intézeti adósok is tagjai lévén az intézetnek, magukat a közgyűlésen az alapszabályok 28. §-a értelmében törvényhatóságoként tartott gyűlésükön választott meghatalmazottjaik által képviselhetik a zárszámadások előkészítésénél együttes összegének minden 500.000 K-ja után egy-egy képviselőt választhatnak, azonban kizárólag csak az intézeti tagok köréből.

Felhívtnak ennél fogva Aradmegye területén lakó intézeti adósok, hogy amennyiben magukat a fentírt napon tartandó rendes közgyűlésen képviselni óhajtják, az általuk összesen felvett 4.308.500 K-nyi zárszámadás után 8 képviselő megválasztása céljából 1911. február hó 19-én d. e. 10 órakor Dr. Rohitsek Agost intézeti ügyész irodájában Aradon Weitzer Janos-utca 10/a. tartandó választógyűlésen megjelenni a részvételi jogosultságuk igazolására tisztelettel könyvüket magukkal hozni sziveskedjenek.

Kisbirtokosok
Országos Földhitelintézete

(Utánnymás nem díjazatik.)

Használt ólom megvételre kerestetik.

Mentholin-crème

elismerett leghatasosabb szer, csusz, köszvény és neuralgiából eredő
fájdalmak ellen. Ara 2 korona.

Elnyálkásodás, rekedtség, köhönés ellen használja a ki-
tűnő összetételű

≡ mell teát. ≡

Egy doboz ára 50 fillér.

A szoba levegőjének felfrissítésére legalkalmasabb

a fenyőillat.

Ara 1 korona 20 fillér.

Kitűnő zamatu tearumot készíthet házilag
a Rozsnyay-féle Rumessentiával.

— Egy liter készítéséhez elegendő adag ára 30 fillér. —

Kapható

Rozsnyay Mátyas

gyógyszertárban

411

Arad, Szabadság-tér

FEHÉR KIRAKATOK!

Felhívjuk a. é. közönség b. figyelmét a mostani kiállított fehérnemű áruink megtekintésére. Gondos előrelátás folytán még az áremelkedés előtt nagymennyiségű **legjobb** — minőségű — **cérnavaszak, asztalneműek, chifon és pamutárut** beszereztünk — egy ideig még a régi ósmert olcsó árban árusítjuk.

Régi, 70 év óta fennálló üzleünk az utóbbi 10 évben a **fehérnemű osztályt** a legmagasabb fokra emelte.

A leg-16kelőbb gyárosoktól, mint **Schroll; Regenhart; Oberleithner** áruiból állandó nagy **gyári raktár.**

Kész **női fehérneműben** óriási választék — **bármilyen kelengye a raktárról összeállítható.**

Meglepő nagy választék **női ingekben**, e cikket különösen **olcsó reklámaron** árusítjuk. — Otthon készítenő kelengyékhez ajánlunk **legfinomabb Batist chifonokat**, legújabb **Batist Nansouc** minden szélességben.

Párnatokokhoz legfinomabb **Nanking.**

Schweizi, Jaquard és batiszt himzések.

Rosenblüh H. és Társa

Szabadság-tér 19.

Apró hirdetések.

Zalogházból

Magis szony, ezüst- és gyémánt-árukat vegs és el-
Farkas Streicher
Arad, Tóholy-tér 1. 2974

Magis

műveltségű úri hölgygel óhajt megismerkedni, illetve levelezni distingvált fiatalember. Minden levélre válaszolok. Leveleket kerem „inkognu” jellegre Arad főposta restánte.
628

Két figyelmen utillány

két olyan úri ember ismerettségét keresi, kik őket anyagilag is támogatnák. Leveleket „Szöke” vagy „Barna” jelige alatt a kiadóhivatal továbbít.
626

Kereskedelmi érettségizett

fiatalember szerény igényekkel alkalmazást keres. Esetleg vidéken. Cim a kiadóban
630

Kifjato

16—18 éves, mely már hasonló állásban volt, felvétetik. Aki kerékpározni tud, előnyben részesül. Kotanyi Jánosnál, József főherceg-ut 3.
632

Számjait

veszek kilónként 5 koronáért. Deák Fereacz utca 2. kapu alatt jobbra.
631

Egy j. karban e.ö

eláninó eladó. Cim a kiadóba. 634

El.ö

Három darab, éves hizlalni való mangolica sertés és 10 darab. Blimuth tyuk kakással. Flórián utca 9 szám.
633

Alkalmazást

keres: Szőlő, bor, mező, erdő, kert gazdasági, rottai és földmérési szak-isme ett l., émet és románul is beszélő ovadékkopes egyén. Megkeresések a lap kiadóhivatalába kéretnek „Szőlő” jellegével.
484

Macskát utókat

mérs kelt díjazás mellett felelő-éggel előkészíttek. Steiner, Chorin Áron-utca 1. sz.
4972

Szüks

2 utcai szoba, konyha, fürdő szoba kamra, pince, tágis nagy folyósóval, május elsejére kiadó. J. zsef főherceg-ut 11. sz fűszer üzlet. 612

Keretetik

egy 3—4 szobás lakás, fürdő szoba és mellékkeliségekkel, azon ali elfoglalásra. A főér vag. Boros B. l-ter közelében. Cimeket e lap kiadóhivatala továbbit.

Elsőrendű j. ö. sz. ö

kik a legkényesebb igényeknek is meg elel, alkalmi fészüléseket vállal. Inczedy Etelka, Gróf Károlyi-utca 10.
4583

Jó házból való

fiatal nő ajánlkozik főzőnő avagy házvezetőnőnek úri házakhoz azonnali belépésre. Cime: Arad, Dezső-utca 8. sz.
624

Üres telek,

műhelylyel vagy ház műhelylyel eladó. Borospince és műhely kiadó Kossuth-utca 9. sz. alatt. Értekezni Magyar utca 28.(földszint).
148

Mester Frigyes

kereskedelemtudományi tanfolyama, korábban az európai hírű kereskedelmi akadémia, Lipcse. Prospektusok ingyen.
6911

Ren. es tanuló,

kik tanulásukban gyengék, na ponta előkészítést nyerhetnek az izr. fiuinternátusban. Chorin Áron-utca 1.
499

Kossuth-utca 66 s. házban

1 mézáros, 1 hentes és még 2 üzlethelyiség kiadó.
541

Szülők figyelmeibe.

Gyenge tanulókat magánvizsgálatra, vagy összevont vizsgálatra felelősséggel elvállalok. Steiner, okl. tanító Chorin Áron-utca 1.
498

Ö. levales tan. ö.ö

gyöngye- és magántanulókat elvállal és jó sikerrel előkészit. Schweidel József-utca 4.
535

Egy fűszer-üzlet

teljes berendezés megvételre kerestetik. Cim a kiadóhivatalban.
527

Egy modernül berendezett

uri lak azonnal kiadó, ugyanott egy száraz műhely is. Hasszinger-utca 5.
558

Kerpel Jzso

ajánlja 100,000 kötetes kölcsönkönyvtárát, melyben minden újdonság azonnal kapható. 80.000 kötetes zenemű kölcsönző intézet. Előnyös vidéki berlet zeneművekre és könyvekre. Veszek egész könyvtárakat és hangjegyeket legmagasabb áron. Üzleti könyvek, n. m. szárazak, naplók, stb. gyári raktára. Irodai cikkekben különlegeségek. A Révai Lexikon részletfizetésre is kapható. Kerpel Jzso könyv- és papirkereskedése Aradon.
4071

Kiadó

üzlethe yiség J. zsef főherceg-ut 9. sz. Érdekelő dheimi ugyanott Mencer K. üzletében A meg raktáron lévő paplanok, cipők, rőfös-árúk, valamint rövidárúk az üzlet felosztalása miatt feltűnő olcsón árusitattnak ki.
608

Kiadó

három szoba, fürdő- és mellékkeliségekkel. Flórián-utca 14a.
564

Lahner György- u ca 7/a sz.

magányos ház, melyben 4 szobás lakás, üvegezett folyósó és minden mellékkeliség van, kiadó május 1-ére. Bővebbet ugyanott.
581

Kis E. ö. utca 4. sz.

házban egy 4 szobás lakás, fürdő szobával és minden mellékkeliségekkel álló lakás május elsőtől kiadó. Bővebbet Lahner György-utca 8.
582

Feray u. Madách pi. otában

egy szép nagy üzlethelyiség mellékhelyiséggel átadó. Bővebbet a kiadóhivatalban.
584

Keresek

vegyes üzletem részére tanoncot, ki üzletben már volt, előnyben részesül. Sachs Ignác kereskedő, Bokszeg.
602

Két jó erkölcsű flu

asztalos és kárpitos tanulóknak felvétetik Rosmanith A. és Fia bútorkaftáros cégnél, Andrassy-ér 9. sz.
598

Keresek

egy ügyes bejárónót. Czim: Petőfi-utca 1. sz.
599

Egy csinosan berendezett

fodrászüzlet jóforgalmu helyen, hatszáz koronáért sürgősen eladó. Cim a kiadóban.
384

Két- esetleg h. romszobás

lakás mellékkeliség-ekkel kerestetik májusra, 1. hetőleg közel autobusz megállóhelyhez. Cim a kiadóhivatalban
619

Bz. endzis

rőfös és rövidáru szakmából, valamint 2 egyenő gyönyörű kerményfa confectiós üvegskereény eladó. Megtekinthető Mencer K. üzletében József főherceg-ut 9. sz.
604

Kü. önbejáró u

földszintes utcai butorozott szoba előszobával vagy annélkül, azonnal kiadó Simonyi-utca 6.
878

Az naail belépésre

keresek egy jó bizonyítványokkal rendelkező szoba'eányt J lentkezhetni naponta délut n 2—4-ig Leopld Zsigmondnál Erzsébet-kört 22. földszint.
611

2 szoba kiadó

Apponyi Albert-kört 8. I. em. a j ő 7.
615

Egy szobaclosett

(Leibsuh)

egészen új, még használatlan, **rendkívül díszes** kialakításu, saját vízőblitővel jutányos áron eladó. Megtekinthető Boros Béné-tér. 15. I. 12.
676.

Fűvessző eladás

Gróf Z. lenski Róbert Ur Öngyermelő ága ötvenes gazdaságában nagyobb mennyiségű há oriatlan fűvessző van eladásra. Érdeklődőknek bővebb felvil gositást nyujt: Uradalmi Igazgatóság, Ötvenes, posta S. fronya. Telefon: Arad 48.
621

80 krajcár

száraz aprított üfa, 100 kilonként. Dengl fatelep Kossuth-utca végén vásár-tér.
627

Ha rosszul lát

forduljon bizalommal az igazl tanult lát-szerészhez (optikushoz)

Fógel Gyula ház

Arad, Boros Béné-tér 4. szám. (dr. Szele József ügyvéd ur háza, a Széchenyi-gözmalommal szemben.)

Szemüvegek, cvikkerek, lorgnetek szakszerű kiszolgálása igazl szolid szabott áron. Dívtos cvikker újdonságok! H-mérők, szesz, bor- és egyéb folyadék fokmérők.

Színházi látcsövek, szijjas tokban kitűnő nagy lencsékkal már 5 forint 50 krajcártól. Dívtos, nyelés gyöngyház látcső 12 forint.

Szemüveg javítások. esetleg új üveg tételek zonnal olcsón készülnek.

Gramofonok, gramofon lemezek (Hulló falevél, Cig-nyeszerelem, Balkáni Hercegnő stb. felvetelek) nagy kétoldalasok 1 forint 25 krajcár.

Raktár: 24

valódi hagyil jegecz sze nüv. y,

s cvikkerekből. Minden rendelés, vagy javítás vidékre az üzlet költségén küldve.

ROZS

Zsup-szalma eladó!

Eötvös-utca 2. szám.

Megvételre keresek 40—50 m.³-es használt

dereglyéket

ajánlatok Paulisra **Böhm Sandor** bányakezelőnek küldendő.
623

Kifizeti magát,

ha rosszul lát, ha rosszul hall, ha rosszul szagolja, ha rosszul érez, ha rosszul van, ha rosszul van a leviszt Boros Béné-tér 4. szám alá (dr. Szele József ügyvéd ur háza a Széchenyi-gözmalommal szemben)

Fógel Gyula

chronometer és műórához (a magyar óások szaklapja fómunkatársa.)

Zsebóra javítás, (ha nincs nagyobb töres . . . . . 1—frt. Kisebb javítások . . . . . —50 kr. Buzasztó-óra javítás . . . . . —50 kr.

Zsebórák minden minőségben, megtege olcsó árban, például:

Részlet (nem préselt szerkezetű) Ros opt. óra . . . . . 2:50 frt. Lapos acél óra dívtos . . . . . 3— frt. Ezüst „Omega” . . . . . 14— frt. Buzasztó óra . . . . . 1:50 frt.

Ingaórák modern fazonba 4:50 forinittal. Gramofonok, gramofon lemezek (u donságok) 2 oldalasok 1:25 frt. Gramofon-javitó műhely! — óráüveg 15 kr., óráüveg (M. minőség. 10 kr. Minden óra javításhoz ingyen óratok. 12

Arverési hirdetemény.

A kk. Sziszka Erzsébet tulajdonát képező Sziszka Imre üzlet-része alatt állott Kazinczy-u'ca 1-ső szám alatti fűszerüzletben találtató áruk és üzleti berendezések alólírott árvaszéki kiküldött közben-jötte mellett Arad sz. kir. város árvaszékeének I. évi 946. számú határozata folytán a legtöbbet ígérőnek eladatnak, miért is ezen árverés megtartását folyó hó 14 én, kedden d. u. 3 órára kitűzöm.

Arad, 1911. február hó 11-én.

Kiss Ferencz,
tb. közgyám.

635

61-911. g. sz.

Arverési hirdetemény.

Arad sz. kir. város gazdasági széke a Poltura Pécskai ut 9-12 sz. alatt levő a helyszínén kitűzött 21 házhelyet belügyminiszteri jóvá-hagyástól feltételezetten a városhá-za földszinti kistermében 1911. évi február hó 13-án d. e. 10 órakor szükség esetén 1911 február hó 20 án és február hó 27-én d. e. 10 órakor megtartandó nyilvános árverésen a legtöbbet ígérőnek eladja.

Az eladásra kerülő házhelyek méretei a következők.

- 1. számú telek 313 négyszögöl (sarok telek)
- 2. számú telek 300 négyszögöl (sarok telek)
- 3. számú telek 271 négyszögöl.

- 4. számú telek 262 négyszögöl.
- 5. számú telek 254 négyszögöl.
- 6. számú telek 215 négyszögöl.
- 7. számú telek 238 négyszögöl.
- 8. számú telek 227 négyszögöl.
- 9. számú telek 218 négyszögöl.
- 10. számú telek 209 négyszögöl.
- 11. számú telek 261 négyszögöl.
- 12. számú telek 312 négyszögöl.
- 13. számú telek 200 négyszögöl.
- 14. számú telek 200 négyszögöl.
- 15. számú telek 200 négyszögöl.
- 16. számú telek 200 négyszögöl.
- 17. számú telek 200 négyszögöl.
- 18. számú telek 200 négyszögöl.
- 19. számú telek 200 négyszögöl.
- 20. számú telek 200 négyszögöl.
- 21. számú telek 263 négyszögöl. (sarok telek).

Az 1. 2 és 21 számú telek kikiáltási ára 20 korona négyszögölönként, a 3-7, 16-20 sz. telkek kikiáltási ára 15 korona négyszögölönként, a 8-11 és 12-15 sz. telkek kikiáltási ára 12 korona négyszögölönként.

Bánatpénzül leteendő a kikiáltási ár 10%-a készpénzben, vagy elfogadható értékpapirokban.

Arverésen részt lehet venni szóbeli és írásbeli ajánlatokkal.

Az írásbeli ajánlatok lezárta szóbeli árverés megkezdése előtt nyújtandók be, s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánompénz mellékelve van, s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árverési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árverési feltételek nemkülönben a térrajz a gazdasági tanácsnok urnál az árverést megelőzőleg is megtekinthetők a városháza I-só emeleti 104 számú szobájában.

Arad sz. kir. város gazdasági székeének 1911 évi január hó 23-án tartott üléséből.

A gazdasági szék.

Arlejtési hirdetemény.

Arad sz. kir. város gazdasági széke a városi hivatalokban szükséges 150 drb. törölköző és 50 drb. porruha iránt folyó év február hó 18-án d. e. 10 órakor árverést tart.

Bánatpénzül leteendő 20 korona készpénz, vagy elfogadható

értékpapirokban a városi pénztárban.

Az árlejtésen részt venni csak írásbeli ajánlatokkal lehet.

Az írásbeli ajánlatok lezárta nyújtandók be, s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánompénz mellékelve van, s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árlejtési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árlejtési feltételek a gazdasági tanácsnok urnál a minták a kamarási hivatalban az árlejtést megelőzőleg megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági székeének 1911. évi január hó 23-án tartott üléséből.

Gazdasági szék.

ÚJ ÉKSZER ÉS ÓRA ÜZLET.

FELLNER SAMU

ékszerész és órás a Központi Szálló mellett
Arad, Andrassy-tér 20. szám.

A legolcsóbb árak mellett ajánlja dugszdagon felszerelt raktárát

**drágakövek, arany, ezüst, prima china
ezüstárak és óra különlegességekben.**

Legelőnyösebb beszerzési forrása alkalmi ajándékeknek.

Minden e szakmába vágó javítások saját műhelyemben legpontosabban eszközöltetnek. 4135

A farsangra ajánljuk kitünően berendezett nyomdánkat

- tisztelt olvasóink szives figyelmébe, hol
- Névjegyek,**
  - Báli meghívók,**
  - Esküvéségi meghívók,**
  - Eljegyzési értesítők,**
  - Üzleti nyomtatványok,**
  - Művek,**
  - Könyvek stb. stb. stb.**

Gondos és pontos munkában, méltányos árban készítettnek.

Szives megrendelést kér: Aradi Nyomda R. T.

Reklám nélkül is **Lovas Károly** lakás- és ablak-
tisztítónak
mindenki tudja, hogy porszívó-gépe van, hogy telefon-száma 789,
hogy Mihály-utca 86b. szám alatt lakik.

538

4028 Rendkívül nagy választéku **CIPŐK** minden kivitelben szolid kiszolgálás mellett állandóan reaktáron.

ELSORENDÜ CIPŐ-ÁRUHÁZ
Kutányi J.
Arad,
Vörösmarty-u. 1.
Telefon 835.

Nagy választék csipkékben és olcsó aranyszövetekben.

Értesítjük a t. vásárló közönséget, hogy az olcsóságáról közismert csipkeáruházunkat továbbra is fogjuk vezetni, úgy, hogy minden héten újabb és újabb parti-árak érkeznek, mert

Olcsón csak a

Csipke Áruházban
(Asztalos Sándor-utca 4.) lehet vásárolni.
A következő kizárólag

PARTI ÁRUK

kerülnek eladásra:

Női ing R. schiffenből 75 kr.-tól feljebb	Férfi ing R. M. schiffen 89 kr.-tól feljebb
Női nadrág " 74 " "	Téli ing " 35 " "
Glott alj l. dupla 125 " "	Gallér csak 7 " "
Lüszter alj l. dupla 125 " "	Kézleő párja 8-16 " "
Selyem alj l. dupla 375 " "	Harisnya 3 pár 50, 90 és 100 " "
Midervédő batlizt 52 " "	Selyem gallórvédő 68 " "
Batlizt alj 125 " "	Klasszékezttyű párja 59 " "
Taft selyem l. métere 68 " "	Selyem sál 38 " "
Celkos selyem l. métere 82 " "	Kézimunka kongró kezdés 125 " "
Gyermekruhák 75 " "	Csipke, méterje 1 " "
Zsebkendő tucatja 58 " "	Csipke szövet 25 " "

Kérjük a vásárló közönséget árunk olcsóságáról meggyőződni, mivel hogy most ismét igen nagy mennyiségű újabb árak érkeztek. Tisztelettel

GEIGER GYULA FIAI
Bélmagyarország legnagyobb csipkeáruházának fiéjja.

Férfi ruhaszövet gyajuból frt 120-tól kezdve. Blous 1.25 krajcár.

Az arad-csanádi gazdasági takarékpénztár részvénytársaság XXI-ik rendes közgyűlését

1911. évi február hó 19-én d. e. 11 órakor

Aradon, saját helyiségében fogja megtartani.

Tárgysorozata

1. Az igazgatóság, választmány és felügyelő-bizottság jelentésének, valamint a múlt évi zárszámadásoknak előterjesztése, a mérleg megállapítása, a nyereség felosztása iránti határozathozatal az igazgatóság és a felügyelő-bizottság részére a felmentvény megszavazása.
2. Elnök és huszonöt választmányi tag választása.
3. A részvényesek netaláni indítványai.

Ezen közgyűlésre a t. c. részvényesek azon figyelmeztetéssel hivatnak meg, hogy az alapszabályok 52. § a értelmében csak oly részvényes gyakorolhatja szavazati jogát, kinek részvénye a közgyűlést megelőzőleg legalább három hónval nevére iratott s a közgyűlést megelőző nap délelőtt 12 óráig az intézet főpénztáránál Aradon, vagy fióktintézetinél Makón, Pécskán és Nagyszentmiklóson még le nem járt szelvényeivel együtt letétetett.

Aradon, 1911. január 30-án.

**Az arad-csanádi gazdasági takarékpénztár
részvénytársaság igazgatósága.**

FÜSZER-, CSEMEGE- ÉS ÁSVÁNYVIZEK KERESKEDESE

Telefon 311. sz.

A fekete

Telefon 311. sz.

kutyához.

— Alapított 1882. —

Färber Lajos, Arad

fűszer- és csemege-üzletében kapható:

Kizárólag általam, saját módszerem alapján, éránként pörkölt:

„Japán-kávé”

mely minőségére és zamatra minden más fajtát felülmúl.

A legjobb minőségű fűszerek, csemege-sajtok, magyar és francia pezsgők, rum, cognac és likörök, cukorkák, mindennemű hal-ruk, traktütemények, prágai sonka, hideg felvágottak, valamint mindennemű ásványvizek állandóan friss állapotban kaphatók duosan felezereit rak-tárolom

Szabadalmazott villany-üzemi kávépörkölő. —

nagyban és kicsinyben.

Eladó ház és háztelkek.

A Dr. Matavovszky Nándor-alapítvány tulajdonát képező s Aradon, Zimándi-ut 2. sz. alatt, a m. kir. államvasutak új fűtőháza közelében fekvő ház, mely

4 épületből áll és 1 hold 1044 □

ölnyi, új házhelyekre beosztható telke van, **1911. február 24-én délután 3 órakor**, a kir. törvényszéknél (földszint 48. ajtó sz. a.) megtartandó onkénytes birói árverés útján eladó.

A feltételek megtudakolhatók Szatmáry Gyula ügyvédnél, Boros Béni-tér 10. sz. a. 618

Aranykéz-utca 2. sz. házban

három szoba, zárt folyosó, a hozzá tartozó mellékhe-lyiségekkel :

f. év május elsejére

kiadó.

4578

Valódi

francia mellfűzők

különlegességek
kizárólagos raktára

Varga D. Dani

Arad, Andrászi-tér 20.
Fűzőkhöz külön próbaterem.
Ernyő különlegességekben dus választék. Javítások és villany-ernya készítesek elfogadtatnak.
Városi és megyei telefon 808.

Aradmegyei Takarékpénztár.

MEGHIVÁS!

Az „Aradmegyei Takarékpénztár”

t. részvényeseit a folyó évi február hó 12-én, d. e. 10 órakor az intézet helyiségében tartandó

40-ik évi rendes közgyűlésre

ezennel tisztelettel meghívjuk.

Tárgysorozat:

1. Az évi jelentés, az 1910. évi mérleg és a felügyelő-bizottság jelentésének előterjesztése, határozat a tiszta nyereség felosztása felett, valamint a felmentvények megadása.
2. a) Intézeti elnök megválasztása 3 évre.
b) Egy igazgatósági tag megválasztása 2 évre.
c) 21 választmányi tag megválasztása 2 évre.
3. A t. részvényesek esetleges indítványai.

A t. részvényeseket, kik a közgyűlésen résztvenni óhajtanak, felkérjük, hogy részvényeiket folyó évi február hó 11-én délután 5 óráig az intézet főpénztáránál Aradon, vagy fiókpénztárainál Battonyán és Eleken nyugta ellenében letéteményezni sziveskedjenek.

A mérleg, valamint a nyereség felosztására vonatkozó igazgatósági javaslat a t. részvényeseknek a közgyűlés előtt 8 nappal az intézet helyiségében betekintés céljából rendelkezésére áll

Arad, 1911. január hó 26-án:

Az Aradmegyei Takarékpénztár igazgatósága.